

Møte mandag den 8. desember 2008 kl. 12

President: Eirin Faldet

Dagsorden (nr. 27):

1. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009 vedkommende Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 9 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 og 4 (2008–2009))
2. Interpellasjon fra representanten Arne Sortevik til samferdselsministeren:

«Norge har et økende behov for å modernisere sitt transportnett. I veisektoren er investeringsbehovet 500 milliarder kr bare for riksveinettet. En modernisering av dagens jernbanekonsept vil koste 150 milliarder kr. Etterslep innenfor drift og vedlikehold øker og forsterker behovet for modernisering. Med årlige bevilgninger til samferdselsformål knyttet til nasjonale transportplaner vil det kunne ta 50 år å få gjennomført nødvendige tiltak. Hittil har virkemidler fra ulike regjeringer vært årlige bevilgninger i årlig utgiftsbudsjett og økende bruk av ekstraskatter gjennom bompengefinansiering. Det er nødvendig å ta i bruk nye finansielle verktøy som kan sikre avklart, langsiktig og forutsigbar finansiering av investering i nasjonalt transportnett. Det er mulig med raskere gjennomføring enn 50 år og nye finansielle verktøy som gjør bruk av bompengefinansiering unødvendig.

Vil statsråden ta i bruk nye verktøy?»
3. Interpellasjon fra representanten Hans Frode Kielland Asmyhr til nærings- og handelsministeren:

«EU tar de utfordringer som små og mellomstore bedrifter har, på alvor, ved å legge frem en tiltakspakke som de har kalt «Small Business Act». I denne har man lagt opp til en rekke positive tiltak som skal bidra til økt vekst i de små og mellomstore bedriftene. Næringspolitikken skal ta hensyn til de små bedriftene fordi disse har en helt avgjørende rolle i økonomien. Mange små og mellomstore bedrifter vil oppleve svært vanskelige tider i den tiden vi nå går inn i på grunn av den globale økonomiske tilbakegangen. Derfor er tiden nå inne for å utvikle en småbedriftspolitik. Vil statsråden følge opp EUs arbeid med «Small Business Act», og komme med en småbedriftspakke med tiltak for å bedre små og mellomstore bedrifters rammevilkår?»
4. Referat

Presidenten: Presidenten vil gjøre oppmerksom på at sak nr. 3 på dagens kart utgår, på grunn av at statsråden som skulle besvare interpellasjonen, har sykdomsforfall.

Fra representanten Åse Gunhild Woie Duesund foreligger søknad om permisjon i dagene 8. og 9. desember for å delta i møte i Europarådets parlamentariske forsamling i Paris.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.

2. Vararepresentanten, Kjell Ingolf Ropstad, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Presidenten: Kjell Ingolf Ropstad er til stede og vil ta sete.

Valg av settepresidenter

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges to settepresidenter for Stortingets møter i dag og for resten av inneværende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Sigvald Oppebøen Hansen og Gunn Olsen. – Andre forslag foreligger ikke, og Sigvald Oppebøen Hansen og Gunn Olsen anses enstemmig valgt som settepresidenter for Stortingets møter denne uken.

Sak nr. 1 [12:02:38]

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009 vedkommende Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 9 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 og 4 (2008–2009))

Presidenten: Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 2 timer og 5 minutter og at taletiden blir fordelt slik på gruppene: Arbeiderpartiet 45 minutter, Fremskrittspartiet 25 minutter, Høyre 15 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet 10 minutter og Venstre 10 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne fra hver partigruppe og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Gunnar Kvasheim (V) [12:04:12] (komiteens leder): Da statsbudsjettet for 2009 ble lagt fram, inneholdt det mange bidrag som styrker miljøprofilen i budsjettet sammenliknet med foregående år. Det skulle også bare mangle. Regjeringen har til disposisjon rekordmye penger, og vi har lagt bak oss et år med sterk fokusering på klima- og miljøarbeid og et klart uttrykt krav om politisk lederskap og større satsing på klima.

Klimaforliket som det ble enighet om i vinter, la også føringer for betydelige oppjusteringer av beløpene på en rekke områder i budsjettet. Det er også en del av forklaringen på at vi har fått en styrket miljøprofil i budsjettet. Klimaforliket var god drahjelp for miljøvernministeren og for andre statsråder i budsjettarbeidet. Når det er sagt, hadde Venstre ventet en enda mer kraftfull satsing for å vise at Norge skal ha en ledende rolle i å utvikle lavutslippssam-

funnet. Vi hadde hatt behov for en helhetlig offensiv med utslippsreducerende tiltak, en kraftfull satsing på fornybar energiproduksjon og satsing – ikke hvileskjær – innenfor høyere utdanning samt et forskningsløft som kunne bidra til å gi oss bærekraftige løsninger på ulike samfunnsområder. Det mangler også en innretning og et trykk i næringspolitikken som kunne vise at Regjeringen ville bruke denne som et viktig redskap i klimaarbeidet.

Venstres alternative statsbudsjett preges av en offensiv klimapolitikk, hvor også forskning og grønn næringspolitikk er prioriterte satsingsområder. Når Regjeringen nå skal lage sin krisepakke, er mitt råd at man ser til Venstres alternative budsjett. Der er det mange gode eksempler på hvordan man kan få en offensiv både innenfor næringspolitikken og klimapolitikken. Et eksempel er Klimatek, et fond som Venstre ønsker å bruke til å satse på klimagründere og bedrifter som skal bidra til å løse klimautfordringene.

Venstres alternative budsjett styrker miljøatsingen med flere milliarder kroner sammenliknet med det som Regjeringen legger opp til. Vi har en mer kraftfull satsing på kollektivtransport. Vi setter av 28 milliarder kr mer til forskningsfond for å utvikle kunnskaps- og lavutslipps-samfunnet, og vi legger opp til et skatteskifte på bortimot 3 milliarder kr for å få skifte mellom rød og grønn skatt. I tillegg til dette har vi 10 milliarder kr mer til Energifondet enn det Regjeringen legger opp til.

Det er mye positivt på Miljøverndepartementets budsjett. Etter flere år med svake budsjett er det en klar forbedring. Dette muliggjør økt satsing på flere viktige områder, og det ønsker Venstre velkommen. Men det er fortsatt områder som ligger til akters. Venstre har derfor i sitt alternative budsjett økt satsingen på Miljøverndepartementet med over 100 mill. kr, og dette kommer da i tillegg til de andre miljøatsingene som vi allerede har redegjort for. Dette er nødvendig fordi det er flere områder på Miljøverndepartementets budsjett som ikke har fått den oppmerksomhet og det løft som det både var grunn til å forvente, og som det er behov for. Ett eksempel er friluftspolitikken, som ikke er prioritert. Regjeringen har brukt bra med midler til erverv av eiendommer, men det mangler en helhetlig politikk som inkluderer satsing på å drifte områder og på aktivitet. Venstre setter av 40 mill. kr mer til friluftspolitikken. Vi kritiserer Regjeringen for at den mangler en helhetlig offensiv politikk der friluftspolitikken brukes som en del av det forebyggende arbeidet, og med større tyngde enn det som er tilfellet i dag.

Vi peker også på at kulturminnepolitikken mangler en offensiv, og at den ikke når målet om at Kulturminnefondet skal ha 1,4 milliarder kr som fondskapital i 2009. Det tar Venstre konsekvensen av og øker avsetningen med 200 mill. kr. Venstres alternative budsjett gir også mer penger til miljøovervåking, mer penger til tiltak for villaksen og mer penger til opprydding av gift i fjorder og havner, et område Regjeringen har sagt at den skal satse på, men der det faktisk kuttes i bevilgningene.

Det som også kommer klart fram, er at Regjeringens miljøpolitikk og energipolitikk hemmes av indre uenighet i Regjeringen. Det er åpenbart forklaringen på at biomang-

foldloven ikke kommer. Det settes av flere midler til arbeid med biologisk mangfold, men det trengs også et lovverk som gir et sterkt vern for å unngå den utviklingen vi har i dag, med bortfall av arter. Dette leveres ikke. Det er stadig mer som tyder på at det skyldes intern uenighet, der SV og Senterpartiet utgjør ytterpunktene i den debatten og tautrekkingen som foregår.

Slik er det sikkert også angående lov om motorferdsel i utmark, som skulle ha vært levert for lenge siden. Vi ser i budsjettinnstillingen at Arbeiderpartiet og SV ikke får følge av Senterpartiet i en merknad om målsettingen for å sikre allmennheten tilgang til fiske i vassdrag, der det offentlige bidrar med å bygge opp laksebestanden. Her er det Kristelig Folkeparti og Venstre som sikrer flertall for den merkningen som to av regjeringspartiene er med på.

Jeg har lyst til å si litt om Olje- og energidepartementets budsjett. Før jeg gjør det, har jeg et klart ønske om å si at den nyheten, som vi nå hører, om at departementsråden i Olje- og energidepartementet går av som følge av aksjehandel, tegner et bilde som jeg håper at statsråden vil redegjøre for i dag. Det er meget alvorlig. Det er stor tillit til norsk embetsverk. Dette er et steg tilbake i så måte, og det er en rolleblanding i Olje- og energidepartementet når det gjelder eierskap og rammevilkår for virksomheter, som er av en slik karakter at mye tyder på at det er tid for en opprydding. Jeg håper statsråden får anledning til å komme inn på hvilke konsekvenser han mener det som har skjedd, skal få for det videre arbeidet i departementet.

Olje- og energidepartementet leverer ikke det trykket som er nødvendig for å utløse det store potensialet som ligger her. For eksempel er det fortsatt slik at vi er blant de dårligste i Europa når det gjelder fornybar energiproduksjon og rammevilkår. Det er pinlig å høre at norske statsråder reiser til Brussel for å drive lobbyisme for å slippe billigere fra EUs fornybardirektiv enn det andre land i Europa er villige til å pålegge seg. Det er helt uforståelig med de store mulighetene vi har knyttet til levering av fornybar energi-produksjon. Venstre plusser på Energifondet for å få en mer kraftfull satsing på dette området. Etter vår vurdering har ikke Olje- og energidepartementet levert et alternativ som kan matche grønne sertifikater, som det ser ut som det skal dra ut med før vi får en ordning med Sverige.

Den forestående behandlingen av forvaltningsplanen for nordområdene kommer til å bli en hovedsak for alle som er opptatt av miljø- og energispørsmål i den kommende perioden. Regjeringen har bidratt med mer til kartlegging av oljeressursene enn til miljøkartlegging. Oljenæringens Landsforening jublet da de i budsjettet fikk 200 mill. kr til seismiske undersøkelser, mens miljøbevegelsen slo fast at man fortsatt ikke har levert det som er nødvendig for å gjøre jobben med miljøkartlegging. Venstre tar konsekvensen av dette i sitt alternative budsjett og setter av flere midler til miljøkartlegging. Også på dette området ser vi at regjeringspartiene er sterkt uenige, med SV og Senterpartiet som sier nei takk til aktivitet i Lofoten- og Vesterålen-området, mens Arbeiderpartiet ivrer sterkt for dette. Jeg imøteser med forventning en orientering fra olje- og energiministeren om hvordan han vurde-

rer spørsmålet om petroleumsfrie områder rundt Lofoten og Vesterålen.

Avslutningsvis har jeg lyst til å henlede oppmerksomheten på en konkret sak som Stortinget har hatt interesse for i flere år. I 2005 la de nåværende regjeringspartiene sammen med Kystpartiet fram en klar bestilling om anleggsbidrag i 2006 til en ny kabelforbindelse til Træna, Værøy og Røst, slik at disse lokalsamfunnene skulle få den kabelforbindelsen de trenger for å kunne ta i bruk sitt næringspotensial, ikke minst knyttet til fiskeindustrien. Her har Regjeringen ikke levert det som Stortinget har hatt grunn til å forvente. Tidligere statsråd Haga svarte på et spørsmål fra meg at denne problemstillingen skulle bli avklart i forbindelse med budsjettet for 2009. Det har ikke skjedd. Nå står man i fare for at industriutvidelsen i disse kommunene stopper opp fordi man ikke har fått et bidrag til framføring av kabel.

Så har jeg lyst til å uttrykke glede over at Olje- og energidepartementet i dag sender ut en pressemelding der de sier at avgjørelser i forbindelse med mini- og mikrokraftverk nå vil bli lagt til fylkeskommunen. Det er et forslag som Kristelig Folkeparti og Venstre har hatt i denne sal, og som har blitt nedstemt, bl.a. av regjeringspartiene. Vi mener dette er en god avveining for å effektivisere behandlingen, og det ivaretar helhetlige miljøhensyn som fylkeskommunen kan ta. Det er bedre at det kommer sent enn aldri, og jeg ser fram til effekten dette skal ha.

Vi er i en situasjon der det i fjor var en økning i klimagassutslippene i Norge med 3 pst. Det er behov for å ta et krafttak, og det er bare å erkjenne at Regjeringen ikke benyttet anledningen til å gjøre det i sitt alternativ. Jeg mener å kunne slå fast i dette innlegget at Venstres budsjett er mye bedre tilpasset den utfordringen vi står overfor på dette området.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Terje Aasland (A) [12:14:34]: Beskjedenhet er ikke akkurat noe jeg ville tillegge Venstre, ei heller representanten Kvasheim. Han tilegner nå et historisk miljø- og klimabudsjett klimaforliket, og det er vel for så vidt greit nok at han gjør det. Ellers var det ikke mye glede en kunne spore, ei heller oppløftende forhold som Kvasheim tok opp i sitt innlegg.

Det er jo fort fare for at en blir både høy og mørk dersom en ikke tar med seg litt av den historiske utviklingen som har vært. Økningen i klimautslippene i Norge er av ekspertene veldig sterk henvist til oppstartsproblemene ved Snøhvit. Kvasheim var statssekretær ved Statsministerens kontor den gang det anlegget ble myndighetsgodkjent. Det har heller ikke manglet på store ord – og sterke ord – om kabling på Træna og om å gi det øysamfunnet sikker forsyning.

Er det sånn at Venstre nå i all sin mangel på beskjedenhet tilpasser seg et langt liv i opposisjonen? Det må jo være umulig å ta inn igjen det Venstre har gått ut med den siste tiden.

Gunnar Kvasheim (V) [12:15:49]: Venstres klimapolitikk har vi god grunn til å være stolte av. Den var en av grunnene til at vi i klimaforliket klarte å dra Regjeringen mye lenger i retning av en ambisiøs målsetting og effektive virkemidler enn det Regjeringen la opp til i sin melding som en jo husker stort sett bare ble applaudert av Fremskrittspartiet.

Når det gjelder spørsmålet om Snøhvit, er historien den at det prosjektet ikke minst ble drevet fram av Arbeiderpartiet. Det skreddersydde skattemessige opplegget og realitetsavklaringen var på plass før Bondevik II-regjeringen tiltrådte. Derfor lå det også i den regjeringserklæringen at en la det til grunn.

Det som nå er utfordringen på Snøhvit, er håndteringen av CO₂. Hvis Aaslands engasjement i replikken også gjenspeiler seg senere i dag, kan han ha anledning til å uttrykke den samme oppfatningen som Venstre og Kristelig Folkeparti har på dette området, nemlig at vi nå må få en tidsplan for håndtering av CO₂ på Snøhvit.

Når det gjelder Træna, skjøt den saken fart i 2005, og de løftene som er gitt, er gitt av dagens regjering.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Tore Nordtun (A) [12:17:02]: Den rød-grønne regjeringen satte seg store mål i energi- og miljøpolitikken da vi startet arbeidet høsten 2005. Etter år med få – om noen i det hele tatt – politiske målsettinger innenfor dette arbeidsfeltet var det etter min mening på høy tid med nye og ambisiøse målsettinger.

En hel rekke av de temaene som har blitt sterkt diskutert de siste tre årene, har kommet som et resultat av nytenkning og av at vi har reist diskusjonen nettopp om disse emnene:

Hvem hadde hørt tale om lønnsom karbonfangst på Mongstad før vi lanserte det?

Hvem hadde hørt tale om at landet Norge skulle sette seg et av verdens mest ambisiøse klimamål før Arbeiderpartiets leder og statsminister gjorde det?

Hvem hadde hørt om begrepet karbonnøytralitet før statsminister Stoltenberg lanserte det?

Hvem hadde hørt om en statsminister som tok mål av seg til å overoppfylle Kyoto-avtalen før Stoltenberg og den rød-grønne regjeringen lanserte nettopp dette?

Hvem hadde foreslått å tredoble bevilgningene til ny fornybar energi gjennom Enova før den rød-grønne regjeringen og de rød-grønne partiene vedtok nettopp dette?

Jeg kunne mest sannsynlig brukt hele mitt innlegg på nettopp en slik liste, men det er ikke hovedpoenget.

Mitt poeng er at vi har tort å lansere nye tanker i det politiske ordskiftet. Vi har ikke bare lansert mange av disse tankene, vi har også vedtatt dem, med konkrete politiske målsettinger og med tilhørende virkemiddel.

Vi står oppe i en situasjon med en svært alvorlig klimautfordring. Verden trenger nettopp politikere som våger å tenke nytt. Vi trenger ikke politikere som av redsel for å mislykkes lar være å sette seg store og ambisiøse målsettinger. Vi visste da vi startet arbeidet med f.eks. Mongstad-prosjektet, at det ikke ville gå knirkefritt for seg. Et pro-

sjeikt og en målsetting av en slik type innebærer ofte å ta to steg fram, deretter kanskje en liten snubling og ett tilbake. Vi visste at opposisjonen og andre kritikere ville stå på sidelinjen og juble og skrike og hoie hver eneste gang vi snublet eller tok et lite feilskjær. Trass i at vi visste dette, våget vi å sette oss disse målsettingene og begynne dette arbeidet – fordi det er nødvendig med en ny og ambisiøs politikk på disse områdene. Vi gjorde det ikke først og fremst av hensyn til oss selv, men av hensyn til dem som kommer etter oss. Klimautfordringene krever ekstraordinære ting av oss. Derfor har vi satt oss disse målene, og derfor er vi i ferd med å gjennomføre disse målene ved hjelp av konkret politikk.

Klimaforliket har vært et stort politisk steg for et nesten enstemmig storting. I dag er det bare ett parti i denne salen som ikke tar denne massive utfordringen på alvor. Utfordringen knyttet til klimaet er for alvorlig til å bruke tid på dem som setter politisk spill framfor politiske realiteter. Framtiden er for viktig. Jeg har benyttet anledningen i denne sal til å rose de tre opposisjonspartiene for en del av klimaforliket. Det står stor respekt av opposisjonspartier som evner å legge taktiske politiske hensyn til side i en stor og viktig sak.

Så vil jeg bruke tid på en sak som etter min oppfatning er ganske stor og alvorlig – saken om konkurranse-dyktige og gode rammevilkår for norsk kraftkrevende industri. I Arbeiderpartiet gikk vi til valg i 2005 med det for øye at alt som stod i vår makt, skulle gjøres for at industrien skulle få et kraftregime som var konkurransedyktig, men samtidig innenfor det regelverket som ligger til grunn i EØS-avtalen. Vi var ikke fornøyd med at Bondevik II-regjeringen gav opp denne saken, slik de gjorde. Vi mente det var verdt å prøve å se på andre muligheter – om det lot seg gjøre.

Når vi på bakgrunn av dette blir beskyldt for løftebrudd, er det svært skuffende. Vi har prøvd. Vi har jobbet med en rekke ulike løsninger, men dessverre er handlingsrommet langt mindre innenfor regelverket som følger av EØS-avtalen, enn vi hadde håpet på. Så å bli beskyldt for løftebrudd av partier som ikke prøvde i det hele tatt, er derfor ganske forstemmende.

Vi har vært svært opptatt av vilkårene for kraftkrevende industri. Fundamentet for industrien er en god nasjonal kraftbalanse, mulighet for å inngå langsiktige kommersielle kontrakter samt gode vilkår for industrien ved nettleie. Innenfor alle disse områdene arbeider vi målrettet og godt.

I tillegg har vi ved landingen av heimfallssaken nå sist sikret trygge og forutsigbare rammevilkår for industrien i framtiden. Jeg er overbevist om at heimfallssaken legger til rette for industrielle løsninger, og jeg er sikker på at industrien vil benytte seg av disse.

At enkelte partier i tillegg legger til grunn sitater fra vår partileder og statsminister som gjentatte ganger er tilbakevist som usanne, er derfor svært alvorlig. Statsministeren har bl.a. i denne sal på spørsmål fra representanten Sanner, som jeg viste til en gang, tidligere i perioden tilbakevist de samme såkalte sitater som er lagt inn i den innstillingen vi behandler i dag. Det var ikke tilfeldig at vi sa at vi skulle prøve å få til et industrikraftregime innenfor

EØS-reglene, og det er innenfor EØS-reglene vi nå opererer, et forbehold vi har vært tydelige på hele tiden. Vi har lyktes i saken om differensiert arbeidsgiveravgift bl.a., en sak som den forrige regjeringen hadde lagt i skuffen og gitt opp.

Vi står i en alvorlig finansiell krise. Midt oppe i dette er det gledelig å registrere at interessen for norsk sokkel er svært stor. Sammenlignet med petroleumsvirksomhet mange andre steder i verden er den aktiviteten som foregår på norsk sokkel, på mange måter svært miljøskånsom, noe bl.a. Det internasjonale energibyrået nylig har påpekt. Verden trenger energi. Norsk gass kan bli viktig for å erstatte f.eks. kullkraftverk i framtiden.

Med hensyn til næringen og sysselsettingen er det viktig å opprettholde en jevn og god aktivitet på sokkelen også i framtiden. Nye interessante letearealer og en forutsigbar energipolitikk blir derfor helt avgjørende. Dette er en politikk Det norske Arbeiderparti alltid har stått for, og en slik politikk vil vi også være en garantist for i framtiden.

Mye viktig arbeid innenfor energi- og miljøsektoren er gjort, men mye arbeid står også framfor oss:

- arbeid for å sikre våre barn og barnebarn et klima og en jordklode i balanse også i framtiden
- arbeid for å sikre alle husstander i Norge energi og energiløsninger som alle, uavhengig av størrelsen på lommeboka, kan leve godt med
- arbeid for å sikre alle våre næringer, enten det er industri eller andre næringer, trygge og gode rammevilkår også i framtiden

Om noen skulle være i tvil: Arbeiderpartiet og jeg er mer enn klare for de oppgavene som ligger foran oss i framtiden. Vi har tatt lederskap så langt, og vi tar det også i framtiden.

Vi handler der de borgerlige partiene krangler. Vi satter der de borgerlige kutter. Vi setter fellesskap og solidaritet foran egoisme og skattelettelser. Om noen skulle være det minste i tvil: Vi er mer enn klare til å fortsette vår samfunnskamp også i framtiden.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:26:02]: Da jeg hørte representanten Nordtuns utlegninger om store mål, tenkte jeg på Bryne Fotballklubb ved starten av sesongen 2008, som også hadde store mål, om å rykke opp i eliteserien. Felles for representanten Nordtun og Bryne Fotballklubb er at ingen skryter av resultatene i forhold til de målene de satte seg.

Det er jo resultatene i politikken som er viktige, ikke hva en lover når en setter i gang, og resultatlisten til de rød-grønne partiene er svært kort. Men jeg skulle gjerne hatt en bekreftelse fra representanten Nordtun. De rød-grønne partiene i komitéinnstillingen skriver at

«det er viktig å opprettholde eit høgt nivå på leiteaktiviteten etter olje og gass, og oljeindustrien må òg i framtida få tilgang til interessante leiteareal. Det er framleis store olje- og gassressursar på norsk kontinentalsokkel som representerer store verdiar for Noreg. Utnytting av

desse vil vere med å dekkje noko av verdas aukande behov for olje og gass».

Veldig godt sagt! Er representanten Nordtun sikker på at alle de rød-grønne partiene står bak denne merknaden også i praksis?

Tore Nordtun (A) [12:27:05]: Dette står i hovedprioriteringene til de rød-grønne partiene, og selvfølgelig står alle de rød-grønne partiene bak en slik merknad. Noe annet ville være merkelig. Vi har høy aktivitet på norsk sokkel. Det er tidenes største investeringsnivå neste år, som det står i budsjettet, på vel 130 milliarder kr. Det er stor interesse for norsk sokkel. Det er viktig også at vi har stabile og langsiktige rammevilkår for denne industrien. Det legger vi til grunn, og det er vi stolte over.

Ivar Kristiansen (H) [12:27:49]: Representanten Tore Nordtun var inne på at dagens regjering fører en forutsigbar petroleumpolitikk. Det er det vel neppe særlig mange innen næringen som føler for tiden. Derimot hadde den forrige regjering sterke ambisjoner hva angår petroleumsforskning. Norge er blitt verdensledende i utvikling av teknologi, i større utvinningsgrad når det gjelder felt, og Norge har gjort marginale felt mer interessante og utvinnbare på grunn av ikke minst satsing på utviklingen innenfor teknologi, hvor vi er best i verden. Ingenting har gitt mer tilbake i statskassen enn nettopp investering på forskning og utvikling, i og med at det er staten som har det meste av inntektene fra petroleumssektoren. Denne satsingen har på alle områder vært en vinn-vinn-situasjon.

Hvordan kan representanten Nordtun da stå bak og forsvare et kutt i petroleumsforskning, når det er det stikk motsatte det er behov for?

Tore Nordtun (A) [12:28:53]: Hvis man gjør slik som representanten Ivar Kristiansen og ser isolert på kapittel og post på akkurat det, vil han nok oppfatte det slik. Men hvis man ser på totalbudsjettet for forskning og utvikling, er det virkelig store dimensjoner over det, og vi har aldri satset så mye – det er aldri blitt satset så mye. Jeg må si at satsingen når det gjelder det viktigste vi står overfor, nemlig fangst av CO₂ og de dimensjonene og den økonomien som man legger inn der, står det respekt av. Det følger vi opp videre. Vi plusser på karbonfangst med over 300 mill. kr for nettopp å fullføre det prosjektet vi starter på. Er ikke det forskning også innen den industrien, vet ikke jeg.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [12:29:55]: Statsråd Erik Solheim skriver i brev til komiteen 1. desember d.å. – det dreier seg om MAREANO:

«Med et bevilgningsnivå på 51,5 mill kr per år vil kartleggingsarbeidet i disse prioriterte områdene være ferdigstilt tidligst i 2014.»

Representanten Nordtun snakker om at vi trenger nye politikere som tør å tenke nytt, politikere som tør å sette seg mål, og om en jordklode i balanse. Han snakker om at barnebarn en dag skal overta.

Statsråd Erik Solheim har sagt i denne salen at før

Regjeringen kan fatte beslutninger i forhold til forvaltningsplanen for Barentshavet, må alle fakta ligge på bordet. Vil da representanten Nordtun være den nye politikeren som tenker nytt, og som vil gå inn for en utsettelse av forvaltningsplanen i 2010, siden fakta ikke ligger på bordet?

Tore Nordtun (A) [12:30:54]: Vi har vedtatt en framdrift for forvaltningsplanen, en forvaltningsplan som var til grundig behandling både i regjering og i storting, og som de fleste partiene stilte seg bak. Den har en framdrift som går på kunnskapsinnhenting, slik at vi skal ha nok kunnskaper til å fatte våre beslutninger i 2010. Da skal vi evaluere planen.

Vi legger nå inn i budsjettet at det på ulike områder for denne forvaltningsplanen skal være en kunnskapsinnhenting som skal være best mulig, slik at vi kan fatte våre beslutninger i 2010. Det synes jeg er en skikkelig måte å gå fram på. Det har aldri blitt gjort slike ting før innenfor de enkelte havområder som nettopp forvaltningsplanen legger til grunn – at vi skal legge til grunn føre var-prinsippet, og vi skal ha kunnskapen i bunnen før vi fatter våre beslutninger i 2010.

Så vil jeg bare si helt til slutt: Da vi nå egentlig legger inn i miljøbudsjettet en satsing på over 815 mill. kr – en økning på 25 pst. – er det historisk innen miljøbudsjettet. Det er vi stolte over. Det inngår også som en del av dette.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:32:33]: Fremskrittspartiet ønsker å bruke denne budsjettbehandlingen til å utvikle Norge som en energistormakt. En sterk olje- og energisektor skaper grobunn for teknologiutvikling, høy verdiskaping og god levestandard. Dette bør komme landets innbyggere og næringslivet til gode gjennom sikker tilgang til energi til en fornuftig pris og samtidig styrke Norges rolle i verden som energileverandør.

Kampen om energi er svært viktig, ikke bare for Norge, men for alle land, i den økonomiske utviklingen og i velstandssamfunnet. Norge er i en unik situasjon i så måte fordi vi som et av få land i verden eksporterer enorme mengder i forhold til det vi bruker selv. Vi eksporterer faktisk ti ganger mer energi til våre naboland enn det vi bruker. Våre nære venner er i motsatt situasjon. I USA importerer en halvparten av den oljen en bruker, og EU forventer å importere halvparten av sitt totale energiforbruk i årene framover. Da må vi som nasjon vise oss ansvarlig og ikke oppføre som en mett og nyrik broiler blant energisultne kjemper, men vise at vi er villige til å utnytte de energikilder vi har for å bidra til å sikre energiforsyningen i våre naboland og hos våre allierte.

Energi- og miljøkomiteen får stadig besøk av delegasjoner fra EU og andre land, der en som første sak i samtlig av møtene ber om å få økt olje- og gassimport fra Norge. De er avhengig av norsk olje og gass for å få sitt samfunn til å fungere. Det gjelder også de landene som offensivt jobber for å redusere klimagassutslipp og for å satse på fornybar energi. Men de ser at selv i en overgangs-

fase må en ha energiforsyningen i orden, og da er det olje og gass en er avhengig av.

IEA, Det internasjonale energibyrå, som framla sin World Energy Outlook 2008 her i Oslo for noen uker siden, bekrefter også dette. Selv i deres mest offensive scenario, der en møter FNs klimapanelers krav om et maks CO₂-nivå i atmosfæren på 450 ppm, er det økt forbruk av naturgass i verden og en liten reduksjon av oljen. Men IEA sier at Norge som den reneste av oljenasjonene bør øke sin produksjon så mye som en kan.

Alternativet til olje og gass på kort sikt er fornybar energi eller energisparing. Men la oss ta tallene: Hvis vi skal redusere vår olje- og gassproduksjon til null, slik at EU må erstatte dette med fornybar energi, må de veldig raskt bygge 335 304 nye vindmøller for å få det samme energien som Norge produserer. Så kan en ta med bioenergien fra Norge. Da trenger en bare 332 487 vindmøller. Eller hvis vi dobler dagens vannkraftbeholdning i Norge, slipper en unna med 315 580 vindmøller.

Dette sier jeg ikke for å latterliggjøre vindmøller som sådan, men for å vise det energiinnholdet en faktisk har i vår olje og gass, og hvor store utfordringer en da har i forhold til å erstatte dette. Derfor er det viktig at en satser på fornybar energi. Men når vi vet at vi i Norge i dag har 170 vindmøller, mangler vi 335 134 stk. for å kunne gjøre oss uavhengig av norsk olje og gass. Det må en ta med seg når en diskuterer energipolitikk i Norge.

I dette budsjettet legger Fremskrittspartiet vekt på å stimulere til økt kraftproduksjon og å bedre energibruken. Vi har enorme ressurser, og vi har stort utnyttet potensial både innen vann, vind, skog, olje og gass og thorium, for å nevne noen. Energibransjen og petroleumsbransjen er kapitalsterke. De har mange prosjekter, lang erfaring, og de kan realisere mye, selv i økonomiske nedgangstider, hvis de får rammebetingelser som gjør det interessant. Problemet er at lite realiseres innenfor energisektoren. Mange prosjekter legges på is. Noen få realiseres, men langt fra det potensialet som en kunne forvente. Alle i bransjen skylder på det samme: uforutsigbare rammebetingelser som stadig endres, og som langt fra er konkurransedyktige sammenliknet med andre land.

Vi har sett at investeringsstrømmen på energisektoren har gått ut av landet, ikke til Norge. Det viser at det er behov for en helhetlig energimelding for å gi bransjen troen tilbake på at en også vil noe i Norge utover å komme med målsettinger som en ikke klarer å følge opp med virkemidler. Politikk for fornybar energi, som skisseres i statsbudsjettet, er for dårlig.

Fremskrittspartiet vil derfor ha en sterk satsing på fornybar energi av alle teknologier. Vi vil ha en teknologinøytral tilnærming, ikke den tilnærmingen vi har i dag, der en utelukker småkraftverk og et grønt sertifikat-marked, der en setter måltall for vind- og fjernvarme, men ikke for vannkraft av en eller annen grunn, og der en gir støtteordninger, velger noen favoritteknologier for politikere, mens andre vel så gode utelates.

Vi må i den sammenheng forenkle konsesjonsprosessen for kraftprosjekt. Små prosjekt, spesielt vannkraft- og vindprosjekt, må overføres til lokale myndigheter, slik at

køen kan reduseres. Det er meningsløst med en saksbehandlingstid på fem til åtte år, og at en i dag må stå to år i kø før en i det hele tatt får saksbehandler. Hvis en kunne realisert 1 TWh med småkraft, ville det med 40 øre i kilowatt-timepris vært en verdiskaping på 400 mill. kr i året. Det er utallige TW som står i kø, og som dermed ikke blir realisert. Det er en enorm verdiskaping en går glipp av. Men jeg vil gratulere statsråden i dag, som offentliggjør at han overfører saksbehandlingen for prosjekt opp til 1 MW på småkraft, mini-mikro blir det da, til fylkeskommunen. Dette er i tråd med forslag som Fremskrittspartiet og Høyre har i dagens budsjettinnstilling. Jeg skulle ønske at de rød-grønne partiene hadde hatt en forutsigbar nok energipolitikk til at de kunne ha støttet dette i innstillingen og ikke kommet med det som en overraskelse på budsjettdagen.

Så bør vi innføre et teknologinøytralt, grønt sertifikatssystem for fornybar energi som gjør at gode og lønnsomme prosjekt, uavhengig av teknologi, realiseres. Nå har en dessverre valgt feil system fordi Regjeringen ikke evner å få en avtale med Sverige på grunn av særnorske restriksjoner. Man har sett at alternativene man har kommet med, tre ulike støttesystem for vindkraft på tre år og i dag ingen støttesystem for verken småkraft eller bioenergi, ikke har vært med og hjulpet. Å omdefinere vindkraftmålet for 2010 slik at det man i utgangspunktet ikke når, men allikevel klarer å nå fordi man nå definerer målet annerledes, skaper politikerforakt. Det skaper ikke mer kraft. Vi ser at Statkraft og StatoilHydro reiser til utlandet for å investere, og at statsråden i et leserbrev i Dagens Næringsliv i forrige uke uttrykker at han er fornøyd med det. Man kan ikke være fornøyd med at prosjekt som burde realiseres i Norge, flyttes til utlandet.

Fremskrittspartiet vil også utvikle ny energiteknologi over et bredt spekter. Det er viktig å stimulere teknologimiljøer til å ville etablere seg i Norge framfor å flytte sine prosjekter utenlands. Nå har vi sett mange eksempler på at både tidevanns- og bølgekraftprosjekt, for å nevne to teknologier, flyttes utenlands fordi rammevilkårene ikke er gode nok. Det nytter ikke å snakke om målsettinger når resultatene uteblir.

Så må vi også ha respekt for at umodne teknologier ikke bør kommersialiseres i stor grad. En må kunne se forskjell på når noe skal være under utvikling, og når en skal bygge det ut i stort monn. Her blander av og til Regjeringen kortene og bruker penger på helt feil tiltak, noe som gjør at en får en del teknologiske dinosaurer der en kunne fått mye bedre resultat ved å utvikle teknologien.

Så mener Fremskrittspartiet at vi bør øke kompetansen rundt kjernekraft. Alle våre naboland unntatt Danmark har dette. De fleste landene vil satse på det. Thoriumutvalgets rapport var veldig tydelig på at også Norge bør utvikle sin kompetanse og samarbeide mer i utlandet, selv om en ikke har som mål å bygge det i Norge. Fremskrittspartiet setter i sitt alternative budsjett av 5 mill. kr til denne typen arbeid.

Fremskrittspartiet vil styrke satsingen på energieffektivisering. Det er også ett av IEAs viktigste virkemidler for å kunne redusere CO₂-utslippene. Vi har foreslått å etab-

lere et lavenergiutvalg som skal kartlegge potensialet for mer effektiv energibruk. Det ble nedstemt av regjeringspartiene i forrige uke. Men jeg vil gjøre olje- og energiministeren oppmerksom på at en samlet komité i dag sier i merknads form at et slikt utvalg gjerne kan oppnevnes, at en ser positivt på det. Da utfordrer jeg statsråden til å følge opp det komiteen viser til som en mulighet. Jeg vil også vise til at Regjeringen i sitt arbeid i større grad bør stimulere energieffektiviseringen gjennom skatte- og avgiftssystemet, slik at en ikke legger begrensninger gjennom byråkratistyrte subsidieordninger, men lar den enkelte aktør selv vurdere sitt potensial og investere i forhold til det. Det er viktig å sikre at energieffektivisering har vilkår på linje med kraftutbygging. Når en ser at industribedrifter har mulighet til å utvikle en teknologi som kan spare enorme energimengder i forhold til produksjon av eksempelvis aluminium, er det meningsløst at en slik bedrift kun får noen titalls millioner kroner i støtte, mens hvis en ønsker å bygge ut mer kraft, kan en få milliarder i støtte innenfor det samme kraftvolumet. Da har en ikke helheten helt på plass.

Representanten Nordtun var inne på industrikraft. Et samlet storting ønsker å få etablert et industrikraftregime, men jeg registrerer at det ikke har skjedd, til tross for løfter minst hvert kvartal siden den rød-grønne regjeringen tiltrådte. Jeg skal ikke bruke mye tid på dette, for dette vil bli et tema i en interpellasjon i januar, men jeg registrerer at Regjeringens kamp mot vannkraft åpenbart er sterkere enn kampen for industrikraft, og det er trist.

Fremskrittspartiet legger i sitt alternative statsbudsjett sterkere til rette for å ta gassressursene i bruk innenlands. Dette var et uttalt mål for mange regjeringer, også denne, men det blir med ordene. Vi så jo at da Lyse Energi satset veldig på å ta i bruk gassen i Rogaland, endte de opp med å få kjeft og ikke ros fra daværende statsråd Bjørnøy, til tross for at den gassatsingen også ville lagt til rette for økt bruk av biogass senere. Fremskrittspartiet mener at staten må ha et overordnet myndighetsansvar for infrastruktur for gass tilsvarende det en har for strøm, og at en burde gått mer aktivt inn i Skanled-prosjektet, slik at ikke det eneste en kan vise til så langt, er at prosjektet er utsatt med noen år, men at en heller kunne fått framskyndet det og gitt garantier som gjorde at investeringsbeslutninger ble tatt og ikke bare diskutert. Det er også forslag i dagens innstilling om at en må ha garantier for et separasjonsanlegg. Jeg registrerer at regjeringspartiene heller ikke støtter det.

Fremskrittspartiet ønsker å satse på å ta i bruk gass til kraftproduksjon. Potensialet er stort, noe Regjeringen har vist på Mongstad. Men i alle andre debatter later en som om dette ikke er mulig, og viser til Kårstø, Kollsnes og Skogn. Det er rart at Regjeringen er så selektiv i sin hukommelse når den selv har skrytt av hva den klarte å få til på Mongstad. Det viser jo at som i alle andre nærings-sammenhenger er plasseringen av prosjektene svært viktig for om de lykkes, og at man ikke sier at om det mislykkes ett sted, vil det mislykkes alle andre steder. Men da er det viktig at de gasskraftverkene som kan gjennomføres, får rammevilkår som de kan leve med. Det er meningsløst når Industrikraft Møre får beskjed om at de ikke

får konsesjon uten CO₂-rensing, men også får beskjed om at de ikke får konsesjon med CO₂-rensing. Da har denne regjeringen gjort bruk av gass til kraftproduksjon til en umulighet.

Så mener Fremskrittspartiet at en bør skrinlegge CO₂-renseprosjektet på Kårstø og heller sørge for at pengene brukes på andre prosjekt som en kan få bedre nytte av, med større sikkerhet. Det er lite meningsfylt å bygge et renseanlegg på et gasskraftverk som står stille. Det er også lite meningsfylt å bygge et renseanlegg på et gasskraftverk samtidig som en på et annet sted, på Mongstad, skal teste ut den samme teknologien. Da burde en gjort ting i riktig rekkefølge, teste ut teknologien først og så bygge når det er mulig å gjennomføre det. Jeg vil i den sammenheng stressere viktigheten av at en på Mongstad sørger for at en får erfaring fra testanlegget før en tar en investeringsbeslutning om fullskala.

Fremskrittspartiet legger også opp til en offensiv og robust petroleumspolitik med strenge miljøkrav. Dette er viktig for verdiskaping og for sysselsetting. Det er en kapitalsterk bransje som kan gjøre løft i disse nedgangstider, men den er blitt stemoderlig behandlet.

I Politisk kvarter forrige uke så vi det som er realiteten i den rød-grønne regjeringens politikk: tre partier som krangler åpenlyst, selv om representanten Nordtun fornekter det i sitt svar i replikkordskiftet nå nettopp. Vi har fått en 20. runde som ble utsatt med ett år uten begrunnelse, en TFO-runde som ble utsatt med tre måneder, Luteland-behandlingen, som minner om en bananrepublikk, forvaltningsplanen som en angivelig skal ta i 2010, men der to av regjeringspartiene reiser rundt og protesterer og har konkludert allerede, og en petroleumsforskning som kuttes. På toppen av det hele ønsker altså sentrale politikere i Regjeringen og regjeringspartiene å styre ungdom vekk fra petroleumrelatert utdanning. Dette gir feil og dårlige signaler. Og det viser en manglende forståelse for vår viktigste inntektskilde, som har en betydelig andel av statsbudsjettet. Det viser en manglende forståelse for Norges ansvar som en energileverandør, i mangelen på alternativer foreløpig.

Selskapenes valg i Norge er ikke mellom å investere i havvindmøller og i oljeutvinning. Selskapenes valg er å investere i Norge eller i Afrika. Med Regjeringens politikk vil stadig flere føle seg tiltrukket av å investere utenfor landet. Derfor må vi ha en petroleumsmelding i tillegg som gir signalene til bransjen som en trenger for å få investeringene i gang, slik at verdens mest miljøvennlige oljeproduksjon kan fortsette i Norge. En må satse på forskning og utvikling innenfor bransjen.

Innenfor klima fremmet Fremskrittspartiet en omfattende tiltakspakke i 2007. Den ble ikke vedtatt. Vi har vist at vi tar utfordringene på alvor. Vi utfordrer Regjeringen på løsninger, for vi vil ha løsninger for kutt av CO₂-utslipp som gir resultater og ikke bare er prat. Vi har sett på regnskapet for CO₂-utslippene i Norge det siste året at de øker fortsatt, til tross for et offensivt klimaforlik ifølge Regjeringens retorikk og til tross for offensive tiltak. Vi vil fra Fremskrittspartiets side ha en bred tilnærming – tiltak i Norge, i utlandet og ikke minst på forskning og utvikling.

Så ønsker vi også å opprette et bredt klimautvalg som stimulerer til debatt og nysgjerrighet og gir gode råd til regjering og storting. Men da er det viktig at vi lar industrien få lov til å operere i Norge og ikke har så sterke restriksjoner på norsk industris CO₂-utslipp at vi får en karbonlekkasje ut av landet. Det bidrar verken til norsk økonomisk vekst eller til reduserte CO₂-utslipp globalt. Det må jo være det som er poenget.

Jeg tar herved opp forslagene som Fremskrittspartiet står alene om eller er en del av. Mer om miljøpolitikk vil komme fra Tord Lien.

Presidenten: Representanten Ketil Solvik-Olsen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Torny Pedersen (A) [12:48:12]: I Fremskrittspartiets alternative budsjett er det kuttet over 330 mill. kr av bevilgningene til energi- og petroleumsforskning. Begrunnelsen er at de ønsker et fond i stedet for de årlige bevilgningene over statsbudsjettet. De foreslår derfor å overføre 10 milliarder kr til dette fondet for neste år. Et fond avsatt i 2009 gir som kjent ikke avkastning før i 2010. I den anledning finner jeg det merkelig at representanten ikke er bekymret over hva som skal skje neste år, når en kutter i forskning med over 330 mill. kr i budsjettet for 2009. Er representanten og økonomen Ketil Solvik-Olsen bekvem med de signalene som Fremskrittspartiet nå gir, ved at statens bidrag til denne forskningen barberes i 2009, spesielt med tanke på behovet for forskning i disse finanskrisetider?

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:49:17]: Jeg er svært glad for, men dog litt overrasket over at representanten Pedersen tar opp dette viktige temaet. For dagens regjering har jo kuttet på petroleumsforskning uten å være bekymret, til tross for at denne bransjen, som har vært teknologiledende, opplever stadig mer konkurranse fra andre petroleumsområder rundt i verden. Med Norges høye kostnadsnivå er det å være langt framme på teknologisiden svært viktig hvis vi skal kunne hevde oss.

Så er det riktig som representanten Torny Pedersen sier, at oppretter man et fond i år, får det først virkning neste år. Men da vil jeg bare vise til at hvis Fremskrittspartiet hadde fått være i regjering, ville vi ha opprettet dette fondet i fjor. Vi foreslo akkurat det samme, og da ville bevilgningene ha kommet nå. Dessverre tillater man ikke langtidsbudsjettering i måten en setter opp budsjettene på, derfor får vi ikke synliggjort den form for politikk. Men vi viser i våre merknader til hvordan dette skulle vært, og vi viser til at vi ville brukt mer penger på petroleumsforskning enn det man brukte i fjor – mye mer penger enn det Regjeringen bruker. Så jeg håper representanten Pedersens bekymring gir seg uttrykk i Regjeringens politikk.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [12:50:30]: For neste år foreslår Fremskrittspartiet kutt i Energifondet på 200 mill. kr, noe som får direkte virkning for utbygging av ny fornybar energi. Men jeg skal spørre om noe annet.

I 2007 ble det avdekket omfattende feil og mangler på

norsk sokkel. Inger Anda i Petroleumstilsynet uttalte i den forbindelse:

«Næringen presenterer et glansbilde av situasjonen, men våre tilsyn avdekker at virkelighetene er en helt annen.»

Petroleumstilsynet frykter at

«sviktende vedlikeholdsstyring gjennomsyrrer hele oljebransjen».

Og Anda uttalte:

«Det vi har avdekket her er sjeldent alvorlig. Vi er forskrekket over at det står så dårlig til. Industrien må virkelig skjerpe seg.»

Og i juni 2007 uttalte Anda:

«Konklusjonen er at oljeindustrien har mangelfull oversikt over behovet for vedlikehold, og i verste fall kan liv gå tapt.»

Som en konsekvens av dette har Fremskrittspartiet funnet ut at det er lurt å åpne alle områder langs norskekysten uavhengig av hvor sårbare de er. Og ikke nok med det, man har altså kuttet 8 mill. kr i budsjettet til Petroleumstilsynet neste år. Hvordan kan Ketil Solvik-Olsen forsvare en sann politikk?

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:51:35]: For det første vil jeg si til den innledende merknaden at ja, vi kutter 200 mill. kr i overføring til Energifondet. Men i fjor ønsket vi å øke Energifondets kapital med 10 milliarder kr, som ville gjort at man hadde fått 400 mill. kr mer overført. Det er det som er poenget, at med vår politikk, hvis man hadde gjennomført den tidligere, ville man hatt et større beløp både til fornybar energi og til petroleumsforskning enn det Regjeringen har lagt opp til. Så den kritikken tar jeg meg ikke nær av i det hele tatt. Det viser bare at Regjeringen er på tynn is når det gjelder sin egen politikk.

Så til Petroleumstilsynet og Inger Anda – jeg kjenner henne veldig godt, hun var min vikarlærer på ungdomskolen. Vi bevilger 1,2 mill. kr mer til Petroleumstilsynet i år enn det som Regjeringen bevilget i fjor. Regjeringen har foreslått en bevilgning som er større enn det, det er riktig. Men vi forutsetter i vårt budsjett at vi ikke kutter på kontrollvirksomhet, at den økes, men at man effektiviserer interndrift av Petroleumstilsynet, noe som er godt mulig når en ser litt på hvordan ting blir drevet.

Asmund Kristoffersen (A) [12:52:46]: En hel verden har i dag tatt inn over seg alvoret med klimaendringene – det alvoret det innebærer for mennesker og natur. Ulike fremskrittspartitalsmenn uttaler seg svært forskjellig om behovet for tiltak. Også representanten Ketil Solvik-Olsen har her i dag vært uklar om klimaendringer og årsakene til disse. I forbindelse med budsjettdebatten, ett år før klimatoppmøtet i København, kan det være grunn til å spørre Fremskrittspartiet om de tar FN's klimapanel anbefalinger på alvor eller ikke.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:53:36]: Vi har sagt mange ganger at vi tar advarslene fra FN's klimapanel på alvor. Det viste vi også da vi i fjor i slutten av mai fremmet et omfattende forslag for Stortinget, Dokument nr. 8:97

for 2006–2007, med over 30 tiltak for hvordan Norge bør kutte i sine utslipp, satse på forskning, bidra internasjonalt og utarbeide en ny klimaavtale for å redusere verdens CO₂-utslipp. For det er viktig å være føre var – selv om jeg på langt nær deler mange av advarslene og måten de framføres på av regjeringspartiene, som jeg føler blir veldig overdrevent i forhold til det man setter inn av virkemidler.

Men så er det også viktig å se i denne debatten at man har, selv med Fremskrittspartiets budsjett, begrenset med penger å ta av. Da må man prioritere – man må prioritere de tiltakene som man tror gjør mest nytte på lang sikt. Det betyr at dårlige prosjekter, som høyhastighetsbaner, der ett tonn redusert CO₂ koster 48 000 kr, bør skrinlegges. Man bør heller sette i gang flere regnskogsprosjekter, der man får langt mer igjen for pengene. Skal man kutte i utslipp, bør man ta de beste prosjektene først.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Ivar Kristiansen (H) [12:55:12]: Vi er nå inne i Regjeringens fjerde år, og det er kanskje tid for å se seg litt tilbake. Jeg hadde kanskje forventet at man så seg litt mer tilbake enn det som regjeringspartienes hovedtalsmann faktisk valgte å legge opp til.

Soria Moria-erklæringen manglet jo ikke ambisjoner. Det var heller ikke mangel på løfter, og man hadde vyer så det holdt. Jeg tror at når man er inne i sitt siste år, burde man i større grad ta seg bryderiet med å gå gjennom hva man faktisk har oppnådd på de kanskje viktigste av alle sektorene vi drøfter både i denne nasjonen og i verden for øvrig. Det er eksempelvis bare ca. et år siden at Al Gore og FN's klimapanel var her i Oslo for å motta Nobels fredspris. Vi hadde klimamøtet på Bali, som fikk stor oppmerksomhet. Og vi fikk for ca. 11 måneder siden på plass klimaforliket i Norge, hvor vi heldigvis lyktes i å få frem et forlik, som representanten Kvasheim har omtalt i sitt innlegg.

Dermed er det ikke slik at alt er fryd og gammen, og at vi nå kan slutte å diskutere klimapolitikk her hjemme, snarere tvert imot. Et helt nødvendig tiltak dersom vi skal lykkes med klimautfordringene, er å få en overgang fra dagens bruk av fossile energikilder til en kraftig økning av nye fornybare energikilder. Det er her vi har de store mulighetene i Norge. Det er her vi sitter med de største energiresursene i verden pr. innbygger når det gjelder fornybar energi. Vannkraften har sørget for at vår kraftforsyning nesten er 100 pst. fornybar her hjemme. Vi har Europas største vindressurser langs kysten vår, og i våre skoger, som vokser hvert bidige år, er det betydelige muligheter for økt bruk av bioenergi. Vi har bølgeenergi, vi har tidevannet, vi har sågar stor kompetanse på solenergi. Vi har derfor et betydelig ansvar for å bidra med våre fornybare ressurser i den energiomlegging som må komme dersom vi skal unngå alvorlige klimaendringer. Dessverre har dagens regjering sviktet når det gjelder å legge forholdene til rette for økt satsing på fornybar energi i Norge. Det skyldes som sagt innledningsvis ikke mangel på store ord. Allerede da den rød-grønne regjeringen tiltrådte i 2005, uttalte den at den hadde som visjon at

«Norge skal være en miljøvennlig energinasjon og

være verdensledende innenfor utviklingen av miljøvennlig energi».

I dag, mer enn tre år senere, kan vi konstatere at det er langt mellom visjon og virkelighet. Istedenfor at Norge er verdensledende innen utvikling av miljøvennlig energi, har vi en av Europas dårligste støtteordninger for fornybar energi. I og med visjonen Soria Moria-erklæringen – for å bruke et bilde fra høydehoppporten: Det minner meg om vedkommende som var i stand til å passere listen på 1 meter, men som i overmøt valgte å legge den på 2,30. Da blir det galt.

Dagens olje- og energiminister har lagt seg på den samme tilfredse holdning som sine forgjengere. Det bør han være litt forsiktig med. For samtidig som Regjeringen uttrykker stor tilfredshet med egen politikk, kan vi konstatere at norske aktører ikke er like imponert. Senest 12. november kunne vi i Dagens Næringsliv lese at statens eget selskap, Statkraft, ville investere 5 milliarder kr i et vindparkeranlegg i Storbritannia. For dårlige rammebetingelser for fornybar energi i Norge var grunnen til dette. Denne saken er ikke enestående, og vi har sett at en rekke prosjekter blant de beste aktørene i Norge innen fornybar energi er blitt lagt til våre naboland på grunn av for dårlige rammebetingelser her hjemme. Det er nok å nevne REC-gründer Bjørseth, Fred. Olsen Renewables og Hammerfest Energi, og i tillegg Statkrafts store satsing sammen med Svenska Cellulosa Aktiebolaget i Sverige. Og listen kan gjøres enda lengre.

De fleste norske regjeringer har regelmessig, med et par års mellomrom, kommet med en stortingsmelding om olje- og gassvirksomheten. Da Åslaug Haga var olje- og energiminister, varslet hun at hun ville utvide denne meldingen til å omhandle hele energifeltet. Denne meldingen skulle være svaret på alle utfordringer Regjeringen står overfor på energiområdet. Stor var derfor overraskelsen da hennes etterfølger, Terje Riis-Johansen, for kort tid siden fortalte at det kom ingen energimelding likevel. Isteden ville han fortløpende fremme energisaker for Stortinget. Det har vi ikke sett, men til gjengjeld har vi sett en rekke pressekonferanser med utspill som vi sikkert skal få rikelig anledning til å kommentere de neste åtte–ni månedene. Dette er i en tid da vi står oppe i betydelige energipolitiske utfordringer, både nasjonalt og internasjonalt.

I tillegg til at vi på grunn av klimautfordringene er nødt til å få til en overgang fra tradisjonelle fossile energikilder til mer produksjon av fornybar energi, vil jeg peke på de sikkerhetspolitiske utfordringer Europa står overfor når det gjelder avhengighet av energileveranser fra Russland, store svingninger i oljeprisen det siste året, utflåting og etter hvert nedgang i produksjonen av norsk olje og gass på den norske kontinentalsokkelen og videre til tilgangen til nytt leteareal i Norskehavet og Barentshavet. Det er også – vel å merke – i en tid da vi i løpet av fem måneder har sett at råoljeprisen i Norge har falt fra 150 dollar pr. fat og før helgen var nede i under 40 dollar pr. fat. Da burde man med større anstrengelser prioritere Norges viktigste industri og inntektskilde på en annen måte, som kan gi denne næringen, denne kunnskapsnæringen også, atskillig bedre rammevilkår og forutsigbar-

het politisk. Men også her har vi sett en vente-og-se-holdning.

Vi burde også ha sett i dagens finanskriser at Regjeringen virkelig tok initiativ, kuttet svingene, la til side tradisjonell saksbehandlingsprosedyre og viste omstillingsevne, og gikk inn og prioriterte satsing på fornybar energi som en del av en satsing i et fremtidig bilde, der en kan avbøte vanskene finanskrisen gir også i Norge. Det er tiltak som vil gi svært store positive ringvirkninger, og gi langsiktige klima- og sysselsettingsgevinster. En satsing på fornybar energi vil gi liten importlekkasje. Det vil gi svært mye arbeid i anleggsfasen og kan gjøre at lokale kontraktører bidrar til betydelig sysselsetting hos et stort antall norske underleverandører. En massiv satsing nå, raskt, på fornybar sektor vil også bidra til industriutvikling både i bygg og anlegg og innenfor en kunnskapsindustri som står klar med kunnskap og kapital, men som venter på at dagens regjering skal kunne fatte noen avgjørelser som gir aktivitet og igangsetting av de mange tiltakene vi har på beddingen.

Så er jeg også nødt til å kommentere litt av det som representanten Nordtun var inne på hva gjelder industri-kraft. Jeg er jo redd for at norsk industri for tredje gang nå skal la seg lure av Arbeiderpartiet og de andre rød-grønne partiene. At den forrige regjeringen, Bondevik II, fortalte sannheten, har ingenting med mangel på ambisjoner å gjøre. Hvis ærlighet er det samme som å gi opp, har vi to vidt forskjellige tilnærminger til spørsmålet. Og det var ikke løftet om å gjøre det som stod i de rød-grønnes makt, som ble presentert. Nei, det var et løfte om billigere kraft til norsk industri. Dokumentasjonen på uttalelser fra dagens regjeringsmedlemmer som opposisjonspolitikere er vidt så det holder, men man har ikke vært i stand til å levere. Snarere tvert imot har man gjort situasjonen ytterligere verre for norsk industri. Gjennom hjemfallsinstituttet har man altså klart å ta fra norsk industri den industrikraften som de hadde tilgjengelig på egen hånd. 6 pst.–7 pst. av tilgjengelig vannkraft som gikk til norske industriarbeidsplasser, har man altså tatt fra norsk prosessindustri.

La meg også, helt til slutt, si at når man drøfter konsortiummodeller og ikke kommer inn på annet enn å henvise til Frankrike, må det være et paradoks for dagens regjering at man ikke har noen tilbudside i Norge, med unntak av Statkraft. Og jeg tror vi alle vet hvor ivrig Statkraft har vært når det gjelder dette – eller snarere tvert imot.

På denne bakgrunn tar jeg opp det forslaget som Høyre sammen med Kristelig Folkeparti og Venstre har presentert i innstillingen.

Presidenten: Representanten Ivar Kristiansen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Tore Nordtun (A) [13:05:41]: Jeg må vel si til innlegget til Kristiansen at det ikke var så mye oppmuntrende å høre.

Jeg vil stille et spørsmål som går på noe Høyre har kommentert i merknader på miljøsidene. Når det gjelder rovviltpolitikken til Høyre, skal jeg ikke kommentere den,

og jeg skal ikke vise til den debatten som var tidligere om usikkerheten. Men det er én ting Høyre har snakket mye om. Det er bevaring av villaksen. Hvordan har det seg da at Høyre reduserer bevilgningene til Direktoratet for naturforvaltning med hele 35 mill. kr? Samtidig snakker de varmt om bevaring av villaksen og om Gyro-bekjempelsen. Men det er jo nettopp det de angriper. Jeg viser her til Fremskrittspartiets merknad, som plusser på nettopp posten for bekjempelse av Gyro, mens Høyre reduserer den. Og gleder ikke representanten Kristiansen seg over 25 pst. økning i Miljøverndepartementets budsjett? Er heller ikke det et lyspunkt for Kristiansen?

Ivar Kristiansen (H) [13:06:57]: På det siste er svaret ja. Det er vel også litt i nærheten av det som representanten Kvassheim var inne på. Han brukte uttrykket: «Det skulle også bare mangle.» Jeg vil kanskje ikke si at det kommer automatisk, for det kan si mer om hva slags labert nivå bevilgningene gjennom Miljøverndepartementets kapitler har vært på tidligere.

La meg også slå fast at vi følger regjeringspartiene krone for krone når det gjelder forskning og satsing på Kårstø og Mongstad, på utvikling av CO₂-fangst og -lagring på dette området. Men jeg tror ikke at man gjør villaksen noen stor tjeneste hvis man kobler bevilgningstakten til Direktoratet for naturforvaltning, DN, opp mot satsingen på å bevare den norske villaksstammen. Vi har større bevilgningstakt i vårt budsjett på Gyro og kalking i norske elver. Vi ønsker selvfølgelig en akkurat like robust, og kanskje en mer robust, politikk for bekjempelse og ivaretagelse av villaksen enn det regjeringspartiene gjør.

Erling Sande (Sp) [13:08:21]: Representanten Kristiansen vier deler av sitt innlegg til å snakke om dei miljø- og klimautfordringane som vi står overfor globalt. Det er bra, og det er lett å vere einig i. Han oppfordra til og med Regjeringa til å kutte svingane i dei tidene vi no er inne i. Eg kjem frå ein del av landet der det ikkje kan gjerast utan ein vesentleg risiko for liv og helse. Men la det ligge.

Høgre har i innstillinga eit stort fokus på petroleumsnæringa og går langt i å antyde at Lofoten og Vesterålen bør opnast for slik aktivitet, mens parti som Kristiansen ser føre seg eit samarbeid med dei komande åra, Kristeleg Folkeparti og Venstre, har eit ganske anna syn. Det har òg ei rekkje av dei organisasjonane som målber dei same åtvaringane som Kristiansen når det gjeld dei klimautfordringane som verda står overfor.

Spørsmålet mitt er: Bekymrar det representanten Kristiansen at aktørar som deler Kristiansen sine åtvaringar når det gjeld klima, og dei partia han ser føre seg eit samarbeid med, har eit ganske anna syn på dette spørsmålet enn Høgre?

Ivar Kristiansen (H) [13:09:32]: Det bekymrer meg mer at vi er i en situasjon hvor utvinningstakten for norsk råolje går dramatisk raskt nedover. Vi har siden årtusenskiftet hatt en reduksjon i norsk oljeproduksjon på ca. en tredjedel.

Det er ingen klimagevinst eller miljøgevinst hvis vi

kommer i en situasjon hvor vi må henvise Europas energikjøpere til eksempelvis den andre energiselgeren i Europa, nemlig Russland. Det er helt åpenbart at hvis forvaltningsplanen og miljøkonsekvensanalyser viser at det er en tilfredsstillende risiko å sette i gang lettevirsomhet utenfor Lofoten og Vesterålen, sier Høyre et soleklart ja til det.

Jeg tror at når vi nå er i en situasjon hvor råoljeprisen og energiprisen er nede på et nivå hvor en del aktiviteter er i ferd med å bli ulønnsomme, må vi tenke lenger fremover hvis vi skal beholde den viktigste næringen vi har i Norge, nemlig petroleumsnæringen.

Ann-Kristin Engstad (A) [13:10:41]: Vår klimakamerat Høyre har flere ganger gitt Regjeringen tyn og påstått at vi er for ambisiøse når vi skal innføre klimavoter. Ifølge Dagsavisen 6. juni i år gjorde Høyres leder, Erna Solberg, det veldig klart på klimakonferansen på Hafslund gård at det stod ikke på Høyre å få fjernet økningen i drivstoffavgiften som lå inne i klimaavtalen. Høyre er altså utrolig flinke til å dele Regjeringens ambisiøse målsettinger, men når de konkrete tiltakene ligger på bordet, er de mindre modige. Jeg lurer veldig på: Hvilke konkrete tiltak er Høyre for som faktisk vil bidra til en reell nedgang i utslippene innenfor store utslippssektorer som samferdsel og industri?

Ivar Kristiansen (H) [13:11:34]: Det er en rekke sektorer hvor Høyre er for en langt sterkere satsing for å redusere klimagassutslippene nasjonalt enn det som jeg rekker å komme inn på her på ett minutt.

Jeg er veldig stolt av at vi faktisk klarte å dra regjeringspartiene i rett retning da vi inngikk klimaforliket i Stortinget. Det er klart at en massiv satsing på økt produksjon av fornybar energi i Norge vil bl.a. bringe en slik balanse inn. Økt forskning på klimateknologi, men også innenfor petroleumsteknologi kan bidra til at vi når våre mål kanskje raskere enn man har lagt opp til hittil. Man kan med respekt å melde ikke si at dagens klimasatsing fra Regjeringen, som bl.a. går ut på å kjøpe billige kvoter i Kina for så å selge dem dyrt til EU, er noe bidrag til å løse verdens klimagassproblemer i det hele tatt.

Når det gjelder avgifter, er det klart at uten Høyre i dette klimaforliket ville forbrukerne i Norge hatt mye verre vilkår for å håndtere sine kostnader enn det ble til slutt.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [13:13:11]: Det internasjonale energibyrå, IEA, har nylig lagt fram sin World Energy Outlook. Sjefen sjøl, Nobuo Tanaka, advarte i den forbindelse om at vi kan stå overfor et mulig ragnarok. Bakgrunnen er at energibehovet i verden eksploderer, og at det gjøres altfor lite for å forhindre en medfølgende utslippseksplisjon. Uten svært omfattende, svært kostbare og for mange mennesker svært upopulære tiltak mot økt forbruk av fossile energikilder kan gjennomsnittstemperaturen på kloden stige med opptil seks grader på lang sikt, advarer IEA. Det er en slik temperaturøkning som vil føre til ragnarok.

Den gode nyheten er at vi kan forhindre at dette skjer. Det som skal til, er ifølge Tanaka og IEA en global energirevolusjon, basert på energieffektivitet og avkarbonisering av energiforbruket. Dagens forbruksmønster er ikke bærekraftig, verken miljømessig, økonomisk eller sosialt – fortsatt ifølge IEA.

Det er avgjørende at vi lykkes med å få i havn en ambisiøs og omfattende avtale i København neste år. Norge er en aktiv pådriver for en avtale med klare mål og bidrar bl.a. gjennom penger til gjennomføring av forberedende møter, og ikke minst med store beløp til vern av regnskog, til overoppfyllelse av Kyoto-målene og til karbonfangst og -lagring. Vi jobber også for å få internasjonal skipsfart innlemmet i en ny avtale.

Regnskogsmilliardene står i en særklasse og er spesielt viktige, både fordi vi trenger å få på plass tiltak med rask effekt, og fordi pengene bidrar til å bygge broer mellom fattige og rike land. Det vakte oppsikt da Kristin Halvorsen kom med beskjednen på Bali i fjor, ikke minst fordi det er uvanlig at finansministre er pådrivere for å bruke milliardbeløp på tiltak av denne typen. Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti skal ha sin del av æren for at dette kom på plass, sammen med bl.a. Naturvernforbundet og Regnskogfondet.

Klimaforliket kommer til å prege norsk politikk framover. Neste år trapper vi opp forskningen på ny fornybar energi og tar et stort skritt mot målet om å satse like mye på denne forskningen og på CO₂-fangst og -lagring som vi gjør på petroleum. Dette er framtidsrettet politikk.

Neste år er det for første gang en større prosentvis økning på jernbane enn på vei, og vi dobler bevilgningene til belønningsordninga for kollektivtrafikken. Bilavgiftene legges ytterligere om, med en kraftig økning av avgiftene på de bilene som har høyest utslipp. På den andre sida får drivstoffgjerrige biler lettelse, og nullutslippsbilene får nye fordeler.

Også den nye plan- og bygningsloven, som trer i kraft neste år, har viktige konsekvenser på klima- og energiområdet: For første gang er det blitt lovfestet at det skal tas klimahensyn i planlegging. Kommunene får virkemidler til å gjennomføre klimaforliket, f.eks. gjennom å sikre at boliger, handel og arbeidsplasser legges slik at avhengigheten av bil blir mindre. Kommunene får mulighet til å legge restriksjoner på parkering i byer og tettsteder, og de kan bestemme at kollektivtrafikken skal få bedre tilgjengelighet enn biltrafikken. Det vil også bli mulig å stille krav om bruk av fjernvarme.

Målet om å kutte 15–17 millioner tonn CO₂-ekvivalenter, hvorav to tredjedeler skal tas hjemme, må følges opp med mange konkrete virkemidler – flere enn dem vi har skissert i selve klimaforliket. SFT er i full gang med å utrede virkemidler. I tillegg er det satt ned et utvalg som skal utrede Norges sårbarhet og tilpasningsbehov som følge av klimaendringene. Det er særlig de direkte fysiske konsekvensene av klimaendringene utvalget skal se på. Jeg tror, i likhet med miljøvernministeren, at dette utvalgets arbeid kan synliggjøre hvor dramatisk klimatrusselen faktisk er, og sånn sett bidra til å få fart på arbeidet med nye tiltak.

Det store temaet nå er finanskrisa. Det er ekstremt vik-

tig at Norge bidrar til å holde fokus på hvordan vi skal koble sammen denne krisa med nødvendige virkemidler som tar hensyn til klima og til klimarettferdighet mellom fattige og rike land. Jeg er glad for at det er Kristin Halvorsen, og ikke Siv Jensen, som skal lobbe for dette internasjonalt. I SV er vi særdeles opptatt av at Norge raskt må implementere fornybardirektivet, og at vi må holde tempoet oppe i forhandlingene med Sverige om et grønt sertifikat-marked.

Norge har høy fornybarandel når vi beregner på den måten EU har gjort. Men vi må huske på at offshore holdes utenom disse beregningene. Dessuten er Norge svært rikt, noe som også teller med. SV mener fornybardirektivet er et viktig direktiv, som kan bidra til å få fart på utbygging av ny fornybar energi i Norge, og et viktig skritt på veien mot å få på plass et felles marked for grønne sertifikater med Sverige. I tillegg innebærer direktivet viktige mål om energieffektivisering, som er en del av den klimaløsninga bl.a. IEA tar til orde for. Derfor mener SV at Norge må innlemme fornybardirektivet i sitt lovverk, og påta seg de samme klimaforpliktelsene som EUs medlemsland gjør.

SV mener at Norge må omstilles. Vi må ta høyde for en utvikling vi vet vil komme, og posisjonere oss i konkurransen som også vil komme. Nå øker norske utslipp, bl.a. som en følge av Snøhvit, Kårstø, velstandsutviklinga i Norge og veksten i utslipp fra transportsektoren. Det kreves derfor langt kraftigere lut i framtida for at vi skal klare å snu skuta i tide. Derfor er det bra at Norge er offensive i forhandlingene som pågår i Polen. Og det er bra at midlene til klimainformasjons tiltak dobles til neste år. Vi må alle bidra for at dette skal gå bra, og det lønner seg å starte tidlig.

Det er også slik at lavutslippssamfunnet gir Norge nye muligheter. Jeg vil hevde at offensive myndigheter legger det beste grunnlaget for sine innbyggere. Klimapolitikk handler ikke først og fremst om å forsake, men om å ta hensyn, å dele og å skape noe nytt og bærekraftig.

Store deler av norsk industri har f.eks. blitt mer robust og konkurransedyktig som en følge av strenge miljøkrav i kombinasjon med støtte og samarbeid fra statlige myndigheter. På samme måte ble et nei til sterkt forurensende gasskraftverk til et ja til satsing på CO₂-håndtering, norsk teknologiutvikling og et Norge i front på den internasjonale arena. Og: Vi er i ferd med å få en styrket norsk bilindustri – hvem skulle trodd det? – som en følge av klimasituasjonen og at Norge var tidlig ute med å gi elbilen fortrinn og fordeler på bekostning av den forurensende bilparken. Think er i framgang, og vi har bare sett begynnelsen. I den andre enden ser vi hvordan de som ikke tok klimaproblemene inn over seg, nå sliter tungt. General Motors i USA er i ferd med å gå konkurs. De satset på Hummer og andre bensinlukende beist av noen biler, og nektet å erkjenne at den billige bensinens tidsalder faktisk er forbi. I Norge er det Fremskrittspartiet som kjører denne linja – veldig dumt, veldig bakstreversk og veldig lite framtidsrettet.

Jeg skal bruke resten av innlegget på å snakke om Miljøverndepartementets budsjett. Vi øker Miljøverndepartementets rammer med 810 + 5 mill. kr neste år. 200 mill. kr

går til økning i Kulturminnefondet. 22 mill. kr skal brukes til et nytt kompetansesenter for is og klima ved Norsk Polarinstitutt i Tromsø. Dette senteret skal bli et viktig norsk bidrag i det internasjonale arbeidet med å skaffe kunnskap om konsekvensene av at is og isbreer smelter. Det skal også skape økt forståelse for hvor viktig det er å redusere klimagassutslippene. Regjeringas informasjonskampanje Klimaløftet får økt sin støtte med 8 mill. kr, til om lag 16 mill. kr, altså en dobling, som jeg sa.

De store pengene på Miljøverndepartementets budsjett går imidlertid til bevaring av norsk natur: hele 345 mill. kr.

«Årets statsbudsjett gir et kraftiltak for kartlegging og overvåking av arter og naturtyper. Dette er en gledelig og etterlengtet nyhet. Miljøverndepartementet trapper opp arbeidet med kartlegging, overvåking og bevaring av arts mangfoldet.

(...)

Med 15 millioner til å fullføre nasjonalparkplanen innen den fastsatte fristen i 2010 og med 63 mill til forvaltning og skjøtsel av verneområder (planer, oppsyn, overvåking), har den rødgrønne regjeringen trakkert til med vernearbeidet i Norge.»

Dette er ikke mine ord, men ordene til generalsekretæren i WWF, Rasmus Hansson.

Over 40 mill. kr bevilges til bevaring av plante- og dyrearter, og 15 mill. kr settes av til å fortsette arbeidet med en landsdekkende naturindeks. I tillegg skal Norge igangsette et artsprosjekt tilsvarende det som er gjort i Sverige. 20 mill. kr skal gå til å gjennomføre arbeidet med å øke kunnskapsstatus om arter og naturtyper i Norge. I tillegg får vi på plass Den naturlige skolesekken, som kan være startskuddet for å få norske barn til å interessere seg mer for både klima, naturmangfold og realfag. I tillegg gir det barna en mulighet til å kose seg ute i naturen sammen med fagfolk som kan inspirere og gi ny kunnskap. Dessuten gir det en mulighet til alternativ, praktisk læring.

Apropos friluftsliv: Friluftslivet har stor verdi av mange grunner, inkludert folkehelse, livskvalitet og kjennskap til og omsorg for norsk natur. Det er viktig å sørge for forsvarlig drift og skjøtsel av friluftsområdene, og dette må skje i et nært samarbeid med de aktuelle friluftsansjonene. Det er brukt ganske store summer på kjøp og tilrettelegging av friluftsansreal de siste åra. For at folk skal få tilgang til disse områdene, er det nødvendig at de blir ryddet og vedlikeholdt, og at tilgangen til områdene blir sikret. Derfor øker vi bevilgningene med 5 mill. kr.

Samarbeidet om frivillig vern med Norges Skogeierforbund vil bli videreført i 2009, og dette er viktig. Vi økte derfor pengebruken til frivillig vern med 150 mill. kr i inneværende år, noe som viser at viljen er godt til stede.

Norge er det eneste landet i Europa som har intakte høyfjellsøkosystem med villrein. Villreinen er derfor en norsk ansvarsart. Videreføring av satsinga på villreinsentrene blir viktig i arbeidet for å bevare villreinen. Regjeringa øker innsatsen for å oppfylle det nasjonale målet om å sikre villreinsens leveområder med 6 mill. kr neste år. Dessuten bevilger vi 5,5 mill. kr til en villreinutstilling på Villreinsenteret på Skinnarbu – det syns jeg er ekstra gøy. Det skal bli spennende å se hvordan resultatet blir.

Også villaksen får sitt neste år, og jeg vil understreke at begge fjellrevprosjektene må videreføres på en måte som gjør at vi når de målene vi har satt. Fjellreven er kritisk truet, og Regjeringa må sørge for at begge disse prosjektene sikres videreføring på et nivå som forhindrer utryddelse av fjellrev, og at det bevilges tilstrekkelig med midler til begge prosjektene.

Helt til slutt har jeg lyst til å si at vi nå har passert en million artsobservasjoner i Norge. Det synes jeg er fantastisk. Det er over det dobbelte av det vi trodde vi skulle nå i år, og jeg har lyst til å gi honnør til alle de dedikerte menneskene som har brukt mye tid på å registrere arter i norsk natur og få dette inn i det nye verktøyet som Artsdatabanken står for.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tord Lien (FrP) [13:23:23]: Det er ikke sikkert jeg hadde gjetten det om jeg ikke hadde visst at Inga Marte Thorkildsen og Tore Nordtun forsvarer samme regjering her i dag. Det kan vel tyde på at representanten Thorkildsen har tatt med seg litt av plenen inn fra Eidsvoll's plass og litt demonstrerer. For Tore Nordtun sa faktisk at vi skulle utvinne mer olje, vi skulle gjøre tilgjengelig flere nye prospektive arealer for oljenæringen. Det hørtes ut som om representanten Thorkildsen mente det motsatte.

Mitt konkrete spørsmål går på et svar som statsråd Solheim har gitt meg på skriftlig spørsmål nr. 1494 i år. Der slås det fast at Regjeringen er trygg på at informasjonen fra både MAREANO, som handler om havbunnsundersøkelser, og fra SEAPOP, som handler om sjøfugl, i 2010 vil være tilstrekkelig – ikke til å si ja, som jeg selvfølgelig håper at resultatet blir, men til å si enten ja eller nei – altså at man har et forsvarlig kunnskapsgrunnlag både om sjøfugl og om havbunnen våren 2010. Er representanten Thorkildsen enig i at det vil være tilgjengelig et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag våren 2010?

Inga Marte Thorkildsen (SV) [13:24:33]: Jeg har ikke grunn til å tro noe annet. Når statsråden sier det, legger jeg det til grunn, selvsagt gjør jeg det. Det som blir fortalt oss, er at man ikke kan nyttiggjøre seg mer enn det som vi bevilger neste år til MAREANO og SEAPOP.

Vi har lagt et føre var-prinsipp til grunn når det gjelder disse områdene, de mest sårbare og verdifulle områdene. Det er noe helt annet enn det Fremskrittspartiet har gjort, som ikke bryr seg overhodet, og heller ikke ser til de rapportene som har kommet fra Petroleumstilsynet, som jeg viste til i min replikk til kollega Solvik-Olsen fra Fremskrittspartiet. Disse viste nettopp behovet for en skikkelig bevilgning til Petroleumstilsynet, som Fremskrittspartiet kutter med 8 mill. kr neste år, til tross for at historien viser at de trenger høye bevilgninger for å kunne gjennomføre tilsyn med denne oljenæringa. Det vi legger til grunn, er at vi både skal ha et ordentlig tilsyn og et føre var-prinsipp som sikrer at vi ikke setter de mest verdifulle og sårbare områdene våre på spill.

Jeg må også si at Tore Nordtun og jeg er helt på linje, vi mener at vi trenger mot og lederskap i klimapolitikken.

Peter Skovholt Gitmark (H) [13:25:46]: Svært mange rød-grønne politikere, spesielt statsministeren, mener at Norge er et miljøpolitisk foregangsland. Da er det jo behov for å vise hva det faktisk innebærer. Et foregangsland går foran andre land og kommer med tiltak og nye virkemidler i miljøpolitikken som andre land følger etter. Det betyr også handling, og ikke retorikk.

I en debatt knyttet til Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand i 2005 spurte Heidi Sørensen i en replikk til Høyre: Hvor er det Høyre mener vi er et foregangsland? Jeg ønsker å snu det til representanten Thorkildsen: Mener Thorkildsen at vi nå er et miljøpolitisk foregangsland? Og ikke minst: Deler hun Høyres tro på at gjennom å investere i framtiden, spesielt i miljøteknologi, har vi muligheten for å bli et foregangsland, og at vi heller bør legge vekk retorikken og se på konkret handling?

Inga Marte Thorkildsen (SV) [13:26:48]: Jeg mener at i de internasjonale forhandlingene som Norge nå deltar i, er vi klart et foregangsland. Det er dels takket være Regjeringa, dels også takket være en opposisjon som har vært veldig konstruktiv når det gjelder klimaforliket, og bl.a. kommet med innspill i forhold til regnskogsmilliardene. Det har vakt oppsikt.

En annen ting som har vakt oppsikt, er satsinga på CCS, altså CO₂-håndtering. Her kan man takke bl.a. SV for at vi har kommet så langt som vi har, for hvis det hadde vært opp til Høyre i sin tid, hadde man heller gått for sterkt forurensende gasskraftverk, istedenfor å satse på milliardbeløp på rensing av disse gasskraftverkene. Da hadde vi hatt enda større problemer enn vi har i dag, når vi ser at utslippstallene dessverre peker feil vei. Høyre har for så vidt også ansvar for flere andre ting, bl.a. Snøhvit, og jeg kan heller ikke se at man har vært særlig opptatt av å prøve å få ned utslippene fra biltrafikken.

Jeg tror nok at vi er et foregangsland i internasjonale forhandlinger, men vi har en vei å gå når det gjelder nasjonale utslippstall, og her tror jeg bare vi må samarbeide for å prøve å få en mer offensiv politikk framover.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [13:28:06]: I 2007 satte vi nasjonal rekord i klimautslipp – 11 pst. høyere enn i 1990, 10 pst. høyere enn den Kyoto-avtalen vi har ratifisert. Jeg tror både representanten Thorkildsen og undertegnede beklager dette. Men representanten Thorkildsen nevner i sitt innlegg at vi må bruke «langt kraftigere lut» i framtiden. Et av områdene der vi øker utslippene, er veisektoren, sier SSB-tall. Det er på dette området jeg ønsker å ha et spørsmål, fordi representanten Thorkildsen har et brennende hjerte for elbiler, som mange andre av oss har. Men Kristelig Folkeparti endrer i sitt alternative budsjettforslag avgiftene for elbil og plug-in-bil mer enn det Regjeringen gjør, fordi vi tror at noe av nøkkelen i forhold til denne sektoren nettopp er innenfor disse biltyperne. Jeg ønsker å gi representanten Thorkildsen en mulighet til å konkretisere. Hvilke tiltak legger representanten inn i begrepet «langt kraftigere lut»?

Inga Marte Thorkildsen (SV) [13:29:13]: Jeg takker for spørsmålet. Noe av det vi går inn for fra SVs side i den nye perioden vi skal inn i etter valget neste år, er at vi bør få en internasjonal avtale som forbyr nybilsalg av bensinbiler fra 2015, altså biler som bare kan gå på forurensende drivstoff. Det er bl.a. fordi det ikke er noen grunn til at man fortsatt skal basere seg på bensinbiler når teknologien er kommet såpass langt at man kan få alternativer. Blant annet nevner representanten Holten Hjemdal plug-in-hybriden, som kommer til å være et veldig viktig alternativ for norske familier fra 2010, og som vi ønsker å gi flere fordeler, sånn at den blir kommersielt tilgjengelig for flere familier.

Så tror jeg at vi har en stor utfordring når det gjelder infrastruktur for elbiler og plug-in-hybrid. Vi må jobbe med å få ladestasjoner flere steder – det gjøres bl.a. i byområdene, men vi trenger det også andre steder. Lærdal kan tjene som eksempel her. Der vil belønningsordninga for kollektivtrafikk også kunne bidra gjennom at man må vise til konkrete reduksjoner i veitrafikken.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [13:30:38]: 2009 vil bli et utfordrende år for verden. Matkrisen som preget begynnelsen av 2008, er blitt avløst av en finanskrisen som nå truer med å sende millioner av mennesker ut i fattigdom og sult. Finanskrisen slår nå inn for fullt også i Norge, og vil også prege den politiske dagsordenen i året som kommer. Finanskrisen kan brukes til å bli et grønnere samfunn, hvis det finnes politisk vilje, noe Kristelig Folkeparti håper finnes.

2009 blir også et avgjørende år for håndteringen av den andre store globale utfordringen, nemlig klimautfordringen. I 2009 skal verdens nasjoner samles i København for å få på plass en ny forpliktende klimaavtale. Her må det fastsettes krav til kraftige kutt i verdens utslipp av klimagasser. Kommende generasjoner tåler ikke et nederlag i København. Spørsmålene blir: Greier vi å håndtere begge disse krisene i 2009? Hvilken rolle tar Norge på seg?

Det kan være grunn til bekymring her. Jeg velger likevel å være betinget optimist, fordi jeg tror alvoret i situasjonen og bevisstheten om konsekvensene for kommende generasjoner vil tvinge oss til å gjøre de riktige valgene.

Selv om både fattigdom og klima er globale utfordringer, har Norge en jobb å gjøre her hjemme. Norge er et lite land, både i folketall og på kartet, men vi har store ressurser. Målt etter størrelse på BNP, er Norge blant de 25 største landene i verden. Måler vi BNP pr. innbygger, kommer vi på andreplass, bare slått av Luxembourg.

Vår rikdom er basert på utvinning av fossil energi, som igjen er årsak og driver bak både klima- og fattigdomsproblemene. Norges håndtering av disse utfordringene er ikke ubetydelig. Vår status som rik, vestlig energinasjon må brukes til å gå foran og vise vei for andre land som ikke er like heldig stilt som oss.

Dette bringer meg over på dagens tema – statsbudsjettet for 2009. Energi- og miljøkomiteen forvalter to av de viktigste politikkområdene for håndtering av klimautford-

ringene. 2009 blir et skjebneår for internasjonal klimapolitikk. Spørsmålet er om dette gjenspeiles i statsbudsjettet for 2009. Mitt svar er: På noen områder ja, på andre områder nei.

La meg først si at Regjeringen i all hovedsak følger opp det vi ble enige om i klimaforliket, med noen unntak. Jeg vil spesielt løfte fram at vi klarte å øke bevilgningene til forskning og utvikling innen fornybare energikilder og karbonfangst og -lagring. Vi fikk til en økning i bevilgningene til Klimaløftet. Det er også bra at Regjeringen følger opp med finansiering av arbeidet med internasjonale klimaforhandlinger. Jeg synes det er på sin plass å berømme Regjeringen for et godt miljøbudsjett. For første gang på lenge er det grunn til å utrope Miljøverndepartementet til budsjettvinner. Men så har det vel også vært noen år med hvileeskjær her.

Så over til de litt mer bedrøvelige områdene. Norge er velsignet med utrolige ressurser til produksjon av fornybar energi. I etterkrigstiden bidro visjonære politikere til storstilt utbygging av vannkraft. Denne kraften nyter vi alle godt av i dag, og Norge har en total andel fornybar energi på 60 pst. Vi er gode på dette.

Det har skjedd altfor lite de siste årene. Vi har nok hvilt litt på våre laurbær, mens verden rundt oss skriker etter den rene energien som vi besitter. Vi har Europas beste vindressurser, men dessverre er av de dårligste støttesystemene for utbygging av fornybar energi. Statsbudsjettet for 2009 endrer ikke på det faktumet. Bevilgningene til fornybar energi videreføres på samme nivå som i 2008. Klimaforliket brytes også på dette området, gjennom ensidig satsing på investeringsstøtte til vindkraft, mens andre teknologier som bølgekraft, tidevannskraft, saltkraft, solenergi og småkraft ikke har nye rammebetingelser å forholde seg til, og lever på Enovas nåde.

De rød-grønne partiene har mislyktes når det gjelder fornybar energi. Enoksens nei til grønne sertifikater i 2006 har ført norske investorer og gründere inn i en endeløs ørkenvandring, og resultatet er at milliardinvesteringer finner sted i utlandet.

Like fullt fastholder vår statsråd Riis-Johansen at Norge er ledende innenfor utvikling og utbygging av fornybar energi. Så langt har han greid å overbevise seg selv og sine venner i Regjeringen og i stortingsgrupper, men dessverre ingen av oss andre.

Kristelig Folkeparti forslår at det bevilges 10 milliarder kr ekstra til Grunnfondet for fornybar energi- og energieffektivisering, noe som vil øke avkastningene med 450 mill. kr – ikke i 2009, men i 2010. Siden vi trenger fornybar energi nå, og vi trenger bedre rammebetingelser, er det viktig å få på plass grønne sertifikater eller tilsvarende rammebetingelser, som utløser like mye fornybar energi på kort sikt. Et bevisst forbruk er viktig. Våre vannressurser har gjort at vi bruker for mye strøm til områder som vi ikke burde bruke strøm på. For å få fortgang i omleggingen vil vi øke bevilgningene til støtteordning for elektrisitetssparing i husholdninger med 20 mill. kr utover Regjeringens forslag.

Klimautfordringene tilsier at verden må redusere bruken av fossil energi. Kristelig Folkeparti mener at dette

etter hvert må gjenspeile seg i norsk energipolitikk, selv om vi er en stor olje- og gassprodusent. En av de viktigste miljøsakene de kommende årene blir spørsmålet om oljeutvinning utenfor Lofoten og Vesterålen. Kristelig Folkeparti har et klart standpunkt til dette; det må etableres en petroleumsfri sone utenfor Lofoten og Vesterålen. I henhold til forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, er det viktig å få kartlagt både miljøressursene og de geologiske forholdene. I statsbudsjettet for 2009 økes bevilgningene til geologiske undersøkelser mer enn den samlede bevilgningen til miljøkartlegging i dette området, dette til tross for erfaringene fra innværende år, hvor fiskere ble satt på land og fangstene sterkt redusert som følge av seismikkskyting.

Miljøverndepartementet er svært uklar i spørsmålet om miljøkartleggingen gjennom MAREANO vil kunne fullføres innen 2010. I svar til Kristelig Folkeparti den 21. oktober sies det at MAREANO-budsjettet for 2009 dekker kostnadene til fullføring av kartlegging knyttet til forvaltningsplanen i løpet av 2010. Men i sitt svar til komiteen på et tilsvarende spørsmål den 27. november, får vi et annet svar fra statsråd Erik Solheim, at forvaltningsplanen ikke kan fullføres før 2014. Spørsmålet blir: Hvilket svar er det rette?

I Kristelig Folkepartis alternative budsjett foreslår vi å redusere bevilgningen til geologisk kartlegging med 100 mill. kr, samtidig som vi øker bevilgningene til MAREANO-programmet med 9 mill. kr.

For halvannen uke siden kom nyheten om at Regjeringen ikke kjøper klimakvoter i 2008. Avsetningen på 505 mill. kr i innværende års budsjett blir redusert til null. Regjeringen har heller ikke greid å knytte oss opp til EUs kvotemarked, fordi tildelingsplanen ikke ble godkjent av ESA. Dette er trist. Men det begynner også å bli ganske tydelig at Regjeringen i for stor grad satser på én hest, og at hesten heter Frikjøp.

Når store deler av Norges forpliktelse gjennom Kyoto-protokollen skal innfris med kvotekjøp, samtidig som de nasjonale utslippene bare fortsetter å øke, er vi ute på en håpløs galei! Særlig gjelder dette når kvotekjøpene mislykkes. Vi må håpe at Regjeringen lykkes med kvotekjøp i 2009. Hele Norges troverdighet hviler på dette punktet. Overopppfyllelse, klimanøytralitet – jeg kan bare nevne de store nye ordene som vår statsminister har satt på den politiske dagsordenen. Men jeg håper også at Regjeringen, nettopp fordi den trøbler med kvotekjøpet, ser nødvendigheten av å bruke mer penger nasjonalt for å redusere våre klimagassutslipp her i Norge. Hvis vanskelighetene med kvotehandelen fortsetter, mener vi at pengene må omdisponeres til klimatiltak i Norge, også på bakgrunn av at klimagassutslippene i 2007 ble en rekord som ingen av oss er tjent med.

Jeg tar med dette opp de forslag som Kristelig Folkeparti er med på i innstillingen.

Presidenten: Representanten Line Henriette Holten Hjemdal har tatt opp de forslag hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Marianne Marthinsen (A) [13:40:45]: Det er dystre virkelighetsbeskrivelser representanten Holten Hjemdal kommer med. Men til tross for det er det gledelig å registrere at Kristelig Folkeparti også gjennom denne debatten viser at de står nærmere dagens regjering enn Fremskrittspartiet i miljøspørsmål. Det er bra med tanke på at det er ett år igjen til valget og muligheten for en regjering med et parti som ikke anerkjenner klimaproblemene, som den dominerende part.

Venstres leder har ved flere anledninger overfor det norske folk vært forbilledlig klar på at et regjerings-samarbeid med Fremskrittspartiet er uaktuelt for Venstre. Kan representanten Holten Hjemdal på vegne av Kristelig Folkeparti være like tydelig på at et regjerings-samarbeid med Fremskrittspartiet også er uaktuelt for Kristelig Folkeparti?

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [13:41:33]: Både representanten Nordtun og representanten Aasland har i replikkordskifter sagt at vi i opposisjonen har dystre innlegg. Jeg opplever at jeg er real. Jeg gir skryt til Regjeringen for det den skal ha skryt for, og jeg gir kritikk der Regjeringen ikke har levert.

Når det gjelder Kristelig Folkepartis forhold til Fremskrittspartiet, er det nokså klinkende klart. Vi har sagt at vi ikke ønsker en regjering som har med ytterpunktene i norsk politikk. I det ligger det implisitt hvilke partier som det er utelukket for Kristelig Folkeparti å være i regjering med. Vi ønsker å være med i en regjering der vi får gjennomslag, der vi har tyngde nok. Derfor går vi ikke inn i regjeringskontorene samme hva. Vi vil ikke gjøre som Arbeiderpartiet, som ikke får med seg hele regjeringen når det gjelder kampflykjøp, tjenestedirektiv eller utlendingslov. Vi ønsker å være med i regjering hvis vi får gjennomslag. Vi ønsker ikke at ytterpunktene i norsk politikk skal være med i en slik regjering.

Erling Sande (Sp) [13:42:40]: Representanten Holten Hjemdal viser eit ekte miljøengasjement i innlegget sitt her i dag og har også gjort det tidlegare. Det er eit engasjement som vi i Senterpartiet deler. Vi finn dei gode miljøløysingane, føler vi, i lag med Arbeidarpartiet og SV i regjering, medan Kristeleg Folkeparti peiker på Høgre som framtidig partnar å sitje i lag med i regjering.

Når vi ser på innstillinga til budsjettet, ser vi at det er veldig lite samanfall mellom Kristeleg Folkeparti og Høgre sine prioriteringar når dei foreslår endringar til Regjeringa sitt opplegg. Vi veit òg at innafor petroleums-politikken er det store forskjellar mellom partia.

Mitt spørsmål til representanten Holten Hjemdal er: Kva slags miljøpolitikk er det Holten Hjemdal og Kristeleg Folkeparti identifiserer seg sterkast med? Er det Høgre sin miljøpolitikk? Eller er det den miljøpolitikken som Senterpartiet, Arbeidarpartiet og SV fører?

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [13:43:45]: Tradisjonelt har Senterpartiet og Kristelig Folkeparti stått veldig nært sammen når det gjelder miljøpolitikken, for begge partiene tror på at vi bygger samfunnet nedenfra,

og vi tar lokaldemokratiet på alvor. Men dessverre var det vel en vår med noen gode frokoster – jeg vet ikke helt – da lederen for Senterpartiet valgte nye venner, de skiftet venner, og det har fått noen konsekvenser med hensyn til hvilken regjering dagens senterparti sitter i.

Kristelig Folkeparti trivdes sammen med Høyre i Bondevik II-regjeringen. Vi førte en god miljøpolitikk sammen med Høyre. Og jeg er helt sikker på – det tror jeg også representanten kan være trygg på – at hvis Kristelig Folkeparti går inn i regjering med Høyre og med Venstre, vil vi føre en framtidsrettet miljøpolitikk, som er lokalbasert, som er faglig godt dokumentert, og som er framtidsrettet.

Tore Nordtun (A) [13:44:44]: Jeg blir litt forvirret over Kristelig Folkepartis holdning til forvaltningsplanen for området rundt Lofoten og Vesterålen. I budsjettinnstillingen er det et kutt på 100 mill. kr til det arbeidet som skal legges ned der. Samtidig vil de forlenge perioden, noe som fiskerne – og det er jo spesielt fiskerier en er opptatt av i det området – har advart på det sterkeste mot. De ønsker at vi skal gjøre oss ferdig med seismikkundersøkelsene, slik at vi får rullet opp dette og får kartleggingen på plass – ikke dra det ut i flere år, slik som tydeligvis Kristelig Folkeparti ønsker å gjøre.

Mitt spørsmål er: Hva er Kristelig Folkepartis politikk for forvaltningsplanen og Vesterålen? Er det slik at Kristelig Folkeparti allerede har bestemt seg for at vi ikke trenger dette i det hele tatt?

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [13:45:43]: Det er jo alvorlig å få beskyldninger fra en flott politiker om at man fører en politikk som forvirrer en gammel ringrev.

Men det er slik at Kristelig Folkepartis politikk på dette området er nokså klar. Vi ønsker å ha kunnskap fra seismikken, men vi ønsker også å ha kunnskap når det gjelder miljøet og fuglelivet. Når Regjeringen legger opp til en slik skjevfordeling som de har gjort i alle de tre siste årene, må Kristelig Folkeparti hjelpe Regjeringen med å få en tyngde som passer.

Jeg tror at fiskerne først og fremst ønsker å få fiske. Sesongen 2008 ble de satt på land. Fiskeriministeren bad dem søke erstatning fordi de ikke fikk fiske. Jeg tror fiskernes første ønske er å få lov til å være der og fiske. Seismikkskytingen i 2008, som Regjeringen la opp til, førte til at fiskerne måtte søke erstatning for livsgrunnlaget sitt.

Presidenten: Replikskiftet er omme.

Erling Sande (Sp) [13:47:03]: Budsjettet som dagens debatt handlar om, er etter Senterpartiet sitt syn eit godt budsjett. Det er eit bra budsjett for både natur og miljø, og det er eit budsjett som imøtekjem dei energiutfordringane vi har, på ein offensiv måte. Det siste blir understreka ved at Enova, som er Regjeringa sin fremste reiskap når det gjeld satsing på fornybar energi og energisparing, har nær 1,5 milliardar kr til disposisjon neste år.

Å redusere dei globale klimaoutsleppa er ei hovudutfordring for alle land i åra som kjem. Klimaet på jorda legg

dei ytre rammene for alt liv og all aktivitet. Noreg har sett seg offensive mål for å bidra i den grønne dugnaden som no må til globalt for å avgrense den globale oppvarminga med 2 gradar i snitt. Arbeidet med fangst og lagring av CO₂ held fram og blir følgt opp i komande års budsjett. Teknologit utvikling og kunnskap om fangst og lagring av CO₂ er blant dei viktigaste bidraga vi kan kome med globalt for å bygge bru mellom det fossile og det fornybare energisamfunnet. Forskingsinnsatsen både i høve til fangst og lagring og fornybar energi, blir trappa opp, mens innsatsen på petroleumsforskning blir noko redusert. Dette er etter Senterpartiet sitt syn ei riktig prioritering av ressursar.

Styrkinga av Enova bidreg til at vi får nytta stadig større delar av det potensialet vi har for energisparing, og vi får styrkt innsatsen for produksjon av meir fornybar energi. Regjeringa har òg over tid trappa opp støtta til sakshandsaming i NVE, og kapasiteten er dobla sidan regjeringsskiftet. Nye grep, som blei offentleggjorde i dag, og som delegerer konsesjonshandsaminga til fylkekommunane kvagjeld mikro- og minikraftverk, er òg gledeleg.

Vi må ha som mål å vere sjølvforsynte med fornybar energi og på sikt bli ein nettobidragssytar av fornybar energi til Europa – budsjettframlegget for neste år understøttar ein slik strategi. Kraftressursane er særskilt viktige for Noreg og har dei siste hundre åra rettmessig vore assosiert med arbeidsplassar og velstand. Senterpartiet ynskjer at det òg skal vere tilfellet i framtida. Det er derfor høveleg å minne om heimfallsvedtaket som Stortinget gjorde, og den betydninga det vil ha for framtida. Det er vidare viktig for fornybarsatsinga at forhandlingane med Sverige om grønne sertifikat lukkast, og Senterpartiet meiner at Noreg bør implementere fornybardirektivet så fort råd er. Det vil òg vere eit målretta verkemiddel for fornybar produksjon.

Produksjon av fornybar energi, anten det er vasskraft, vindkraft eller andre former for fornybarproduksjonar, fører til inngrep i naturen. Dette er utfordrande mange stader. Ofte er det slik at dei som bur i område med inngrep, i liten grad opplever å få nytte av dei investeringane som blir gjorde. Eit eksempel på dette er kraftlinjer. Innbyggjarane opplever ofte det paradokset at sjølv om dei bur i eit område der ein har overskot av kraftproduksjon, og dei bur nær kraftproduksjonen, må dei likevel betale ein høgare del av kostnadane ved straumettet enn t.d. innbyggjarane i meir tettbygde strom. Dette bidreg no Regjeringa til å rette opp gjennom ei auke i løyvingane til utjamningsordninga for nett. Dette vil bidra til ein direkte reduksjon i nettleiga for dei sluttbrukarane som bur i delar av landet med høgast overføringskostnader, noko som er svært gledeleg.

Senterpartiet har tidlegare peika på at norske styresmakter har hatt ein langt større iver etter å verne nye område enn å ta vare på verdiane i dei områda som allereie er verna. Dette har også Riksrevisjonen peika på. Vi er tilfredse med at neste års budsjett ber preg av ei vridning av fokus mot i større grad å følgje opp allereie eksisterande verneområde og dei verdiane som ligg der. Senterpartiet er overbevist om at ei sterk lokal og regional forvaltning av verneområda er ein suksessfaktor for ei god forvaltning. Ved å styrkje kommunane og fylka si rolle i forvaltningsarbeidet, samt bygge opp under det viktige arbeidet som

skjer i regi av fjellstyra og dei ulike lokale og regionale forvaltningsfora, dempar ein konflikttar og gjer det lettare å få til ei positiv utnytting av verneområda i kommunane sitt utviklingsarbeid.

Vi er vidare glade for at Regjeringa styrkjer innsatsen til førebygging og konfliktdempande tiltak i rovdyrpolitikken med nær 34 mill. kr. For mange som bur og driv næring i område med mykje rovdyr, er det ei stor belastning. Vi bidreg med dette til å dempe denne.

Vi gleder oss òg over ei større satsing på tilskot til friluftsområde. Det er, som ein samla komité seier, fysisk inaktivitet som kostar det norske samfunnet milliardar som følgje av auka sjukefråver og meirforbruk av helsetenester. Ei satsing på friluftstiltak vil vere ei målretta satsing for å snu denne utviklinga.

Budsjettåret 2009 vil vere eit år med mange viktige satsingar for miljøet og for naturen. Den raud-grøne regjeringa følgjer opp ei bevisst og omfattande satsing på fornybar energi, CO₂-handtering og ei god naturforvaltning.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ingrid Skårmo (FrP) [13:52:20]: I Norge i dag finnes det mange verneverdige bygninger. Altfor mange av disse står og forfaller på grunn av at Regjeringen ikke ser seg i stand til å sette i gang renovering, da kostnadene blir for store til å tilfredsstille de kravene som settes fra Miljøverndepartementet.

Senterpartiet sier i sitt program at de vil bruke effektive virkemidler, som skattelette og momsreduksjon, for å ivareta vernede bygninger. Det er veldig bra.

Spørsmålet til representanten Erling Sande er: Mener representanten at Regjeringens budsjett for 2009 sammen med nevnte tiltak er tilstrekkelig for å verne dette viktige området?

Erling Sande (Sp) [13:53:04]: Eg er veldig glad for spørsmålet og Skårmo sitt engasjement for verneverdige bygningar. Dette er vår kulturarv. Det er den kulturarven som vi har frå dei som har levd og vore her før oss, og som vi skal vidarebringe til dei som kjem etter oss.

Regjeringa har satsa tungt på kulturminne i det året som vi skal inn i no. Det er Kulturminneåret. Ein har auka fondet, og ein gjer meir pengar tilgjengeleg nettopp for å styrkje innsatsen kring verneverdige bygg og andre kulturminne. Det er ein strategi som Senterpartiet står fullt og heilt bak.

Peter Skovholt Gitmark (H) [13:53:57]: Forskjellen mellom løfter og retorikk på den ene siden og handling på den andre siden kjennetegner denne regjeringen betydelig.

Ola Borten Moe sa i et innlegg den 25. november 2005, i en interpellasjonsdebatt, følgende:

«Vi skal bygge gasskraftverk som både gir nødvendig kraft, som er ren, som gir merverdi på sokkelen, og som bidrar til en teknologiutvikling som verden har bruk for. Vi skal etablere et grønt sertifikat-marked som gjør at vi får på plass mer vind- og vannenergi. Vi skal intensivere arbeidet med energisparing. Vi skal få på

plass et system som gjør at vi får en offensiv satsing på bioenergi og vannbårne system.»

Jeg er helt enig med Borten Moe i at dette burde ha vært på plass.

Spørsmålet går til representanten Sande: Hvorfor forsøker regjeringspartiene også i denne debatten å fortie handlingslammelse med tom, kraftfull retorikk?

Erling Sande (Sp) [13:54:55]: Eg trur at ein skal følgje rimeleg lite med dersom ein ikkje ser det som skjer både innanfor teknologiutvikling og innanfor energi, når det gjeld både effektivisering og bygging av fornybar energi rundt i landet. Eg har gjentekne gonger høyrte opposisjonen framføre ein bodskap i denne salen som gjev eit inntrykk av at det ikkje skjer noko, at det ikkje kjem éin ny watt fornybar energi inn på nettet, og det er feil. Det er feil!

Det blir bygd nye anlegg for produksjon av fornybar energi. I mitt fylke kjem det i nesten alle bygdene småkraftverk som forar ny, fornybar og rein energi inn på nettet. Regjeringa er på nytt i gang med samtalar med svenskane for å få på plass ein grøn sertifikat-marknad. Og pengar til teknologiutvikling er sette av i rikeleg monn på budsjettet i det dokumentet som vi behandlar her i dag.

G u n n O l s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [13:56:07]: Jeg er veldig glad for det representanten Sande sier i sitt innlegg, at Senterpartiet ønsker at vi skal være selvforsynte når det gjelder energi, og også at vi skal være nettoeksportør når vi har mulighet for det. Det vil si at representanten går bort fra det landsstyrevedtaket som partiet gjorde i 2006, om å kappe alle kabler til Norge og la oss være for oss selv.

Men representanten nevner også Enova, at det er Regjeringens fremste redskap når det gjelder fornybar energi. Jeg ønsker å gi representanten en mulighet til å fortelle hva som er forskjellen på det budsjettet som vi i dag har, i inneværende år, og neste års budsjett til Enova. Det var 2 000 mill. kr vi bevilget i fjor. Det var 1 øre/kWh i påslag på nettariffen, og det var avkastning på fondet på 1,4–1,5 pst. Det er også det samme de skal ha til neste år. Hva er de nye tiltakene?

Erling Sande (Sp) [13:57:13]: Lat meg fyrst kommentere utsegna om å kutte alle kablane til utlandet. Det er viktig å sikre alle delane av dette landet ei energiforsyning. Det må være prioritet 1. Då er det viktig fyrst å sikre ei kabelbygging innanlands som gjer at vi kan ha eit mest mogleg likt prisnivå i dette landet, og å sikre framføring av straum til dei delane av landet som i dag har ein for dårleg beredskap når det gjeld straumforsyning.

Men når det er sagt, må vi ha vyar som går utover det. Og dersom vi lykkast i å få ein auka energiproduksjon av fornybar energi, noko som både mitt parti og Line Henriette Holten Hjemdal sitt parti har som mål, må målet vidare vere at vi kan bidra med denne strau- men til Europa, erstatte forureinande energiproduksjon i

Europa og på den måten bidra til å redusere dei globale klimautsleppa.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Statsråd Erik Solheim [13:58:33]: Den rød-grønne regjeringen har levert et historisk godt miljøbudsjett som har brutt mange års stillstand eller til dels nedgang i miljøbudsjettet og gitt det en betydelig oppgang. Jeg er glad for at Stortinget erkjenner det. Selv om det sitter noe lenger inne hos noen representanter å erkjenne det enn hos andre, er mitt inntrykk at dette er en bred erkjennelse i Stortinget, hos noen at dette budsjettet skulle de gjerne ha levert selv, hos andre at de i hvert fall har en viss respekt for at Regjeringen faktisk har levert.

Venstre og Kristelig Folkeparti plusser på på en del i og for seg stort sett fornuftige punkter som er gode kandidater til økninger i senere års budsjetter, men de klarer ikke helt å overbevise om at de ville ha vært i stand til å levere dette budsjettet hvis de hadde vært i regjering.

Høyre og Fremskrittspartiet kutter en del på dette budsjettet, men ikke på langt nær ned til det nivået som budsjettet var på da de selv satt i regjering eller hadde reell innflytelse på regjeringens politikk.

Med andre ord: På dette området eksisterer det ett alternativ, og det er de som nå sitter i regjering. De andre partiene går i alle mulige retninger, noen mer fornuftige enn andre, men det eksisterer intet alternativ til Regjeringens politikk.

Hvis jeg skal peke på ett enkelt punkt hvor jeg er litt forundret over det som er framlagt, er det Høyres idé om at man kan ta fra drift på miljøvernbudsjettet til så å si ekte miljøvern. Det er en idé av samme typen som at man mener at man kan ha et forsvarsbudsjett om man ikke har soldater, men bare har utstyr. Det er faktisk ansatte som driver miljøovervåking, som setter standarder for miljøregulering, og som driver forhandlinger i Poznan – som er mye av det miljøvernet består i.

Bare for å nevne noen av de viktigste fine tingene i dette budsjettet: Det er langt mer penger til vern av skog og til nasjonalparker. Trillemarka er nå kommet i mål, og i samtlige tre kommuner var det enstemmige vedtak om det endelige vernet – hvilken ære for ordførerne og de som har fått dette igjennom, og de mange som har bidratt til å forhandle gjennom en så god prosess. Artsprosjektet som mange av oss i mange år drømte om å få penger til, er det nå penger til. Miljøserting i byene har ikke store beløp, men det har en god start. Kulturminneåret får vesentlig mer penger, også til dagliglivets kulturminner. Innen forskning får vi mer penger til kompetansesenteret for is og snø, og globalt er skogprosjektet noe det er stor interesse for.

La meg så komme med to andre kommentarer. Når man reiser internasjonalt, trekker man den konklusjonen at Norge på ett område er i en særstilling. Vi er det eneste land jeg kjenner til som har et stort parti med 20–30 pst. oppslutning, som bruker hver dag og time til å så tvil rundt FNs klimapanel, istedenfor å mobilisere bak det. Det eksisterer ikke noe lignende i noe nordisk land, ikke i Tyskland, i England eller i USA. Det er særnorsk å ha et

slikt parti. Det spørsmålet man stiller er: Vil de som tenker seg å samarbeide med dette partiet i regjering, eller basere en regjering på støtte fra et slikt parti, være villige til å gi det partiet innflytelse på noe så avgjørende for klodens framtid som klimapolitikken?

Erna Solberg laget i sin tid en oversikt over alle de punktene som Fremskrittspartiet ikke kunne tillates å få innflytelse på i en borgerlig samlingsregjering. Men klima- og miljøpolitikken stod ikke på den listen, så vidt jeg kunne registrere. Det spørsmålet Høyre – for den del også Kristelig Folkeparti og Venstre – må svare på, er: Er klima- og miljøpolitikken et område hvor det er utelukket at Fremskrittspartiet kan få innflytelse, eller kan det tenkes at Fremskrittspartiet kan få innflytelse på dette viktige området, som jo vil ha meget alvorlige konsekvenser for Norges anseelse i verden.

La meg til slutt si at den virkelig store utfordringen vi alle står overfor, som ikke minst Line Henriette Holten Hjemdal var inne på, er sammenkoblingen av finanskrisen og klimakrisen. Klimakrisen er den største, den mest langsiktige og vanskelig å løse, men finanskrisen stiller oss nå overfor enorme utfordringer. Nobelprisvinner Krugman var i Oslo på fredag. Han sa at han så ingen lyspunkter med hensyn til hvordan man skulle komme seg ut av finanskrisen. Vi er nå i en situasjon hvor vi er nødt til å koble de to sammen, se på hvilke kortsiktige tiltak innenfor løsning av finanskrisen som også langsiktig kan bringe oss ut av klimakrisen.

Heldigvis tenkes det slik nå både fra EUs president Sarkozy, fra Kinas statsminister Wen og fra Obamas side, men vi må bringe den tankegangen hjem til Norge, og jeg vil utfordre Stortinget og alle partier til å være med på en dugnad for å tenke på hvordan vi intellektuelt, politisk og praktisk kan koble sammen disse to helt avgjørende utfordringene som vi står overfor i samtiden.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [14:03:50]: Det er fornøye- lig å sitte og høre en statsråd som er så på månelandings- planet at han ikke har beina på jorden.

Fremskrittspartiet har framlagt et omfattende forslag med over 30 punkter om hvordan en skal redusere CO₂- utslipp. Så statsrådens framstilling blir helt feil.

Derfor utfordrer jeg gjerne statsråden til å prøve å se om det er noe annet han kan være litt konkret på, f.eks. merknadene fra hans egne folk i Stortinget, der en snakker om at en skal opprettholde et høyt nivå på leteaktivitet, få tilgang på interessante leteområder for oljeindustrien, og en skal utnytte mest mulig av disse ressursene. Er dette en politikk som statsråden nå vil følge, etter pålegg fra de rød-grønne partiene på Stortinget, istedenfor ved enhver anledning å reise rundt og prøve å få vernet områder i nordområdene, prøve å få stoppet oljevirkosomhet og ha talspersoner som snakker om politisk å styre ungdom vekk fra petroleumsrelatert utdanning? Vil han ta signalene fra sitt eget rød-grønne flertall på Stortinget om å satse på oljevirkosomheten?

Statsråd Erik Solheim [14:04:55]: Svaret på det siste spørsmålet tror jeg trygt vi kan overlate til landsmøtene i Senterpartiet, SV og Arbeiderpartiet å ta stilling til, og på basis av det de vedtar, er jeg helt overbevist om at vi skal finne noe som landet trygt kan leve med og som er langt, langt bedre enn hva Fremskrittspartiet vil være i nærheten av å komme fram til.

Men jeg kan ikke slippe det første. Fremskrittspartiet har en nestleder som offentlig har erklært at han skal reise rundt i Norge og vinne stemmer på å så tvil om FN's klimapanel. Da Al Gore og Pachauri fra klimapanelet fikk nobelprisen, holdt Fremskrittspartiet på med å latterliggjøre dem, være satiriske og morsomme på deres bekostning, istedenfor å framholde dem. Det gir simpelthen ikke politisk mening å plage skattebetalerne i Norge med en rekke dyre forslag for å iverksette klimatiltak, hvis man ikke engang vet om man er enig i at det må iverksettes slike tiltak.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [14:05:44]: President! Påstandene er feil.

Peter Skovholt Gitmark (H) [14:05:58]: Statsråden tar åpenbart feil når han sammenligner Høyres kutt på Miljøverndepartementet med å gi bedre utstyr, men å ikke ha soldater. Det er faktisk som å gi soldater bedre utstyr og kutte antall byråkrater i Forsvarsdepartementet. La det være sagt.

Samtidig vil jeg gå over til klimapolitikken, og spørre statsråden om det er god klimapolitikk å selge kvoter til EU til en samlet kostnadsramme på 2,5 milliarder kr, som bidrar til 13,5 millioner tonn økte CO₂-utslipp eller omtrent en fjerdedel av norske årlige klimagassutslipp, for å øke pengereservene til en allerede søkkrik norsk stat og bidra til å betale for en del av eller hele beløpet – pluss betydelig mer – de 810 mill. kr i økning som har funnet sted på budsjettet til statsrådets departement?

Statsråd Erik Solheim [14:06:51]: Jeg mener at kvotemarkedet er en veldig, veldig viktig oppfinnelse for å få til kostnadseffektive og raske omstillinger av næringslivet og reduksjoner. Uten det er det ingen utsikter til at vi kan klare klimakuttene. Jeg ser ingen problemer med at Norge, som alle andre, handler på det kvotemarkedet.

Men kvotemarkedet har dog en avgrensning – det er muligens det Skovholt Gitmark ønsker å ta opp – og det er at kvoter og kostnadseffektivitet er bra i den forstand at man får gjort det billigste og enkleste først. Det er mest effektivt, og det er fornuftig. Men det kostnadseffektive bringer ikke raskt nok fram den nye teknologien som vi er avhengige av for å løse de globale klimaendringene. Uten drastisk forbedring av teknologien kan vi ikke få til det. Den nye teknologien kan vi bare få enten ved subsidiering av ny teknologi eller ved regulering av de mest avanserte markedene i Europa, Nord-Amerika, Japan og andre steder. Så jeg tror vi både må gå til ny teknologi og utnytte alle mulighetene i kvotemarkedet.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [14:08:06]: Kristelig Folkeparti mener at vi må bruke finanskrisen til å vri dette over til en grønn mulighet, og da er utbygging av fornybar energi, utbygging av jernbane og rehabilitering av offentlige bygg med fokus på energisparing viktige tiltak. Men i 2007 satte vi altså norgesrekord i klimautslipp, en rekord som ingen av oss bør vært stolt av. Vi klarer dessverre ikke i 2008 å få kjøpt en eneste klimakvotet.

Representanten Nordtun var i sitt innlegg opptatt av at Regjeringen har satt nye begreper på dagsordenen, bl.a. overoppfyllelse av Kyotoprotokollen med 10 pst. Statsråden er kjent med at det kan gjøres enkelt ved at vi kjøper oss fri ved å ta nasjonale grep. Med den karrieren som ministeren har hatt i sitt politiske liv, kjenner vi han ved at han ønsker å satse nasjonalt. Vil han nå bruke denne norgesrekorden til en nasjonal satsing, bort fra kvoter og mer arbeid hjemme?

Statsråd Erik Solheim [14:09:15]: De høye utslippene i 2007 skyldtes jo – som spøreren selvsagt veldig godt vet – alle de beslutningene som ble tatt under Bondevik-regjeringen, og som la grunnlaget for hvilket nivå man var på i 2007. Jeg synes den typen partipolitisk krangel blir nokså meningsløs, men det var grunnlaget for de utslippene vi hadde i 2007. Grunnlaget for hvilke utslipp vi har noen år inn i framtiden, legges ved de beslutningene som gjøres nå.

Det er ikke riktig at Regjeringen ikke er i stand til å kjøpe kvoter, men vi er veldig opptatt av å kjøpe gode og riktig kvoter, og den debatten er kommet altfor kort. Den grønne utviklingsmekanismen er et lite barn i sin aller første spede begynnelse – det er langt fra noe perfekt system, og det må forbedres – og Norge bør kjøpe de riktige kvotene.

Hvordan vi nå kan se på finanskrisen som en mulighet for å få både de riktige kortsiktige investeringene i miljøriktige tiltak og den nødvendige langsiktige omleggingen av økonomien i en grønnere retning, er et kjempe tema og utrolig viktig. Jeg er veldig glad for at spøreren tok opp det i sitt hovedinnlegg, og håper å få rik anledning til å komme tilbake og diskutere det i Stortinget i tiden framover.

Gunnar Kvassheim (V) [14:10:28]: Statsråden er opptatt av hvilket regjeringsalternativ det skinner mest grønt av. I klimapolitikken er vi så heldige at der har vi fasiten. Der klarte Venstre, Kristelig Folkeparti og Høyre å komme fram til et langt mer ambisiøst opplegg enn det SV klarte å få til sammen med Senterpartiet og Arbeiderpartiet da de laget klimameldingen. Vi nådde langt i klimaforliket, men vi hadde ønske om å gå enda lenger, men det fikk vi ikke SV og Arbeiderpartiet med på.

Svaret på spørsmålet statsråden stilte, er: Det er helt uaktuelt for Venstre å sitte i regjering med Fremskrittspartiet, bl.a. fordi de ikke skal ha hånden på rattet i klimapolitikken.

Når statsråden etterlyser så klare svar, har jeg ønske om å ha et klart svar når det gjelder olje- og gassaktivitet knyttet til Vesterålen og Lofoten. Er det aktuelt for miljøvern-

ministeren å sitte i den stillingen i en regjering som åpner for olje- og gassaktivitet utenfor Lofoten og Vesterålen?

Statsråd Erik Solheim [14:11:26]: Mitt spørsmål til de andre opposisjonspartiene var ikke om de kunne tenke seg å sitte i regjering sammen med Fremskrittspartiet – for det har vi i hvert fall for Venstres og Kristelig Folkepartis vedkommende fått et veldig klart svar på – men om det var slik at det var klart at Fremskrittspartiet ikke skulle ha innflytelse på klima- og miljøpolitikken, og hvordan man som et parlamentarisk grunnlag kan ha et parti som er veldig mye større enn en selv, og gå inn i den prosessen med den forutsetning at dette partiet ikke skal ha noen innflytelse på et viktig politisk område. Det er den utfordringen jeg har kommet med, og som jeg ønsker å få besvart.

Jeg var heller ikke opptatt av hvilket regjeringsalternativ som er grønnest, for det er jo til de grader ettertrykkelig bevist i praksis. Det budsjettet vi legger fram i dag, er milevidt over noe budsjett på miljøområdet som Bondevik-regjeringen stod for. Under Bondevik-regjeringen var det fullstendig stillstand på miljøbudsjettene i fire år. Nå har vi fått til et vesentlig hopp oppover. Så hvis praksis er målestokken på hvem som får det til, taler det veldig klart i én retning.

Gunnar Kvasheim (V) [14:12:31]: Og spørsmålet kommer vi tilbake til?

Statsråd Erik Solheim [14:12:42]: Det andre har jeg besvart før.

Tord Lien (FrP) [14:12:41]: Det er gledelig at statsråden har begynt å planlegge valgseieren til Fremskrittspartiet i 2009. Det har vi også.

Jeg er skuffet over at statsråden snakker i 5 minutter uten å være innom artsvern, utover å latterliggjøre Høyres budsjett på det området. Jeg regner derfor med at statsråden kommer tilbake til det i et treminuttersinnlegg. Det står altså i komitéinnstillingen at flertallet mener det er viktig å opprettholde et høyt nivå på leteaktiviteten og gi næringen tilgang til interessante leteareal, uten at dette vil være med å dekke noe av verdens økende behov for olje og gass. Statsråden viste i sitt første svar til landsmøtene til Senterpartiet, Arbeiderpartiet og SV. Så vidt jeg vet, skal disse avholdes i god tid før Stortinget blir orientert om de prosjektene som kalles for MAREANO og SEAPOP – med andre ord med samme kunnskapssituasjon som i dag. Betyr dette at statsråden har til hensikt fullstendig å overse komitéflertallet i denne saken?

Statsråd Erik Solheim [14:13:49]: Vår oppfatning, som vi har lagt fram i opptil flere brev til komiteen, er at vi vil få et godt beslutningsgrunnlag gjennom det materialet som blir utviklet, bl.a. av MAREANO. Hvis det ikke skulle være tilfellet, er vi selvfølgelig til enhver tid beredt til å se på dette, se på om vi kan få et styrket og bedre beslutningsgrunnlag. Politikken står aldri stille sånn, men det vi har fått opplyst på nåværende tidspunkt, er at vi vil få det tilstrekkelige grunnlaget på denne basis.

Artsvern snakker jeg gjerne om i det vide og det brede. Hvis jeg blir invitert til å holde et lengre innlegg i Stortinget om det, er det få ting som ville glede meg mer. Igjen: Et av de områdene hvor artsvern er viktig, og hvor vi har felles engasjement, er villaksen. Jeg har til hensikt å skrive et brev til representanten Lien om de spørsmålene som ble stilt tidligere, bl.a. om laksesperre i Driva, som det ser ut til at vi kan få til i 2009. Det vil være et eksempel på et område der vi kan samarbeide på tross av betydelig meningsforskjeller på andre områder.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Torny Pedersen (A) [14:15:09]: Årets statsbudsjett er det beste som noen gang er lagt fram. Det gjelder også for Olje- og energidepartementet, og ikke minst for Miljøverndepartementet. Aldri noen gang før har Miljøverndepartementet fått en slik økning som for 2009 – en økning på om lag 25 pst. Dette liker ikke Fremskrittspartiet og Høyre, og de har redusert i sine alternative budsjett med henholdsvis 211 mill. kr og 124 mill. kr.

Dette budsjettet gir muligheter for tiltak på mange områder. Jeg er glad for at denne regjeringen bruker betydelige beløp på kjøp og tilrettelegging av friluftsanser, slik at allmennheten får en rettighet til fri ferdsel. Friluftsliv er direkte helsebringende for mange mennesker.

Det andre som er svært viktig, er å ta vare på våre villaksstammer. Vi er nå i en viktig fase i arbeidet med å bekjempe parasitten Gyrodactylus salaris. Innsatsen for å ta vare på villaksen har økt betraktelig under nåværende regjering. Fra 2006 til 2009 har bevilgningene økt med 57 pst., om lag 50 mill. kr, og endelig kan vi starte bekjempelsen av Gyro i Vefsnavassdraget.

Når jeg nå er inne på Vefsnavassdraget, er det viktig å få belyst hva vern i dette området betyr for noen av de berørte kommunene. Ved en verving av hele vassdraget med nedslagsfelt pluss de vernevedtak som er gjort, og de som kommer i forbindelse med skogvern på statens grunn, har vi til sammen vernet hele Grane kommune – en kommune som lever av naturressursene. Jeg håper vi i framtiden kan bli flinkere til å gå inn og se på hva som skjer når vi verner stykkevis og delt. Her mener jeg vi trenger en helhetsvurdering, så vi ikke tar bort livsgrunnlaget for folk, slik at de blir tvunget til å flytte.

Olje- og energidepartementets budsjett er også et godt budsjett. Hele komiteen skriver i innstillingen at de er tilfreds med at det er avsatt 60 mill. kr til utjevning av nett-tariffen. Dette er en dobling, og pengene går i sin helhet til forbrukerne der overføringskostnadene på distribusjonsnettet er høyest. Dette er, sammen med mange andre tiltak, god distriktpolitikk fra sittende regjering.

Mens jeg er inne på nettsystemet, vil jeg også nevne Statnetts rolle i samfunnet. Statnett SF er hovedansvarlig for distribusjon av kraft i dette landet. Vi har de siste årene opplevd både mangel på kraft og svært ulike kraftpriser fra Sør- til Midt- og Nord-Norge. Dette er en meget uheldig situasjon som vi ikke kan fortsette med. Det er da viktig at utbygging av ledningsnett er i samsvar med produksjon og forbruk. En del tiltak er gjort, og i dag er Midt-Norge

ikke lenger et eget prisområde. Med de økte bevilgningene på budsjettet til NVE for 2009 ser nok mange fram til en raskere behandling av alle typer søknader, også søknader om nett. Vi kan ikke risikere at fornybar energi blir stoppet på grunn av mangel på kapasitet i nettet.

Nordområdene har fått en bevilgning på over 500 mill. kr på ulike områder for 2009, deriblant undersøkelser i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen. Alle venter på resultatene av seismikkundersøkelsene, bunn- og fugleundersøkelsene. Jeg håper disse resultatene kan fortelle oss at det er mulig også der å drive en bærekraftig utnyttelse av petroleumsressursene dersom de er drivverdige.

Til slutt må jeg nevne strømproblemene til Træna, Værøy og Røst – det er jo i mitt fylke. På Træna er det ikke muligheter for næringsutvikling, ei heller boligbygging, uten større kapasitet i strømforsyningen. Dette er ikke til å leve med, verken for Træna eller oss. Jeg vet at statsråden arbeider hardt med dette, og jeg formoder at løsningsene kommer – uten representanten Gunnar Kvasshems tv-optreden.

Tord Lien (FrP) [14:20:20]: Jeg skal bruke mesteparten av mitt innlegg til å snakke om Miljøverndepartementets budsjett.

La meg likevel begynne med å uttrykke skuffelse over at Midt-Norge og kraftsituasjonen i Midt-Norge ikke er gitt veldig mye fokus i Olje- og energidepartementets budsjett. Det betyr helt åpenbart at vi går inn i valgkampen i 2009 med helt andre kraftpriser i Midt-Norge enn det vi hadde i 2005. Det er selvfølgelig synd for Midt-Norge, men det trenger ikke være en ulempe for Fremskrittspartiet.

Så til forvaltningsplanen for Barentshavet. Det hele komiteen sa om forvaltningsplanen for Barentshavet, var at vi skulle legge til grunn kunnskapsbasert forvaltning. Fremskrittspartiet kan ikke tenke seg å åpne et eneste oljefelt i Norge uten at vi har et forsvarlig kunnskapsgrunnlag for det. Når først en enstemmig komité og et enstemmig storting har stilt seg bak prinsippet om kunnskapsbasert forvaltning av havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Barentshavet, blir det noe paradoksalt at i hvert fall tre, om ikke fire eller fem, av partiene i dette storting har til hensikt å konkludere før SEAPOPs og MAREANOs resultater er lagt fram for Stortinget. Det finner jeg paradoksalt. Jeg er helt sikker på at rådene vi kommer til å få fra forskerne, er at vi ikke kan åpne alle, men noen av disse havområdene. Det er klart at det er det Fremskrittspartiet venter på, og det er det vi legger til grunn, at noe kan åpnes og noe kan ikke åpnes – ikke slik Solheim gir uttrykk for, at vi sier ja til alt uten å ha et reelt og greit faktagrunnlag på bordet.

Så litt om de grunnleggende prinsippene for hvordan Fremskrittspartiet tilnærmer seg Miljøverndepartementets budsjett. Her er det konsistens. Jeg vet at en del av representantene hevder at det ikke er konsistens i Høyres budsjett – det regner jeg med at de selv kommenterer – men i vårt budsjett er det det. Fremskrittspartiet mener at aktiv artsforvaltning basert på kunnskap er veien å gå. Derfor styrker vi det aktive artsvernet med over 50 mill. kr på for-

skjellige poster. Passivt arealvern er vi derimot mer skeptisk til, spesielt omfanget av dette. Derfor reduserer vi på den posten.

Fremskrittspartiet er også skeptisk til sentralt styrt forvaltning, noe også Senterpartiet var en gang i tiden, men det er det tydeligvis slutt på nå. Fremskrittspartiet er for lokal forvaltning, og derfor tilfører vi også på dette punktet mer penger til forvaltning av verneområder. For meg er det et gigantisk paradoks at forvaltningen av særskilt viktige naturområder som er godt holdt av både de grunneierne og den befolkningen som bruker dem, skal styres fra Oslo. Det er vel knapt noen kommune i Norges land som har hatt så stort tap av arts mangfold som Oslo, men det er altså fra Oslo forvaltningen av norsk natur skal styres. Det er for Fremskrittspartiet et paradoks.

Når det gjelder vern, er størrelsen på vernet i ferd med å bli et problem – ikke bare det at man ikke har nok penger til å forvalte vernet, men fordi vernet er i ferd med å true ressursgrunnlaget til norsk skogindustri. Regjeringen erklærer selv at de ønsker 14 TWh mer bioenergi. Det tilsvarer 7 millioner kubikk, eller en økning på 60 pst. av uttaket fra norsk skog. Hvor skal man hente denne skogen fra, hvis man skal verne all skogen i samme slengen? Men forvaltningen trenger mer penger. Det har Riksrevisjonen slått grundig fast. Naturmangfoldet i en del av de vernede områdene er under press, og verne kvaliteten er under press. I tillegg mener jeg at det er viktig å styrke den lokale forvaltningen. Det kommer signaler fra Direktoratet for naturforvaltning i motsatt retning. Jeg har lest de samme rapportene som Direktoratet for naturforvaltning legger til grunn for sin konklusjon, og jeg tror at Direktoratet må ha lest de rapportene som – hvis jeg kan bruke det begrepet – fanden leser Bibelen. For begge disse rapportene slår klinkende klart fast at lokal forvaltning, som f.eks. Dovrefjellrådet har holdt på med, har veldig mange gode sider. Likevel snakkes det nå om å redusere den lokale forvaltningen av norske verneområder, i stedet for å gå stikk motsatt vei, noe vi mener ville ha vært en fordel. Det er etter min oppfatning ingen tvil om at lokale politikere og grunneiere er bedre i stand til å forvalte disse verneområdene enn noen byråkrater, uansett om de sitter i Oslo eller i Trondheim.

Så sier representanten Inga Marte Thorkildsen i sitt innlegg at forvaltningen skal skje i samarbeid med organisasjonene. Men hva med lokaldemokratiet og grunneierne? Er det slik at lokaldemokratiet og grunneierne skal sitte og se på at NGO-er, Erik Solheim og en hel gjeng med byråkrater fra Trondheim og Oslo skal bestemme over disse tingene? Det vil jeg gjerne utfordre Senterpartiet til å si noe om.

Jeg skal gi statsråd Solheim en gavepakke. Breheimen kommer til å bli vernet i løpet av 2009 – hvis det blir det verneåret Solheim sier det skal bli – eller 2010. Der har man en glimrende mulighet, for der er det stor oppslutning om det aller meste av vernet lokalt. Solheim, og hans forgjenger Helen Bjørnøy, hadde ballen – ballen lå på elleve metersmerket, men man valgte å score selvmål i stedet. Nå har man en ny sjanse i Breheimen til å si ja takk til frivillig vern og gjerne også til å belønne det ster-

ke, gode naturfaglige miljøet i Skjåk kommune, ved å si til dem at nå kommer staten og verner areal i samarbeid med dere, og for den innsatsen, kjære lokaldemokrati og kjære grunneiere, får dere en naturveilederstilling i regi av SNO eller andre i tilknytning til det vernet. Da har vi altså servert statsråden en gavepakke av de sjeldne.

Artsvern handler om veldig mye. Vi har fjellrev, villrein, atlantisk villaks, som alle er ansvarsarter for Norge. Det er bra at Regjeringen nå øker fokuseringen på det jeg kaller kunnskapsbasert aktivt artsvern. Det er dessverre ikke nok, men det blir da ivaretatt i Fremskrittspartiets budsjett.

Så har jeg lyst til å analysere det med fjellreven. Fjellreven var nesten utryddet da man både i Sverige og i Norge startet Prosjekt Fjellrev. Sverige er kommet ganske langt, og for en gangs skyld er Fremskrittspartiet veldig for innvandring, for den første innvandringen av vill fjellrev fra Sverige er kommet til Norge siste år, noe som selvfølgelig er veldig bra. Men jobben er ikke gjort. Avlsstasjonen på Oppdal trenger fortsatt midler. Prosjektet på Varangerhalvøya trenger fortsatt midler. Jeg tror at både avl og føring av fjellrev og utskyting av rødrev må videreføres på bred basis over hele landet. Dette er prosjekter som koster penger, og jeg viser nok en gang til Fremskrittspartiets budsjett, hvor det arbeidet er styrket.

Sist torsdag var det stor enighet om villaksen, i hvert fall om målsettingen. 88 mill. kr til kalking er i realiteten et kutt, noe som gjør at elver blir stående i kø for å bli behandlet. Jeg minner da om at 15 pst. av all laksen som blir fisket i Norge hvert eneste år, er fisket i et kalket vassdrag. Så da hadde man jo gjerne sett, med tanke på den generelt meget store økningen i budsjettet, at man også hadde kunnet finne noen få millioner kroner til å opprettholde kalkingsnivået.

Så er jeg veldig glad for de signalene som statsråd Solheim kommer med i forbindelse med sitt svar på mitt spørsmål – som overhodet ikke handlet om Driva riktignok, men Driva kommer en vakker dag til å markere slutten på kampen mot *Gyrodactylus salaris*. Gyro er den eneste trusselen som kan utrydde norsk villaks, men vi kan utrydde Gyoren. Driva kommer til å bli den siste elva som behandles, og jeg er nå blitt lovet et brev fra statsråd Solheim. Da kan jeg bare kvittere til Solheim at hvis jeg ikke får et slikt brev, må statsråd Solheim møte i spørretimen ganske kjapt etter jul.

Når det gjelder villaksen, er den truet av flere forhold. I dag står det både en stor artikkel og en kronikk i Fiskeribladet/Fiskaren om hvordan lakselusen er i ferd med å utvikle resistens mot en lang rekke bekjempelsesmidler. Dette er et problem som vi må ta på alvor. Det kan man jo si til statsråd Solheim. Det må også de enkelte partier kommunisere til fiskeriministeren, fordi det man peker på i den artikkelen og i den kronikken som står i Fiskeribladet/Fiskaren i dag, er at man kan om få år bli stilt overfor et valg mellom å si ja til oppdrettslaks eller å si ja til villaks. Det krever at vi handler nå, for jeg tror ingen i denne salen er innstilt på å si ja eller nei til villaks og oppdrettslaks.

Så til gjerding. Det er det viktigste og bortimot det eneste virkemiddelet som Regjeringen bruker i rovdyrpo-

litikken. Gjerding er etter min oppfatning å frata dem som bruker utmarken, århundrelange rettigheter, for når man prøver å gjerde ute rovdyr, gjerder man faktisk også sauene inne, og sperrer dermed sauene ute fra områder og arealer som i århundrer har vært brukt. Retten til utmarksbeite på statsallmenning er like gammel som den første norske loven, altså 800 år gammel.

I tillegg tenker jeg at når man skal bygge så mange gjerder som man må ha for å holde 600 bjørn unna sauene, blir det ganske store naturinngrep. Det er naturinngrep som representanten Thorkildsen, representanten Kvasheim, Lars Haltbrekken, Rasmus Hansson og en hel rekke folk hadde protestert høylydt mot hvis det var noen som kunne tjene penger på det. Men bare fordi man bruker dette store naturinngrepet til å sperre bjørnen inne eller ute, eller hva man gjør, aksepteres det. Det finner jeg svært merkelig.

Så vil jeg bare kort si at jeg går ut fra at det beror på en misforståelse når Høyre ikke er med på forslagene nr. 9 og 10. Jeg ber Høyre avklare det i et treminutters innlegg.

Presidenten: Presidenten vil bemerke at uttrykket «som fanden leser Bibelen» er et uparlamentarisk uttrykk.

Asmund Kristoffersen (A) [14:31:03]: Som statsråd Solheim belyste, vedtar vi i dag norgeshistoriens desidert beste og mest offensive miljøbudsjett. Vi kan notere oss for forsterket innsats på mange områder sammenlignet med tidligere års budsjett.

Ja, det er en historisk satsing på miljøtiltak, ikke bare på Miljøverndepartementets budsjett, men gjennom en rekke departementers budsjetter, slik at de samlede bevilgningene rettet mot miljøtiltak kan oppsummeres i en økning fra 24,7 milliarder kr i 2008 til hele 30,6 milliarder kr i 2009. På miljø- og energiområdet kunne jeg nevne mange titalls hovedområder som styrkes. Jeg skal komme med noen eksempler:

- kampen mot klimaendringer
- kampen mot miljøgifter
- en mer miljøvennlig transportsektor
- mer ny fornybar energi
- storstilt satsing på forskning og tilrettelegging av CO₂-fangst og lagring
- tilrettelegging for offentlig og privat kjøp av klimakvoter
- forsterkede tiltak for å bevare naturmangfoldet
- kraftfulle initiativ og tiltak for å hindre avskoging
- bevaring av villaks, som ble nevnt her for et øyeblikk siden, osv.

Hensikten med en god miljøpolitikk må være å ta vare på miljøet og på naturens egenart, forebygge miljøødeleggelser og reparere skader som natur og miljø er påført, hovedsakelig av uforstandig menneskelig aktivitet.

Vi er i ferd med å få til mye i Norge. Klimaforliket var et eksempel på at genuin interesse for å bidra til å redde klimaet, gikk foran rene partitaktiske hensyn. Vi kan være stolte av et slikt løft.

Selv om det er opposisjonens rolle og privilegium å kunne være kritisk og utålmodig, blir jeg litt lei meg når jeg i dag hører – og for så vidt også tidligere har hørt –

sterke anklager om at lite og intet skjer. Det er ikke sant. Tallene i Regjeringens budsjettforslag og i innstillingen lyver ikke. De forteller en annen historie og gir et annet bilde enn den svarte himmelen som er beskrevet av flere her. Vi tar i dette budsjettet på alvor at vi må bidra til at klimautslippene reduseres kraftig for å unngå de mest alvorlige konsekvensene av klimaendringene.

Norge framstår som et foregangsland innenfor forskning og tilrettelegging av fangst og lagring av CO₂. Vi er også det desiderte foregangslandet når det gjelder å bevilge penger til tiltak mot avskoging i utviklingsland. Vi øker ressursene kraftig til omlegging av energiproduksjon og energibruk i miljøvennlig retning. Gjennom Enova blir denne satsingen målrettet. Spektakulært og framtidsrettet er arbeidet i Regjeringen med en nasjonal strategi for kraftproduksjon fra bl.a. havvindmøller. Miljøforskningen og miljøovervåkingen styrkes kraftig. En økning til slike klimatiltak med hele 129 mill. kr har blitt meget godt mottatt i mange miljøer. Det er grunn til spesielt å nevne 22 mill. kr til nytt kompetansesenter for is og klima ved Norsk Polarinstittutt i Tromsø.

Jeg har lyst til å understreke behovet for å komme videre med kraftfulle tiltak i transportsektoren, siden den står for om lag 25 pst. av de samlede utslipp i Norge. Jeg vil bare nevne at vi snart må få sterkere virkemidler for å få mer av godstransporten fra vei over på skip. Jeg er glad for at bevilgningene til bevaring av villaksen nå gjør et godt hopp oppover. Gyro er en av de alvorligste truslene mot villaksen, der bekjempelsesstrategien bl.a. består av kjemisk behandling og fiskesperre. Jeg er selvsagt tilfreds med at økte bevilgninger nå kan bety at en svært viktig lakseelv i mitt hjemmedistrikt, Driva, kan komme i betraktning allerede i 2009, og er glad for ministerens brev til komiteen som bekrefter dette.

Så vil jeg til slutt uttrykke hvor viktig det er at vi i løpet av året har fått på plass en avklaring omkring heimfall. Vedtaket i Stortinget sikret offentlig kontroll med og styring av verdier for hundrevis av milliarder kroner. Det er med på å sikre framtidig velferdsutvikling i landet vårt.

Peter Skovholt Gitmark (H) [14:36:20]: Klimabildet er langt fra like rosenrødt som det forrige taler ønsker å få oss til å tro. Verdens CO₂-utslipp øker, så gjør også de norske. Vi ser at det som følger med, dessverre kun er den rød-grønne retorikken.

Det er beklagelig at Norge bidrar til å øke EUs samlede CO₂-utslipp med 13,5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter, ved at vi selger kvoter for i overkant av 2,5 milliarder kr, som så brukes bl.a. til den økte satsingen på Miljøverndepartementets budsjett.

Vi har en regjering med en statsminister i spissen som skryter uhemmet av Regjeringens overopppfyllelse av Kyotoprotokollen. Det Regjeringen gjør, er å kjøpe billige kvoter i Kina og selge dem dyrt i EU. Det er god butikk, men det er langt fra god klimapolitikk. Sletting av kvoter i EU gir konkrete målbare kutt ved at det fører til færre tilgjengelige kvoter. Totale utslipp i kvotepliktig sektor blir direkte bestemt av hvor mange kvoter som er tilgjengelige, siden EU, i motsetning til Kina, har et tak på sine utslipp.

La meg så gå over til bilavgiftene og knytte et par kommentarer til dem. Vi har igjen sett en manglende vilje fra Regjeringen til å gå kraftfullt til verks for å se på de totale bilavgiftene. Bilavgiftene pr. i dag er i altfor stor grad myntet på små endringer, ikke minst innenfor et ønske om å dra inn mest mulig penger til staten, og ikke på å bidra til at folk kjøper sikre og mer miljøvennlige biler. Høyre ønsker en fullstendig gjennomgang av hele avgiftssystemet, og vi må få det på plass nå, slik at man f.eks. står klar til å ta imot plug-in-hybridene når de kommer på det norske markedet, mest sannsynlig sent neste år eller i 2010. Med dagens avgiftssystem vil en slik bil være uoppnåelig for de aller, aller fleste.

Vi trenger faktisk et helt annet syn på avgiftspolitikken innenfor miljøområdet – at den i større grad skal bidra til økt miljøvennlig handling og ikke, slik dagens regjering dessverre i sak etter sak synes å være opptatt av, utlukkende bidra til et stort proveny til staten. I så måte vil det allerede nå spille inn at det vil være en god idé å øke dagens miljøkomponent, samtidig som man fjerner både vekt og hestekrefter som komponenter i engangsavgiften. La meg også si at for Høyres del er det et helt klart ønske om at også det offentlige skal ta sin del av regningen for å bygge opp ladestasjoner for plug-in-hybrider i hele landet.

La meg innenfor transport også nevne at det er gledelig at et nærmest samstemt storting ønsker å gå videre med tanken om en høyhastighetsjernbane. Jeg tror at skal vi noen gang klare å få bort flytrafikken i Sør-Norge, eller få redusert den betraktelig, så trenger vi tog som frakter mennesker effektivt fra der folk bor, til arbeidsstedet, og også mellom de største byene med en reisetid som ligner på dagens flytrafikk. Det vil utkonkurrere fly, og det vil være et reelt alternativ til bil. Det er hva Høyre kaller å investere i framtiden.

La meg også knytte et par kommentarer til representanten Sandes utlegning om både småkraftverk og grønne sertifikater. Man har en leder for Småkraftforeningen som ettertrykkelig gir klar beskjed om at den utbyggingen som nå finner sted, ikke er på grunn av Regjeringen, men på tross av Regjeringen. Det bør representanten Sande ta inn over seg og se at vi har et enormt potensial innenfor småkraftverk også i våre to distrikter som ennå ikke har blitt utløst – på grunn av denne regjeringen, dessverre. Vi har en regjering som skremte vannet av den samme næringen ved flere skatteøkninger, som heldigvis nå er reversert.

La meg også si i tilknytning til grønne sertifikater at det var jo nettopp opposisjonen som tvang Regjeringen til retrett – jeg vil si heldigvis.

La meg avslutte med å si at forslagene nr. 9 og 10, som Fremskrittspartiets Tord Lien omtalte i sitt innlegg, er noe som Høyre står inne for. Vi kommer også til å støtte dem i avstemningen i etterkant.

Terje Aasland (A) [14:41:26]: Aller først vil jeg si at jeg synes det er interessant å sitte her og lytte til debatten. En lærer noe hele tiden, ikke minst i dag, da vi har lært en ny måte å budsjettere på: Når Fremskrittspartiet kutter 200 mill. kr i overføringer til Energifondet og 330 mill. kr til forskning og sågar har et samlet kutt innenfor Olje- og

energidepartementets budsjett på 940 mill. kr, er det altså ikke å betegne som kutt! Vi må da ta med oss kunnskaper fra tidligere års budsjetter for å forstå hva Fremskrittspartiet egentlig mener. Det er en helt ny budsjettmetode, som for så vidt er ganske interessant. Det er jo umulig å diskutere med et sånt parti.

Det er ingen tvil om at det er et godt budsjett vi nå behandler. Det historiske perspektivet når det gjelder miljøet, er nevnt flere ganger, også innenfor olje og energi. Men jeg har lyst til å ta opp noen konkrete temaer.

Først til elektrisitetsnettet vårt. Det var vi behørig innom i Stortinget i forrige uke, men jeg har lyst til å nevne det igjen, for jeg synes det er et særdeles viktig tema. For det første er vi opptatt av at investeringsincentivene øker i forhold til nettet. Vi ser at det ligger tydelige utfordringer foran oss, ikke minst i forhold til det å få inn ny fornybar elektrisitet rundt omkring i landet. Likeledes ser vi at det er store utfordringer i forholdet mellom nett, produksjon og forbruk. De utfordringene gjør at vi står overfor ganske betydelige investeringer i tiden framover. Overført til det kostnadsbildet som ligger på forbrukerne i dag, hvor vi også i budsjettet for 2009 gir et utjevningstilskudd på 60 mill. kr for å utjevne de største urimelighetene, er det godt, men det er også utfordringer knyttet til det.

Jeg tror det blir krevende å finne et godt system for inntektsregulering av nettsystemet vårt. Vi må ta hensyn til investeringene, og jeg tror også vi i langt større grad nasjonalt må ta hensyn til den spredte geografien og den spredte bosettingen vi tross alt har i dette landet. Vi ser også at områder med mye ny produksjon blir hardt belastet på nettleien når det bygges ut ny produksjon. Vi har vært innom Træna som et eksempel på et øysamfunn som ikke får bygd opp sin nettkapasitet nettopp på bakgrunn av det. Dette er utfordringer som ligger der.

Så ser vi av budsjettmerknadene at Høyre, og Fremskrittspartiet i særdeleshet, vil ha lavest mulig nettleie. Det er en illusjon å tro og forestille seg at vi i et framtidsperspektiv som jeg føler at et helt storting står samlet bak, skal klare å møte de utfordringene som ligger foran oss, med en nettleie på dagens nivå. Den vil måtte øke skal vi klare de utfordringene. Det synes jeg faktisk ikke Høyre og Fremskrittspartiet erkjenner i den utfordrende tiden vi går inn i.

Så er jeg veldig glad for at vi har styrket konsesjonsbehandlingen i NVE, og jeg er særdeles glad for den pressemeldingen vi fikk i dag, som sier at fylkeskommunene nå kan behandle konsesjoner opp til 1 MW. Så blir Ketil Solvik-Olsen sur fordi Regjeringen faktisk gjør det Fremskrittspartiet og Høyre har bedt om i et forslag i dag. Vi har aldri avvist mulighetene, men vi har tenkt oss nøye om i denne saken, og vi skriver tydelig i merknaden vår at vi ønsker «ytterligere tiltak». Men det å framstå som sur fordi en regjering innfrir det de faktisk ber om i dag, er jo, med respekt å melde, en litt rar måte å opptre på.

Så til det siste temaet jeg skal innom, infrastruktur for transport av gass, et viktig prosjekt som hele Stortinget ønsker å realisere, Skanled, et gassrør til Grenland og videre til Sverige, Danmark og Polen. Opposisjonen fremmer et forslag om statlige garantier for separasjonsanleg-

get, i fjor var det snakk om en statlig bevilgning for å gå inn på eiersiden i røret – det snur hele tiden. Men det er jo ikke noe belegg for å si at noen har krevd statlig garanti. Det er et høyst uavklart spørsmål, og mest sannsynlig er det andre virkemidler som må til for å realisere prosjektet. Det viktigste akkurat nå er å sørge for at det blir inngått gasskontrakter slik at en kan realisere både røret og separasjonsanlegget. Da er det ingen tvil om at StatoilHydro sitter med et betydelig ansvar, og jeg vil gjerne si også fra denne talerstol at jeg har et håp om at StatoilHydro skjønner og ser at det er et samlet storting som ønsker å realisere prosjektet, og at de ikke lar det gå helt upåaktet hen. De har uttalt at de markedene ikke er likvide. Det synes jeg er bekymringsfullt.

Statsråd Terje Riis-Johansen [14:46:54]: EU er i disse dager i ferd med å vedta sitt fornybardirektiv. Norge vil på vanlig måte ta stilling til direktivet når det er vedtatt. Det er viktig for Norge at EU har høye ambisjoner for å øke andelen av fornybar energi. Norge har et godt utgangspunkt når det gjelder fornybarandel. Mens EU er i ferd med å vedta 20 pst. i 2020, starter vi på en fornybarandel på om lag 60 pst. Det betyr ikke at vi kan hvile på våre laurbær. Som EU-landene selv må ha, vil også Norge måtte ha en diskusjon med kommisjonen om hvordan fornybardirektivet skal implementeres hvis det skal vedtas av Norge. Jeg er opptatt av å få økt produksjonen av fornybar energi i Norge framover, både for å nå Regjeringens målsettinger i klimapolitikken og for at EU skal nå sine mål i fornybardirektivet.

Vi må gjøre strukturelle grep som legger til rette for at vi kan ta i bruk framtidens energiløsninger. Det handler om energiomlegging, det handler om energieffektivisering, det handler om hvordan vi bygger våre boliger, våre næringsbygg, våre skoler, våre sykehjem, og hvordan vi varmer dem opp. Det handler om hvordan industrien bruker sine anlegg og utformer prosesser som er energieffektive. Vi må bygge infrastruktur som legger til rette for fornybar varme og bruk av bioenergi.

Så skal vi bygge ut fornybar kraft. Norge er heldig stilt med tilgang på naturressurser i så måte. De fornybare ressursene er spredt, og kraften skal føres fram via kraftlinjer som innebærer betydelige inngrep i naturen. Vi skal bygge vindkraft, men vi må huske at vindkraftverkene vil bli svært synlige i terrenget. Vi skal bygge småkraftverk, men vi kan ikke bygge ut alle bekkene.

Av nettopp disse årsakene vil NVEs arbeid innenfor fornybar energi styrkes i neste års budsjett. NVE har de siste årene arbeidet med å øke effektiviteten i saksbehandlingen. Antall ferdigbehandlede vind- og vannkraftsaker øker. Budsjettet for 2009 vil muliggjøre en kraftig vekst i antall årsverk innenfor konsesjonsbehandling. I løpet av 2009 vil konsesjonsbehandlingskapasiteten i NVE være doblet sammenlignet med 2005. I tillegg har Regjeringa også bestemt og presentert i dag at konsesjonsbehandlingen av mikro- og minikraftverk under 1 MW skal legges ut til fylkeskommunen, med de regionale NVE-kontorene som saksbehandlere. Med det slår vi tre fluer i én smekk – utbygginga av fornybar energi bør kunne bli enda mer

effektiv, næringsutviklinga tas godt vare på i distriktene, samtidig som vi følger opp Regjeringas mål om styrking av fylkeskommunen og generell desentralisering innenfor det politiske systemet.

Energiomlegging handler om å bygge ut fornybar energi og å bruke den med nøysomhet. Det handler om stadig å utvikle nye løsninger og ny teknologi. Vi satser systematisk på energiomlegging. Satsinga er langsiktig, og selv om vi er utålmodige, er det viktig å holde fast ved politikken og målsettingene.

For perioden 2001 til 2007 har Enova levert et energiresultat på i overkant av 10 TWh. Over halvparten av dette er energieffektivisering, og det er også i forhold til energieffektivisering vi får mest igjen for pengene. I denne perioden er det bygd ut 3,3 TWh vannkraft.

Regjeringa har en betydelig satsing på fornybar energi. Vi har opprettet et grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering. Vi satte av 10 milliarder kr i 2007. Vi setter av 10 milliarder kr i neste års budsjett. Den langsiktige satsinga på energiomlegging er mer enn doblet siden vi tok over. Vi legger opp til å tilføre Grunnfondet for fornybar energi og energieffektivisering ytterligere inntil 10 milliarder kr innen 2012. Vi drøfter også et samarbeid om et grønt sertifikat-marked med Sverige. Det vil gi et løft til fornybar energi-produksjon, men vi må ikke glemme at energieffektivisering er det som vil gi de aller største og rimeligste resultatene innenfor dette området.

Så vil det selvsagt være land som på enkeltområder kan ha ordninger som går utover de ordningene vi har i Norge innenfor fornybarsatsing. Men å tegne et bilde av Norge som en sinke på fornybarsatsing er – med respekt å melde – feil. Vi har en avtale med Enova om at de framover skal levere energiresultater på 18 TWh fornybar energi og energieffektivisering innen utgangen av 2011. Det er alt annet enn å være sinke, og jeg vil framover ha stor oppmerksomhet på at disse målsettingene nås.

CO₂-håndtering er et hovedelement i en utvikling mot lavere klimagassutslipp. Hvis vi lykkes i en bred internasjonal implementering av CO₂-håndteringsteknologi, vil vi kunne oppnå betydelig reduksjon i klimagassutslippene i den kritiske fasen fram til overgangen fra bruk av fossilt brensel til økt bruk av fornybar energi. For 2009 foreslår Regjeringa bevilget nærmere 2 milliarder kr til dette arbeidet.

Det å lykkes i arbeidet med å realisere fangst og lagring av CO₂ i stor skala, er en betydelig utfordring. Teknologier for CO₂-fangst er fortsatt uprøvd i større skala – også på verdensbasis. Derfor trenger vi mer forskning, mer utvikling og mer erfaring.

For å få dette til støtter Regjeringa, bl.a. gjennom Gassnova, opp om satsing på teknologiutvikling, og vi sørger for rammebetingelser som bidrar til at det er i industriens interesse å få fram nye, robuste løsninger for CO₂-håndtering.

Vi er ikke i mål med å realisere løsningene for å redusere CO₂-utslippene fra fossil energi-produksjon verken i Norge eller i verden for øvrig, men vi er i gang med konkret arbeid, og vi vil realisere prosjekter som kan bidra til å ta oss viktige skritt videre. Det er gjennom en slik

innsats og ikke gjennom stadig å vurdere nye og alternative planer vi i tide kan finne fram til løsninger for bred anvendelse av teknologier for fangst og lagring av CO₂.

I tillegg til å vise vei ved de tiltak vi gjør her hjemme, må vi også bidra til at utvikling og bruk av CO₂-håndtering får størst mulig oppslutning internasjonalt. Regjeringa har derfor utarbeidet en handlingsplan og arbeider aktivt for å fremme aksept, utvikling og bruk av CO₂-håndtering internasjonalt. Det er viktig å få aksept for fangst og lagring av CO₂ som en nødvendig og sikker teknologi for å redusere CO₂-utslippene. For Regjeringa er det derfor viktig med politisk støtte til ordninger som kan sikre finansiering av CO₂-håndteringsprosjekter også i utviklingsland.

Petroleumssektoren er Norges viktigste næring. Den står for om lag en fjerdepart av verdiskapingen i Norge, og sektorens bidrag til statens samlede inntekter anslås i år til 425 milliarder kr, eller nærmere en tredjepart av statens samlede inntekter.

Petroleumsvirksomheten og statens inntekter er følsomme for oljeprisutviklinga. De siste tolv månedene har oljeprisene beveget seg fra 90 USD pr. fat i desember i fjor til nærmere 150 USD pr. fat i juli, og nå ser vi at prisen er på under 50 USD pr. fat. Vi regnet ikke med 150 USD pr. fat som et prisnivå som ville være ved, men vi hadde heller ikke trodd at prisen skulle falle så lavt som det vi nå ser i dag. Det har i stor grad sammenheng med finanskrisen og den økonomiske krisen som store deler av verden nå står overfor.

Finanskrisen og oljeprisutviklinga vil også kunne ha betydning for aktiviteten på sokkelen. Vi har hatt og har for tiden en høy aktivitet, men det er for tidlig å si hvordan finanskrisen og den usikre økonomiske situasjonen vil påvirke selskapenes budsjetter og planer for neste år og årene deretter. Høy oljepris gjør det mulig å få ut mer av vår ressursbase. Et høyt aktivitetsnivå på sokkelen er nødvendig for å opprettholde vår petroleumsproduksjon. Vi ser at oljeproduksjonen er på en fallende trend, mens vi forventer en fortsatt økning i gassproduksjonen. Et produksjonsforløp i tråd med våre anslag er krevende og krever høy og konstant fokus på denne sektoren fra myndighetenes side.

Så vil jeg si litt om skredforebygging. Skred utgjør i dag en betydelig risiko der folk bor og ferdes i Norge. I tillegg forventes skredfaren å øke med klimaendringene. Dette er en naturfare som vi vil måtte forholde oss til. Utfordringene ved skredfare kan være for store for kommunene å håndtere alene.

Vi rydder nå opp på dette området og samler statlig bistand til forebygging av skred under NVE. NVEs helhetlige modell for å forebygge flom og erosjon er utviklet til en effektiv og hensiktsmessig forvaltningsmodell. Denne utvides nå også til å gjelde for andre typer skred. NVEs regionkontorer vil få en sentral rolle i gjennomføringa av dette arbeidet.

Komiteen peker i sin innstilling på at Regjeringa bør vurdere å bygge opp kompetanse ved ett av NVEs regionkontorer. Vi legger vekt på at arbeidet med skred skal integreres med øvrig virksomhet i NVE, spesielt med arbeidet innen flomforebygging. Det er viktig at arbeidet i størst mulig grad gjennomføres ute i regionene. Det er der-

for bestemt at det skal etableres en forsknings- og formidlingsenhet ved regionkontoret i Førde. Dette vil bidra til å styrke NVEs skredkompetanse og bedre bistanden til kommunene. Dette kommer i tillegg til en ny seksjon i vannressursavdelingen ved NVEs hovedkontor og en styrking av de øvrige regionkontorene.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [14:57:00]: Statsråden sa at petroleumsnæringen er Norges viktigste næring. Det er jeg helt enig i. Derfor er det veldig trist at den blir stemoderlig behandlet. Det så vi på Politisk kvarter i forrige uke, der tre rød-grønne stortingsrepresentanter spriket fullstendig, og det har vi sett i dagens debatt, der miljøvernministeren ignorerer flertallsmerknader fordi han heller skal se an landsmøtetuttalelser.

Men det er da desto viktigere at en fra Regjeringens side har en klar strategi på dette. Når en ser på utviklingen av petroleumsrelatert forskning, går det feil vei. Norge har kommet langt på petroleumssiden fordi vi har hatt gode kunnskapsmiljøer. Vi har utviklet en leverandørindustri, og vi har utviklet oljeselskap som forsker mye. Vi har utviklet teknologiske løsninger som gjør at en kan utvinne felt som er lenger til havs og djupere til vanns, og mindre felt, og det er fortsatt lønnsomt.

Da er mitt spørsmål: Når en kutter i denne forskningen, og det gir et feil signal, hvordan tror statsråden at en vil kunne sikre Norge som en teknologiledende petroleumsnasjon i framtiden?

Statsråd Terje Riis-Johansen [14:58:05]: Jeg er helt enig i at forskning innenfor petroleumsvirksomheten er viktig.

Så skal ikke jeg undervurdere noen titalls millioner kroner til forskningsaktivitet innenfor statlige budsjetter. Jeg skal heller ikke underkommunisere at vi har foretatt et valg i Regjeringa og blant de rød-grønne partiene på Stortinget med hensyn til å prioritere forskning på fornybar energi, gjennom det budsjettforslaget som nå ser ut til å bli vedtatt her i Stortinget i dag. Vi har da i tillegg en bevilgning og en satsing innenfor karbonfangst og -lagring som er historisk høy. Så det er en prioritering som ligger til grunn for det.

Jeg mener at det er helt feil å trekke den konklusjonen at det betyr at det ikke er styring, ikke plan, ikke ambisjon i norsk petroleumforvaltning. Vi har lagt ut den 20. konsesjonsrunden. Vi har fått mye respons. Mange selskaper har vist interesse. Det er vel ansett i petroleumsmiljøene at norsk sektor er et interessant sted å være framover, og min åpenbare ambisjon er at det også skal være situasjonen videre framover.

Ivar Kristiansen (H) [14:59:23]: Samtidig som sentralbanksjefen i dag slår fast at noen rentemøteavvikling fremskyndes ikke, har vi i dag registrert at miljøvernministeren snakker varmt om å koble finanskrisen og klimakrisen nærmere i hop. Det er et standpunkt som Høyre slutter seg fullstendig til.

Statsråden var ikke inne på noe tidspunkt her, og det er mye som tyder på at dagens regjering ikke handler noe særlig raskere enn sentralbanksjefen. Her er man klar med en pakke, anslagsvis i slutten av januar/begynnelsen av februar.

Har dagens regjering noen planer for å koble finanskrisen med å ta noen kraftige initiativ og få fremskyndet den lange, lange køen med klare prosjekt for fornybar energi-produksjon som ligger foran oss? Hvilke prosjekt er det da man eventuelt kan presentere i en slik pakke i slutten av januar?

Sigvald Oppebøen Hansen hadde her teke over presidentplassen.

Statsråd Terje Riis-Johansen [15:00:28]: Jeg vil anta at representanten Kristiansen innerst inne både vet og tror at det å ta en diskusjon i Stortinget i dag om hvilke konkrete tiltak Regjeringa kommer til å presentere om noen uker, ikke er særlig aktuelt. Nå er vi inne i en fase hvor vi vurderer hvilke tiltak som vil ha høyest effekt på selsesettinga, hvilke tiltak som er raskt gjennomførbare. Det skal vi gjøre først, før vi begynner å konkretisere hvilke tiltak det er som svarer til de forutsetningene.

Så er jeg helt enig med representanten Kristiansen i at det å se på mulighetene for å få fram den nye kraften, den nye energien, få fram prosjekter innenfor grønn sektor når det gjelder energi, men også andre koblinger, er riktig og positivt og noe som vi bør forsøke å få til. Men å gå inn på konkrete prosjekter nå vil jeg ikke gjøre.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [15:01:41]: Statsråden sier han vil øke satsingen på fornybar energi, og at han ikke vil hvile på sine laurbær. Han snakker om energiomlegging, energibruk, herunder energibruk i bygg, og om alle hvordan'ene – det er mange hvordan-spørsmål. Som statsråden vet, ønsker vi en potensialstudie for å kunne kartlegge mer og ikke bare på en måte å kunne si «hvordan».

Mitt spørsmål denne gangen ønsker jeg å ta innenfor feltet fornybar energi. I klimaforliket sa vi at hvis ikke ordningen med grønne sertifikater kom på plass innen 1. juli 2008, skulle Regjeringa komme til Stortinget med et forslag til omlegging av ordningen som skulle være i samme størrelsesorden som ordningen med grønne sertifikater.

Mener statsråden at Regjeringa har levert et slikt opplegg? Jeg ber statsråden om ikke å snakke om taket for vindkraft, for det har jeg fått nok av svar på fra statsrådens side.

Statsråd Terje Riis-Johansen [15:02:48]: Det er jo hyggelig at de svar som gis, faktisk blir mottatt i replikkordvekslinga her i Stortinget. Når jeg likevel kommenterer vindkraft, er det fordi det er på det området at forskjellen har vært størst i forhold til ambisjoner og kostnader knyttet til å få prosjektene i gang.

Når det gjelder de andre områdene, har Enova – fordi situasjonen må være sånn – i større grad selv mulighet for, innenfor de rammene de har, å gi støtte som gjør prosjek-

tene lønnsomme. Derfor ser vi også at Enova har en stor portefølje med søknader liggende hos seg. De har flere prosjekter enn de har midler til å bruke, og sånn bør det være. Enova kan gjøre en vurdering knyttet til å få fram de mest lønnsomme prosjektene fortest.

Jeg registrerer at representanten Holten Hjemdal ikke vil høre ordet «vindkraft» i denne sammenheng, men det er en grunn til at det er blitt nevnt tidligere – fordi det var der vi endret taket på støtte.

Gunnar Kvasheim (V) [15:04:02]: Det har blitt kjent at departementsråden i Olje- og energidepartementet har valgt å fratrukke sin stilling. Bakgrunnen skal være aksjehandel som også inkluderer selskap knyttet til oljesektoren. Gitt at dette er de faktiske forhold kunne det vært interessant å høre hvordan statsråden vil følge opp denne saken. Vil den føre til bedre rutiner? Kan statsråden bekrefte at alle realiteter vil bli belyst, hvilke selskap det er tale om, og hvilket utfall det har vært av den aktuelle handelen? Og ser statsråden, i kjølvannet av denne saken, behov for å rydde i porteføljen til departementet, slik at en får et klare skille mellom eierskapsrollen og den myndighetsrollen som departementet har?

Statsråd Terje Riis-Johansen [15:05:00]: Den aktuelle saken som representanten Kvasheim her nevner, og som jeg regner med at det er forståelse for at jeg ikke ønsker å gå veldig konkret inn i, aktualiserer selvsagt spørsmålet om retningslinjer, armlengdes avstand osv. Jeg vil bare veldig kort si at når denne saken har blitt kjent, handler det om et ønske om ikke å ha noen kobling. Det er ikke basert på at det foreligger enkeltsaker som vi er kjent med pr. i dag som gjør det nødvendig.

Men til spørsmålet: Jeg tror det viktigste her er generelle rutiner og vekt på retningslinjer. Jeg har derfor satt i gang et arbeid på dette området. Så svaret på spørsmålet fra representanten er ja, jeg vil gå gjennom dette og sørge for at omverdenen skal være trygg på at vi har skikkelige rutiner, og at det ikke er noen rolleblanding.

Tord Lien (FrP) [15:06:15]: Regjeringen har kunnegjort et mål om 14 TWh ny fornybar bioenergi. Som jeg var inne på i mitt innlegg, handler det om 7 millioner m³ biomasse fra norsk skog. Det er en økning på ca. 60 pst. av dagens uttak. Jeg forutsetter at man også legger til grunn et mål om norsk råstoff. Sertifiseringsordning er én ting, men for å få ikke bare en sikker miljøeffekt, men også for å være sikker på at dette er bærekraftig, forutsetter jeg at det er et mål at i hvert fall mesteparten skal hentes ut av norsk råstoff. Men man kan vanskelig klare å hente ut så mye skog uten betydelig flere nye skogsbilveier, noe som man i Regjeringen vet at jeg har en viss motstand mot.

Så spørsmålet mitt er helt konkret: Hva har Regjeringen tenkt å gjøre for å sørge for at man får tak i de 7 millioner m³ med skog?

Statsråd Terje Riis-Johansen [15:07:19]: Siden jeg i juni skiftet fra å være landbruksminister til å bli olje- og energiminister, har jeg en viss formening om at dette spør-

målet bør besvares av ham som har tatt over den jobben jeg tidligere hadde, selv om interessen min for fagområdet er stort.

Jeg mener at vi skal kunne få fram mer bioenergi. Vi ser i dag at potensialet ikke blir realisert, og at det er for liten avvirking i forhold til den tilveksten som vi ser i norske skoger. Så vi har mye å gå på. Jeg synes vi skal ta ut det potensialet som vi ser er der, før vi begynner å problematisere rundt hvordan vi eventuelt møter nye barrierer. Vi har også et potensial i forhold til halm og avfall i landbruket for øvrig som er utnyttet. Per i dag mener jeg vi bør ha fokus på det motsatte av det representanten Lien har, og det er å utnytte det potensialet som faktisk er der, og som er utnyttet.

Presidenten: Replikskiftet er over.

Marianne Marthinsen (A) [15:08:37]: Finanskrisen har skjovet klimakrisen nedover på den internasjonale dagsordenen. Det er en utfordring i en tid med pågående klimatoppmøte i Poznan, og når det bare er ett år igjen til København-møtet – det er det møtet hvor verden skal bli enig om en ny klimaavtale. Det blir på mange måter et skjebneår vi går inn i. Det er helt avgjørende at vi klarer å se finanskrisen og klimakrisen som symptomer på noe av det samme – på en spekulasjonsdrevet økonomi som ikke makter å ta hensyn til mennesker og menneskers livsgrunnlag.

Globalt diskuteres det nå et nytt Bretton Woods for å ta styring over finansmarkedene, og hvordan krisen kan åpne muligheter for å gi økonomien et bærekraftig innhold. Vi trenger lederskap, og Norge har sin rolle å spille i det.

Det norske regnskoginitiativet kunne ikke ha kommet på noe bedre tidspunkt. Hovedmotivasjonen er selvfølgelig de enorme reduksjonene i klimagassutslipp vi vil oppnå gjennom et slikt initiativ, men vel så viktig er den tillitsbyggingen skogprosjektet bidrar til mellom land i nord og land i sør, i en setting hvor tillitskrisen nærmest er total og hvor framgang i de internasjonale klimaforhandlingene er helt avgjørende. Jeg er enormt stolt over klimaforliket og hva budsjettet presenterer på dette punktet.

Flere har pekt på alvoret i at norske CO₂-utslipp har økt det siste året, etter å ha begynt å gå så smått nedover. Vi vet alle at det er problemene på Snøhvitalegget som er hovedårsaken til det, men det er all grunn til å ta innover seg at mens noen sektorer, bl.a. fastlandsindustrien, har klart å få til store utslippsreduksjoner, har vi et problem både i transportsektoren og på norsk sokkel, hvor utslippene nesten har blitt doblet siden 1990. Det har vi et tverrpolitisk ansvar for, og vi trenger tverrpolitisk enighet om at hensynet til klima må ha en mer sentral plass i forvaltningen av norsk sokkel. Vi går i riktig retning når operatørene er forpliktet til å utrede elektrifisering i forbindelse med alle nye utbygginger.

I budsjettinnstillingen understreker flertallet hvor avgjørende fornybar energi og energieffektivisering er for å nå våre klimapolitiske mål. Da sittende regjering tok over i 2005, var det et trist kapittel. Gjennom denne perioden har bevilgningene til Enova blitt nesten doblet,

og fornybar energi har et helt annet fokus enn tidligere.

Så kan man av og til få inntrykk av, når man hører opposisjonen debattere, at satsingen gjennom Enova bare er tull, og at vi ikke ser resultater – «leve på Enovas nåde» kalte representanten Holten Hjemdal det, som om det var en skjebne verre enn døden. Er man interessert i og ønsker å se resultatene – nå virker det ikke som om alle er det – er de enkle å oppdage. I perioden 2002–2007 har Enova levert et resultat på over 10 TWh. I samme periode er det bygd ut over 3,3 TWh vannkraft. Det tilsvarer altså 11 pst. av det samlede elektrisitetsforbruket i Norge i løpet av ett år. Det har selvfølgelig noe å si for norsk forsyningssikkerhet og for norsk kraftbalanse.

Så jobber vi jo alle med det mål for øye å få et felles norsk-svensk marked for grønne sertifikater på plass så raskt som overhodet mulig. Det ble lagt fram en forståelse og en tidsplan sammen med svenskene i juni i år. Det er bra. Men jeg vil understreke hvor viktig det nå er at prosessen rund EUs fornybardirektiv går raskt og knirkefritt, og at Norge er på offensiven og er villig til å ta på seg ambisiøse forpliktelser. Vi trenger mer kraft, vi trenger at den er fornybar, og vi trenger å få på plass fornybardirektivet for å sikre videre framdrift med de grønne sertifikatene.

Budsjettet som nå legges fram, representerer et formidabelt løft for arbeidet med biomangfold. Til nå har arealendringer og direkte inngrep vært den største trusselen mot norsk natur. Klimaendringene vil endre det bildet. FNs klimapanel har anslått at mellom 20 pst. og 30 pst. av verdens arter står i fare for å bli utryddet som følge av klimaendringene. Det vil gi konsekvenser for våre økosystemer som vi overhodet ikke har oversikt over. Jeg er utrolig glad for at vi nå får på plass det nye artsprosjektet som vil gi oss ny og helt nødvendig kunnskap om det norske arts mangfoldet. Dette er et prosjekt som skal forankres i Artsdatabanken, som har blitt stadig viktigere for den kunnskapsbaserte forvaltningen av norsk natur. Vi skal også ha på plass ny rødliste i 2010, og vi får styrket arbeidet med handlingsplaner for truede arter blant mye annet.

Generelt vil jeg si at vi nå får et solid løft på hele 25 pst. på Miljøverndepartementets budsjett, med alt det innebærer av styrkinger på små og store prosjekter. Det mest gledelige er kanskje at denne økningen ikke er et resultat av kortsiktige satsinger og prosjektmidler, men det er starten på en langsiktig satsing. Ambisjonene for miljøpolitikken er store, og dette budsjettet gir miljø et svært etterlenget løft.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Jan Sahl (KrF) [15:13:54]: Det har i lang tid vært kjent at kraftforsyningen til Værøy, Røst og Træna har stor mangel på kapasitet. Her er det ikke krakket i verdensøkonomien som gjør at dagens arbeidsplasser står i fare, men strømkabler som for lenge siden er gått ut på dato. Kapasiteten til Træna er så dårlig at all utvikling i den driftige øykommunen er i ferd med å stoppe opp.

Hjørnesteinsbedriften Modolv Sjøset Pelagic har ved

flere anledninger måttet stanse bedriften på grunn av strømmangel. Når bedriften står i toppsesongen, er tapet anslått til 100 000 kr pr. dag. Bedriften trenger nytt fryselager, men når en allerede i dag er avhengig av tre dieselaggregat på bedriftens regning for å holde produksjonen i gang, forstår også en stortingsrepresentant at fryselageret må vente. Et planlagt nytt svømmebasseng kan ikke bygges, og et ferdig boligfelt med 20 tomter kan ikke tas i bruk på grunn av strømmangel.

Nye kabler til alle tre øyene er samfunnsøkonomisk svært lønnsomt, men skal industrien dekke ordinært anleggsbidrag til nødvendig nettkapasitet, vil kostnadene bli bedriftsøkonomisk svært ulønnsomme. Dette skulle dagens regjeringspartier ordne opp i allerede i 2005. De bad den gang Regjeringen sørge for at det fra og med 2006 skulle kunne gis anleggsbidrag for framføring av elektrisk kraft til lokalsamfunnene Værøy, Røst og Træna.

På senere spørsmål fra representanten Gunnar Kvassheim svarer den daværende olje- og energiminister at hun tar sikte på politisk avklaring til høstens budsjettbehandling. Men «the answer is blowing in the wind», eller hvor det nå befinner seg hen.

Skal disse kreative lokalsamfunnene få en løsning på sitt kraftbehov, må det til et spleiselag mellom kraftverket, fylkeskommunen og staten. Den skisserte løsningen som posisjonspartiene foreslo i 2005, og som opposisjonen har purret på flere ganger i ettertid, må nå komme på plass.

Regjeringen flagger tidenes nordområdesatsing. For Nordlands vedkommende kan det ikke engang regnes som knapper og glansbilder det som er kommet til nå. Derfor er dette en gyllen anledning for de rød-grønne til å vise til nordområdesatsingen og legge inn midler der, slik at disse tre kystkommunene kan øyne et håp om at strømforsyningen skal komme på plass. Det er trist at det etter åtte år med forsyningsproblem ennå ikke er funnet en løsning.

Til slutt vil jeg be om at løsningen på de utfordringene Værøy, Røst og Træna har, kommer som en del av den bebudede tiltakspakken mot økt arbeidsledighet, som er lovet tidlig på nyåret.

Kari Lise Holmberg (H) [15:16:33]: Nasjonalpark-senteret på Skinnarbu er en telemarksreise verd, der det ligger høyt og fritt og med strålende utsikt over vakre Hardangervidda. Siden Norge er det eneste landet i Europa som har intakte høyfjellsøkosystem med villrein, blir ansvaret for å forvalte villreinen vår stor. Det er derfor bra at det er enighet om fortsatt å satse på Hardangervidda villreinsenter.

Jeg skulle imidlertid ønske at det også hadde vært enighet om størrelsen på det beløpet som bevilges. Mens regjeringspartiene avsetter 5,5 mill. kr til en villreinstilling, strekker Høyre seg til 6 mill. kr. Utstillingen, som vil bli av internasjonalt format og formidle sentral kunnskap og viktige holdninger i miljøspørsmål, har en total kostnad på 24 mill. kr.

Ifølge Regjeringens utsagn er reiseliv en av fem satsingsnæringer, og det norske natur- og kulturlandskapet er den viktigste kilden til opplevelser. Det burde tilsi at Regjeringen bevilger mer fra statens side. For Tinn kommu-

ne er en attraktiv villreinutstilling på nasjonalparksenteret svært viktig. Formidling av opplevelser og kunnskap om villreinen, økologi og miljøutfordringer vil være viktig for å utvikle og å satse på økt turisme. Det trenger Tinn, og det vet Regjeringen svært godt.

Regjeringen er godt kjent med at Rjukan og Tinn kommune befinner seg i en ytterst vanskelig situasjon, med en befolkningsnedgang som truer grunnlaget for velferdstilbud og infrastruktur. Dette skyldes Hydros nedleggelse på 1960-, 1970- og 1980-tallet. Så sent som i 2006 ble det sagt fra departementets side at man skulle ta i bruk alle de verktøy som var mulig for å styrke Tinn-samfunnet. Det har imidlertid ikke skjedd stort, etter snart fire år med rød-grønn regjering. 5,5 mill. kr til villreinsenteret og -utstillingen er et skritt på veien, men er en altfor liten satsing i den store sammenhengen. Her må Regjeringen ta tak.

Ola T. Lånke (KrF) [15:19:41]: Kraftsituasjonen i Midt-Norge har påkalt komiteens oppmerksomhet, og det med rette. Under en egen overskrift har alle partier uttalt seg i merknader. Det er derfor med stor undring jeg registrerer at de rød-grønne partiene kun er opptatt av å sikre overføringskapasiteten og eventuelt gjeninnføring av prisområde i Midt-Norge for å bedre denne situasjonen.

Ingen er uenig i at det er nødvendig å gjøre noe med overføringskapasiteten, både til og innen regionen, men det er slik at ting tar tid. Full sikring med hensyn til importkapasitet har man ikke før tidligst i 2012. Men selv da vil områder med betydelig og viktig kraftkrevende industri ha kraftunderskudd. Det haster derfor framfor alt med å stimulere utbygging av ny kraftproduksjon i området, og dette bør skje i form av fornybar energi. Det er førstemende at Regjeringen ikke makter å bryte den onde sirkel som gjør seg gjeldende i forhold til å få fart på utviklingen av fornybar kraftproduksjon.

Det er kommet klare uttalelser, bl.a. fra NVE og Regjeringen, om at Midt-Norge er nødt til å lene seg tungt på vindkraft dersom ny kraftproduksjon skal bygges ut. Subsidiering av gasskraft i Midt-Norge er ikke lenger aktuelt, og statsstyrte industrikraftkontrakter er også utelukket. Kraft fra fornybare kilder er det eneste som kan sikre området konkurransedyktige kraftpriser. NVE har signalisert prioritet for Midt-Norge med hensyn til konsesjonsbehandling. Det er derfor beklagelig at Regjeringen ikke har medvirket til å sikre en forutsigbar støtteordning for fornybar kraftproduksjon. Vindkraftproduksjoner som har fått konsesjon, må imidlertid gjennom et nytt nåløye hos Enova, og er ikke garantert støtte. Et kvalifikasjonskrav hos Enova er nettilknytning. Flere viktige vindkraftprosjekter i Midt-Norge mangler slik nettilknytning. Statnett har signalisert at utbygging av nett dersom konsesjonene blir gitt, allikevel ikke er sikret, hvis det ikke er garantert at det bygges ut tilstrekkelig vindkraft. Utbygging kan altså ikke garanteres uten støtte. I tillegg pålegges kanskje også utbyggerne å bære kostnadene for nettoutbygging. Dette gjør at utbyggere er klemt mellom to statlige aktører, som ikke er koordinert. Dette er den onde sirkel, som gjør at utbyggerne ikke kommer videre. Denne sirkelen må brytes.

Norge har de mest optimale naturgitte betingelser for å kunne etablere fornybar kraftproduksjon. Kristelig Folkeparti, med støtte fra Venstre, har pekt på dette i sin merknad, og jeg viser til denne merknaden, der vi har samlet tre hovedpunkter, som kan leses i innstillingen.

Jeg vil bare til slutt understreke at vi nå er på overtid med hensyn til å komme i gang med fornybar kraftproduksjon. Hver kilowattime fornybar kraft som ikke blir produsert, medfører klimagassutslipp. Så lenge vi somler med å gjøre dette, fører det til unødige utslipp av millioner tonn CO₂. Framtidige generasjoner vil bebreide oss om vi ikke handler.

Per Roar Bredvold (FrP) [15:22:55]: Rovdyrpolitikk handler både om hvor mange rovdyr vi skal ha, om hvor de skal være, og, ikke minst, om hva vi kan gjøre i form av avbøtende tiltak. I tillegg handler det om livskvalitet for dem som bor ute i distriktene, som får tredd f.eks. en rovdyrsone ned over hodet på seg. Det å bo og leve i pakt med naturen og så få denne så dramatisk forvandlet, kan ikke erstattes med penger. Fra å kunne høste av og leve med naturens muligheter, f.eks. i form av å holde bufe og/eller gå på jakt, til å få dette helt ødelagt eller sterkt redusert, er noe som er vanskelig å erstatte.

Det å ha rovdyr, som f.eks. ulv og bjørn, gående utenfor barnehagen, slik det er f.eks. enkelte steder i Hedmark, skaper ikke tilflytting, noe vi sårt trenger. Jeg er forbauset over at distriktpartiet Senterpartiet ikke kan støtte Fremskrittspartiets forslag her i dag, når de i valgkamp etter valgkamp støtter innbyggerne og sier nei til rovdyr. Det ser man lite av i denne debatten.

Kåre Fostervold (FrP) [15:24:12]: Jeg tenkte å ta ordet om et tema som nesten ikke har vært omhandlet i denne debatten, og det overrasker meg ganske stort, fordi det har vært et stort engasjement for prosjektet gassrør til Grenland tidligere.

Jeg la også merke til at representanten Aasland kommenterte forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti om en statlig garanti til separasjonsanlegget, med at ingen har bedt om det. Det syntes jeg fortjente en kommentar, for min erfaring på det området er nettopp at det er det. Mange aktører etterlyser handling fra Regjeringen i denne saken. Jeg kan jo minne om at det store engasjementet som Brustad og Arbeiderpartiet viste allerede i 2003, da man ønsket å gå inn med 3 milliarder kr til prosjektet, altså er endt ut i masse prat over lang tid og ingen avklaring.

Jeg kan også ta fram et oppslag i Telemarksavisa den 9. oktober 2006 der nettopp representanten Aasland krever «øyeblikkelig gassrørhandling». La meg sitere:

«Vi trenger å finne ut av eierstrukturen i løpet av året, og regjeringen må varsle statlig deltagelse, sier Lien Aasland.»

Det var i 2006. I mellomtiden har det vært utredet og utredet, men det er altså ikke inngått noe forpliktende når det gjelder gassrøret. Det kan være at det er én aktør som mangler i det prosjektet, nemlig staten. Det kan være at vi med statlig deltakelse kan få på plass avtaler

i Sverige, i Polen og i Danmark. Det kan være at vi med statlig deltakelse også kan sørge for å få på plass finansiering til det nødvendige separasjonsanlegget. Det kan være at vi med statlig deltakelse kan forkorte den prosessen som nå pågår, som er planlegging, planlegging, planlegging.

Jeg undrer meg over at i prosjekter som er dømt til å gå i minus, som er dømt til å tape penger i milliardklassen, er Regjeringen med, men når det er snakk om prosjekter som vil være lønnsomme, men som trenger den ene utløsende faktoren, er Regjeringen passiv. Jeg skulle ønske det var mer handling fra denne regjeringens side.

Og jeg synes i hvert fall regjeringspartiene skal holde seg for gode til å latterliggjøre forslag fra opposisjonen, som faktisk ønsker å gjøre noe, som faktisk ønsker å bygge ut infrastruktur for gass, og som faktisk også ønsker å bruke 10 pst. av naturgassen til verdiskaping innenlands.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [15:27:19]: Det er ingen tvil om at Senterpartiet og Fremskrittspartiet har noen felles standpunkter i rovdyrpolitikken, og at vi også er enig i forslagene fra Fremskrittspartiet i innstillingen. Men i motsetning til Fremskrittspartiet er vi opptatt av å få gjennomslag for politikk. Da vi for tre år siden gikk i regjering med Arbeiderpartiet og SV, fikk vi i hvert fall et flertall for å gjøre forbedringer i rovdyrpolitikken. I forrige periode, da Fremskrittspartiet var et av regjeringens støttepartier, gikk rovdyrpolitikken utelukkende én vei – feil vei.

I denne perioden har vi i hvert fall klart å øke bevilgningene til forebyggende tiltak, fra 30 mill. kr til over 90 mill. kr, for å hjelpe folk i deres livssituasjon. Det hjelper ikke å være ren og rank og pen hvis en ikke tar folks situasjon på alvor, og prøver å hjelpe til. Det er det vi har prøvd, og vi har fått med oss Arbeiderpartiet og SV på i hvert fall å se på hvilke utfordringer folk har. Dessverre er det inntil videre bare Senterpartiet og Fremskrittspartiet som har et annet – og klart – synspunkt i rovdyrpolitikken. Da er det i hvert fall viktig at vi, som de partiene som er opptatt av folks ve og vel, bidrar så godt vi kan.

Så er det jo veldig rørende å høre på representanten Bredvold, som snakker om beitebruk og bufe – den typen næringer – når vi ser at Fremskrittspartiet i næringskomiteen foreslår å kutte bevilgningene til landbruk med 6,5 milliarder kr. Hvilken næring vil bli sterkest berørt? Jo, det er nettopp utmarksnæringen, som er særdeles avhengig av støtte. Det ville så klart være veldig konfliktdempende, for man ville kuttet ut beitedyra. Slik sett ville konflikten være borte. Men det er ikke troverdig i det hele tatt når representanten Bredvold står her og er så bekymret for en næring som han under behandlingen av forrige budsjett var med og stemte ned.

Terje Aasland (A) [15:29:22]: Aller først må jeg takke representanten Fostervold for det sterke og oppriktige engasjementet han viser undertegnede.

Jeg tror det er et samlet storting som ønsker å realisere Skanled-prosjektet. Det er også et bredt flertall i denne sal for å øke den innenlandske bruken av gass innenfor de miljøforpliktelsene vi har. Slik sett er Skanled vel-

dig godt, fordi det også har et betydelig miljøperspektiv i seg.

Det jeg sa i min innledning tidligere i dag, om den statlige garantien for et separasjonsanlegg som opposisjonen, bl.a. Fremskrittspartiet, er med på å foreslå, var nettopp på bakgrunn av at det er helt uavklart hva interessentene i det separasjonsanlegget faktisk trenger av bidrag. Det er ikke avklart på noe som helst punkt – i hvert fall meg bekjent, og jeg tror jeg er rimelig godt oppdatert på prosjektet – og garantiønske er ikke framsatt. Derimot vurderes det andre muligheter. Noe av det Ineos, eier av separasjonsanlegget, har signalisert utad, er at de kanskje trenger en aktør i tillegg til seg selv som eier i det separasjonsanlegget. Men det er ennå ikke endelig avklart i de prosessene som foregår, i tilknytning til Skanled-prosjektet.

Så ble det vist til hva som har vært Arbeiderpartiets engasjement tidligere. Ja, men da var prosjektet noe helt annet. Det må ha gått representanten Fostervold direkte hus forbi. For i 2003, i 2005 – seinhøstes 2005 – og i begynnelsen av 2006 begynte det å bli avklart at dette gassrøret skulle videreføres til Sverige og Danmark, med avgreninger til Polen, og det var i ferd med å bli et helt annet prosjekt enn det vi snakket om i første fase. Jeg har derfor veldig god samvittighet for det jeg har sagt og uttalt knyttet til dette prosjektet. Jeg er helt trygg på at prosjektet med den regjeringen vi har nå, med ønske om eventuelt å bidra og ha det under oppsikt, kommer til å lande godt, forutsatt at det er gasskjøpere, og forutsatt at det er medinvestorer i det røret.

Jeg har lyst til å avslutte med å si at det må først og fremst inngås avtaler om kjøp av gass for å realisere prosjektet, både røret og separasjonsanlegget, som er helt vesentlig for å lykkes med det industriprosjektet. Da er det slik at StatoilHydro sitter med en betydelig nøkkel. De sitter med en opsjon på norsk gass som tilsvarer 80 pst. av volumet som skal gå i det røret. Så jeg håper at StatoilHydro bidrar til, sammen med aktørene, å få på plass de gassavtalene.

Tord Lien (FrP) [15:32:28]: Rovdyr diskuterte vi også sist torsdag. Representanten Slagsvold Vedum sa at de er med for å få gjennomslag. Han prøver også å angripe Fremskrittspartiets landbrukspolitikk. Da må jeg si at den forrige landbruksministeren vi hadde i dette landet, er til stede her i dag. Han er i dag olje- og energiminister, men han hadde en viktig visjon, og det var å styrke utmarksnæringen.

Hvert eneste år kan man få på plass 1 400 nye ikke-landbruksrelaterte næringer tilknyttet utmark i Norge. Nå er det jo sånn at det fortsatt er Senterpartiet som styrer Landbruksdepartementet. Likevel ryker 3 000 årsverk i året. Det er ikke Fremskrittspartiet som står bak dette, det er det Senterpartiet som gjør.

Representanten Slagsvold Vedum sier at de er med for å få gjennomslag. Ja, hvor da? Er det på skadefelling Senterpartiet har fått gjennomslag? Lønn til skadefellingslag handler om at man får lønn mens man er på oppdrag for staten for å skyte rovdyr. Hvis man er på oppdrag i åtte dager, får man lønn, men er man på oppdrag for staten i

seks og en halv dag, får man ikke lønn. Er det der Senterpartiet har fått gjennomslag? Eller er det i spørsmål om nødverge, nødvergebestemmelsen, Senterpartiet har fått gjennomslag? De har sørget for at bjørn og ulv blir holdt utenfor den nye nødvergebestemmelsen, og at nødvergebestemmelsen ikke skal gjelde for hund. Som jeg var inne på sist torsdag, kan en godt trent jakthund for det første være verdt flere titalls tusen kroner, og den er også et familiemedlem. Senterpartiet sørger for at hunder ikke blir inkludert i den nye nødvergeparagrafen.

Men et område der Senterpartiet har fått gjennomslag, er gjerder. Man skal bygge gjerder rundt omkring i hele Norges land. Høye og store gjerder er store naturinngrep som fratar beiteberettigede en rett til å bruke utmarken som de har brukt i opptil 800 år. Men det er bra at Senterpartiet har fått gjennomslag på ett punkt – selv om de ikke får gjennomslag på riktig alle.

Det er ikke ofte man kan stå på denne talerstolen og vite at man har rett, men jeg vet at jeg har rett når jeg sier at da flertallet i dette storting i mer eller mindre våken tilstand foreslo å innføre et mål om 15 dokumenterte bjørneynglinger i året, kunne det for skrivebordsryttere og nikkersadelen og mer eller mindre informerte stortingsrepresentanter høres tilforløtelig ut. Men når det i ettertid, i dag, er klart at 15 dokumenterte bjørneynglinger vil medføre en bestand på mellom 400 og 600 bjørn i dette landet, må det være klinkende klart – og jeg sier at jeg har rett: Dette lar seg ikke gjennomføre. Jeg kommer til å si dette hver eneste gang vi diskuterer rovdyrpolitikk i denne sal, og en vakker dag kommer jeg til å få rett.

Så må jeg tilføye at jeg gleder meg til den dagen den første kongepuddelen ryker i Nordmarka. Da er jeg redd vi får en ny rovdyrpolitikk i dette landet.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [15:35:39]:

La meg begynne der den siste taler sluttet – og det dreier seg om rovdyr. Representanten Slagsvold Vedum var nok litt freidig når han sa at det bare er Fremskrittspartiet og Senterpartiet som er opptatt av folks ve og vel i forhold til rovdyr. Jeg tror nok at representanten vet at vi alle er opptatt av folks ve og vel også i tilknytning til rovdyr.

Regjeringen kutter i posten til SFT, oppryddingstiltak for grunn som er forurenset, med 10 mill. kr i det budsjettet som kom til Stortinget – og posten er kuttet med ytterligere 8 mill. kr i løpet av den perioden budsjettet har ligget her til behandling. Dette er en viktig post for Vansjø, som er drikkevannskilde for store deler av Mossregionen, og som er et viktig rekreasjonsområde for mange mennesker i Østfold. Når Regjeringen reduserer denne posten, håper jeg at det ikke går ut over bevilgningen til Vansjø eller til Jærvassdraget, som er viktige vassdrag, men som har utfordringer når det gjelder vannkvaliteten.

I Stortingets nysaldering som vi skal behandle om noen dager, bevilger Regjeringen 2 mill. kr til Haldenkanalen og Telemarkskanalen. Det er viktige bevilgninger for å kunne ta vare på kulturminner og også for å drive flomsikring. Gjennom behandlingen her i Stortinget har Regjeringen lagt på plass 2 mill. kr ekstra til Telemarkskanalen. Derfor blir det en skjevfordeling mellom disse to kanale-

ne. Dette er noe jeg beklager, for jeg tror begge kanalene står overfor store utfordringer. Jeg var sikker på at de selv ville klare å fordele midlene som Stortinget til sammen hadde lagt på plass, på en fornuftig måte. Kristelig Folkeparti har i sitt alternative budsjett for neste år bevilget 5 mill. kr til Haldenkanalen og Telemarkskanalen.

I ulike deler av debatten har vi vært inne på at finanskrisen kan bli en grønn mulighet, og jeg har lyst til å avslutte mitt innlegg her. Skal vi modernisere samfunnet vårt og gjøre det mer klimavennlig og mer økologisk bærekraftig, må vi bruke de mulighetene som også finanskrisen gir oss. Kristelig Folkeparti mener at vi må øke bevilgningene for å få utbygd mer fornybar energi. Vi må øke bevilgningene til kollektivtrafikk og gi et løft med hensyn til investeringer på jernbane, og vi må øke støtten til rehabilitering av offentlige bygg med energisparing i fokus. Dette er konkrete tiltak, dette er tiltak som vil få folk i arbeid – og det var jo slike tiltak statsråden nå vurderte, og som han snakket om i sitt innlegg, få folk i arbeid som det går an å få satt i gang.

Dette er tre konkrete tiltak som Kristelig Folkeparti foreslår overfor Regjeringen.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [15:39:01]: Representanten Lien ble tydelig provosert over at jeg hadde et innlegg om noen fakta i norsk rovdyrpolitikk.

Det er jo et faktum at det har vært en kjempestor kampsak i bygger rundt i hele Norge at man skulle få kompensert for å være med i et skadefellingslag. Det ble det ikke midler til i forrige periode, selv da Fremskrittspartiet var budsjettpartner. Men det ble midler til det i denne perioden. Så kan en si at ordningen er god, at den er dårlig, eller at den kunne vært bedre – det kan vi diskutere mye – men prinsippet om at du skal få kompensert for de kostnadene du har når du stiller opp på dugnad i forhold til en statlig vedtatt politikk, er i hvert fall på plass. Og det er en forbedring som har skjedd, takket være at Senterpartiet samarbeider med Arbeiderpartiet og SV. Fremskrittspartiet fikk det ikke til da de samarbeidet med Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre i forrige periode.

Så er det et faktum at nødvergebestemmelsen går i riktig retning. Selvfølgelig hadde vi ønsket at den skulle gå lenger. Men det må jo være bedre å *få* gjennomslag for noe enn *ikke* å få gjennomslag for noe, noe jeg tror Tord Lien kan underskrive på og har god erfaring med.

Så er det dette med gjerding. Jeg er ikke for gjerding i utgangspunktet. Vi i Senterpartiet er ikke noe glad i den politikken. Men så er det om å gjøre å gjøre hverdagen for folk best mulig og å redusere konfliktene mest mulig. Da er det vel bedre at en får tilbud om gjerding enn at en bare skal stå der helt maktesløs. Da må en finne noen praktiske og pragmatiske løsninger, og derfor har vi støttet dette.

Når det gjelder disse over 90 mill. kr til forebyggende tiltak, går de til en hel rekke tiltak, også slik at folk som ikke kan føre sin produksjon videre på grunn av rovdyrtrykk, kan få lagt ned produksjonen. Det må jo utelukkende være positivt.

Så går man også til angrep på jordbrukspolitikken. Hvis en ser på lønnsomheten, økte den med over 20 pst. i

2007. Produksjonen har aldri vært høyere i norsk landbruk enn den er nå i 2008. Det er masse positivt som skjer. Vi ønsker ikke å ha det landbruket vi hadde for fire år siden. Landbruket skal hele tiden utvikle seg. Det skal produseres mer, det skal produseres nytt, og vi ønsker å få lønnsomheten opp for dem som jobber der. Da er det utrolig at Fremskrittspartiets representant, som fra talerstolen later som om han er så bekymret for dette, har bevilget 6,5 milliarder kr mindre til landbruket. Tror man det blir mer lønnsomhet av det? Tror man det blir mer produksjon av det? Tror man det blir flere bønder og mer levende lokalsamfunn av det? Svaret er nei. Og svaret når det gjelder rovdyrpolitikk, er at den bekymringen ikke står til troende. Det er bare en taktisk manøver.

Kåre Fostervold (FrP) [15:41:49]: Jeg måtte opp på talerstolen for å kommentere innlegget fra representanten Aasland, som sier at det er et samlet storting som står bak gassrøret. Det er da rart at den eneste aktøren i det prosjektet som ikke har vist sitt engasjement, vist kortene, er staten, det er Stortinget. Vi ønsker å gjøre noe med det fordi vi mener at den utløsende faktoren for det prosjektet vil være statens rolle i dette.

Så viste Terje Aasland i sitt første innlegg til at Statoil-Hydro har uttalt at det ikke er likvide partnere i den enden av gassrøret. Men det understreker jo hvor viktig statens engasjement er, for ingen kan så tvil om at staten er likvid. Jeg sier ikke at staten skal kjøpe gass, men jeg sier at staten skal delta. Det er på tide at staten viser sine kort og ikke bare sitter på gjerdet og venter på at dette skal løse seg helt av seg selv – av kommersielle grunner og av alle andre grunner som er nevnt i denne sal.

Prosjektet har forandret seg, sies det. Ja, det har forandret seg. Men hvis vi skal sitte og vente til alle land som kan tenke seg å gå inn på dette gassrørprosjektet, har bestemt seg, er i hvert fall ikke de partnerne som er i Telemark, til stede lenger når de andre endelig har besluttet å gjøre det. Det trengs handling nå. Det har vært etterlyst fra mange parter, ikke bare fra Fremskrittspartiet, ikke bare fra Høyre, men også fra LO, fra industrien, fra NHO – mange har sagt at nå må staten komme på banen. Derfor etterlyser vi det.

Det beste hadde vært om vi hadde gjort dette til et OPS-prosjekt, et samarbeid mellom private aktører og staten. Så hadde man gått den stien opp til man hadde fått røret på plass. For det er lønnsomt, det er påpekt mange ganger i denne salen: Prosjektet er lønnsomt. Men usikkerheten er stor, og med finanskrisen blir det ikke noe bedre.

Dette er historien om høna og egget. Men med Regjeringens håndtering av denne saken opptrer vi mer i rollen som en fugl med fugleinfluenza.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [15:44:24]: Nå som debatten allikevel fortsetter, tenkte jeg at jeg i hvert fall kunne knytte noen kommentarer til noe av det som er blitt sagt underveis her.

Det første er til Line Henriette Holten Hjemdal. Det gjelder spørsmålet om opprydding av miljøgifter. Det er sånn at arbeidet med opprydding tar mer tid enn det vi

trodde. Det er ikke en reell nedgang i bevilgningene, men pengene hadde blitt overført til 2010 hvis de hadde blitt bevilget sånn som det i utgangspunktet var ment – derfor dette kuttet, og derfor bruken av pengene på bl.a. villreinutstilling på Skinnarbu. Men vi har fått forsikringer om at kuttet ikke skal gå på bekostning av Vansjø, det videreformidler jeg fra Miljøverndepartementet.

Representanten Tord Lien avla meg en liten visitt. Jeg tror han forvekslet frivillig vern med frivillige organisasjoner, og trodde det var de frivillige organisasjonene som skulle ta seg av dette vernet. Men det var ikke det jeg sa, jeg snakket om frivillig vern og at de frivillige organisasjonene er viktige bl.a. for å få registrert artsobservasjoner i dette nye registreringsverktøyet.

Så litt om klima i forhold til Fremskrittspartiet. Jeg synes det er veldig rart å høre representanten Ketil Solvik-Olsen si at Fremskrittspartiet vil ha kutt i CO₂-utslipp. Det er meg en gåte hvorfor Fremskrittspartiet vil ha kutt i CO₂-utslipp, når man leser forslaget til program som Fremskrittspartiet nå har lagt fram. Der bruker de alt som står om klima til å argumentere med at vi ikke vet om klimagassutslippene er et problem og om klimaendringene er menneskeskapt. De sår bl.a. tvil om det internasjonale klimapanelet og skriver også:

«Det er viktig å ikke ta forhastede beslutninger om innføring av kostbare tiltak, reguleringer osv. Det er verken tilstrekkelig vitenskapelig grunnlag for, eller positive praktiske konsekvenser av å gjennomføre hastetiltak.»

Og videre:

«Det er for tidlig å konkludere rundt årsakssammenhenger vedrørende en global oppvarming. Vi ønsker å unngå å sløse bort ressurser på symboltiltak(...)»

Men vi skal altså likevel tåle å få kritikk fra det samme partiet for at ikke vi gjør nok på klimaområdet. Det er absurd. Jeg mener Fremskrittspartiet på et eller annet tidspunkt er nødt til å slutte å dobbeltkommunisere av hensyn til folk flest. For hva skal de tro? Hvordan i all verden skal de forholde seg til partiet, hvordan i all verden skal de vite hva de får, hvis de stemmer på det partiet? Fremskrittspartiet har f.eks. vært imot CO₂-håndtering, men vi får kritikk for ikke å ha en helhetlig plan for CO₂-håndtering. De kutter i fornybar energi med 200 mill. kr til Energifondet, kutter over 3 mill. kr til forskning. Allikevel skal vi få kritikk for at ikke vi gjør nok på ny fornybar energi. Det er absurd.

Ketil Solvik-Olsen sier at det er viktig å være føre var, men samtidig kutter de 8 mill. kr til Petroleumstilsynet. Når nettopp de siste to årenes hendelser fra offshoresektoren viser behovet for å ha et sterkt petroleumstilsyn, mener jeg dette ikke henger på greip. Det er mulig det ikke er et parlamentarisk uttrykk, men nå har jeg sagt det likevel.

Statsråd Terje Riis-Johansen [15:47:37]: Det siste er iallfall et uttrykk som vi som har vokst opp på bygda, skjønner.

Et par refleksjoner rundt representanten Fostervolds betydelige engasjement opp mot Skanled og gassrør til Grenland som gjorde at jeg følte behov for å komme med noen kommentarer. For det første har det vært en reflek-

sjon i forhold til hva representanten Fostervold og Fremskrittspartiet definerer som statlig involvering, statlig engasjement. Jeg ser nok at i den politiske debatten i Norge, framstår det mer og mer som å bruke penger – det jeg tror Fremskrittspartiet i gamle dager definerte som venstreorientert politikk, altså å bruke statlige penger helt konkret, for å gå inn. For meg er også statlig engasjement i forhold Skanled at Gassco nå jobber med betydelige ressurser for å fasiliterer, legge til rette, prosjektet. Jeg kan ikke med min beste vilje forstå hva som er problemet med at det er private investorer inne når det gjelder dette rørprosjektet, at vi gjennom prosessen klarer å få fram investeringsvilje fra private aktører til å realisere prosjektet.

Når det gjelder Skanled som sådan, jobber Gassco og departementet etter den planen som er regissert, den planen som er kommunisert med Stortinget. Det betyr at det er et statlig engasjement, en statlig involvering, akkurat som representant Aasland refererte til. Min ambisjon er å komme til Stortinget med en proposisjon om dette i løpet av vårparten. Det blir harselert over at begrepet «likvide markeder» i det hele tatt blir brukt rundt dette spørsmålet, for staten er likvid, blir det sagt. Det er nok en noe annen problemstilling som ligger til grunn for det. Begrepet «likvide markeder» handler her om hvilke muligheter det er til å fordele gassen på ulike kjøpere i enden av røret. Med respekt å melde tror jeg at den norske stats mulighet til å influere Polen, Danmark og Sverige her er noe begrenset.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [15:50:02]: Det er ganske surrealistisk å få kjefte av en rekke av regjeringspartiernes medlemmer for at vi ikke har vært med på et klimaforlik og for at vi ikke tar problemene alvorlig nok, når Regjeringen ikke engang ønsket at Fremskrittspartiet skulle være med og forhandle. Vi sendte altså brev til Regjeringen og bad om å få delta, men vi ble avvist. Det går ikke an å kjefte på Fremskrittspartiet for at vi ikke er med på et forlik som man ikke engang ønsket at vi skulle være med på.

Det har kommet en rekke påstander, både fra statsråd Solheim, som jeg ikke kan forstå har vært fredsmekler noen gang, for han bidrar bare til å dyrke fordommer som skaper konflikt, og fra representanten Thorkildsen, som ikke viser evne til å forstå Fremskrittspartiets politikk. Fremskrittspartiet har altså økt satsingen på fornybar energi i sitt alternative budsjett, men dette bør ikke handle om penger, det bør handle om systemvalg. Vi har en regjering som har valgt fullstendig feil system. Vi øker fondet med 10 milliarder kr i år, vi ville gjort det samme i fjor. Det ville ha gitt 400 mill. kr mer i år enn det Regjeringen bidrar med. Vi har økt til Petroleumstilsynet – ikke så mye som Regjeringen, men vi har ikke kuttet i forhold til det som er bevilget for 2008.

Når representanten Thorkildsen sier at Fremskrittspartiet er imot CO₂-rensing, beviser det bare at hun ikke har peiling på hva hun ytrer seg om. Jeg var saksordfører for Mongstad-saken, og Fremskrittspartiet var for Mongstad-prosjektet med CO₂-rensing. Vi var for alt som skjer der. Å påstå det motsatte blir direkte barnslig. Men vi har lov til å si at det er enkelte prosjekt som en gjerne ikke burde gjennomføre fordi de ikke er gode. Kårstø-prosjektet er

et eksempel på det. Det betyr ikke at vi er imot all CO₂-rensing, slik det hevdes.

Representanten Thorkildsen må tåle å høre fra Fremskrittspartiet at Regjeringens retorikk når det gjelder CO₂-kutt, ikke henger sammen med de resultatene de leverer. Økningene er et faktum, selv om Regjeringen snakker om det motsatte. Jeg vil øg si til statsråd Solheim at Fremskrittspartiet fremmet en omfattende tiltakspakke i fjor om kutt i CO₂-utslipp, der vi øg utfordret Regjeringen på en del hellige kyr som de har, noe som de ikke våger å ta et oppgjør med. Skal en få til en satsing på fornybar energi, må en ha en annen holdning til småkraftverk, til grønne sertifikat, til vannkraftverk, til Norges engasjement for kjernekraftforskning utenfor landet. Men vi sier også nei til dårlige prosjekter. Vi var kritiske til satsing på biodrivstoff uten sertifisering. Der har heldigvis statsråden fått en til å komme litt mer ned på jorden enn det en var.

Vi har vist evne og vilje til å stimulere den vitenskapelige debatten. Det betyr ikke at vi dermed sier at FNs klimapanel tar feil på alle punkter. Senest på lørdag var Henrik Svensmark, klimaforsker og solforsker fra Danmark, her i Oslo, invitert av Universitetet i Oslo, for å snakke om kosmisk stråling og påvirkning på klimaet. Det viser at selv om FNs klimapanel blir lyttet til, bør vi ikke avslutte all annen vitenskapelig debatt.

Tore Nordtun (A) [15:53:21]: Det var Solvik-Olsens siste innlegg som fikk meg til å ta ordet.

Det vi har slitt med i mange år i denne salen, er Fremskrittspartiets oppfatning av den klimatrusselen vi står overfor, og de utfordringer vi har framover. Og så er de fornærmet fordi de ikke ble invitert til de forhandlingene som var! Ja, nå holdt jeg på å bruke et uparlamentarisk ord – men utgangspunktet for alt det vi holder på med nå, er at det er de menneskeskapt klimautslippene vi har, som er den store trusselen. Det har ikke Fremskrittspartiet tatt inn over seg og heller ikke svart oss på. Det var fundamentet for at vi fikk dette store forliket i havn her i Stortinget, men Fremskrittspartiet stod utenfor. Det er ikke for ingenting at vi stiller spørsmål ved i hvilken retning Fremskrittspartiet går, når det grunnleggende for et så stort forlik her i Stortinget nettopp var hvilke trusler vi står overfor, hvem som har skapt dem og hvordan vi skal ta fatt i dem.

Jeg er også i denne debatten i dag litt forundret over at man hele tiden sier at vi ikke leverer. Regjeringen har levert på en rekke områder innenfor de ulike sektorer, jf. det som Inga Marte Thorkildsen sa om Enovas leveranser. Selvfølgelig ble ikke Rom bygd på én dag – men jammen har vi lagt skissene. Så sier opposisjonen: Grønne sertifikater, grønne sertifikater. Ja, det står det i klimaforliket også – det er helt klart at det står det, og det skal vi følge. Statsrådene har også sagt helt tydelig hvilke skisser vi har der.

Men hvor er alternativene fra opposisjonen til det andre vi jobber med? Hvor er forslagene i budsjettet? Hvor er økningene som vi skal sette inn i småkraftverk, minikraftverk, vindkraftverk, biokraftverk, eller hva det måtte være? Jeg ser dem ikke. Vi jobber etter klimaforliket. Representanten fra Kristelig Folkeparti sa det også: Hun var fornøyd

med Regjeringens oppfølging så langt i klimaforliket – vi hadde levert på alle disse punktene.

Jeg er forundret. Men nå har vi fått en avklaring her i dag som jeg syntes var veldig bra, nemlig at en del av sentrumpartiene helt klart har sagt fra om at de egentlig ikke kan snakke med Fremskrittspartiet om klimaspørsmål i det hele tatt – verken i posisjon eller i opposisjon i neste periode.

Presidenten: Inga Marte Thorkildsen har hatt ordet to ganger og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [15:56:01]: I Dagens Næringsliv i dag står det følgende overskrift:

«Skal slå et slag for klima.»

Det er om finansminister Kristin Halvorsen som skal reise til Polen for å prøve å få til en offensiv klimaavtale, og for å minne om at man ikke må glemme klimakrisen til fordel for finanskrisen.

Jeg syns jeg ser Siv Jensen reise til et klimatoppmøte, liksom, med sitt nye partiprogram i hånden og si: Klimaendringer er en naturlig del av jordens utvikling og har pågått til alle tider. Det er viktig ikke å ta forhastede beslutninger om innføring av kostbare tiltak, reguleringer, osv. Det er verken tilstrekkelige vitenskapelige grunnlag for, eller positive praktiske konsekvenser av å gjennomføre hastetiltak, og det er for tidlig å konkludere rundt årsaksammenhenger. Vi ønsker å unngå å sløse bort ressurser på symboltiltak.

Dette ville forandret Norge fullstendig. Det ville forandret Norges anseelse fullstendig. Jeg tror folk flest i Norge hadde syntes det ville vært pinlig. Hvordan i all verden skulle vi forhandlet med et parti som har den typen holdninger. Her har representanten Solvik-Olsen en vei å gå, hvis det er slik at han har en avvikende holdning.

Statsråd Erik Solheim [15:57:21]: Jeg hadde egentlig ikke tenkt å ta ordet på slutten av møtet, men jeg klarer ikke med min beste vilje å la være, når man i et parti som mener seg seriøst, blir så sur og fornærmet over at noen tar partiets egen politikk på alvor. Her har Inga Marte Thorkildsen lest opp fra Fremskrittspartiets eget program, hvor alt brukes ikke på å mobilisere verden og Norge til å ta et krafttak for å gjøre noe med de drastiske klimaendringene, men på å så tvil. Jeg har dokumentert at Fremskrittspartiets nestleder, Per Sandberg, reiser land og strand rundt og skryter av at han skal vinne stemmer – igjen, ikke på å mobilisere for et krafttak mot trusselen mot kloden, men på å så tvil.

På onsdag er det ett år siden Al Gore og FNs klimapanel fikk nobelprisen og bidrog dramatisk til å sette dette på den globale dagsordenen. Hvor jeg enn kommer, får jeg skryt for noe jeg ikke hadde noe fnugg av innflytelse på, nemlig at Norge – som de sier – gav fredsprisen til Al Gore og Pachauri. Det hadde stor betydning for klimakampen internasjonalt. Det er det man sier overalt. Da det skjedde, kom Fremskrittspartiet med et vell av ironi over disse grønne apostlene, som sikkert var SV-ere og alt sammen,

av typen Al Gore og Pachauri. Siv Jensen – som ellers på mange andre områder har den fordel som politiker at hun snakker klart – når det kommer til klima, bruker den sleipeste form for politikerspråk for å vri seg unna, uten å gi noen form for klarhet i svaret på: Er det, eller er det ikke, grunn til å tro at vi har menneskeskapte klimaendringer, at det er et stort problem for menneskeheten, og at vi må mobilisere mot det?

Når resten av partiene på Stortinget ikke inviterte Fremskrittspartiet med på klimaforliket, var det ikke fordi vi ikke er beredt til å samarbeide med Fremskrittspartiet om mange spørsmål, men det er av samme grunn: Man vil ikke invitere et parti inn i et forlik om eldreomsorgen, hvis det partiet hver dag sådde tvil om hvorvidt man trengte en bedre eldreomsorg. Ingen ville invitert et parti inn i et pensjonsforlik, hvis det partiet hver dag argumenterte for å redusere pensjonene i Norge. Av akkurat den grunn fant vi ingen grunn til å invitere Fremskrittspartiet med i dette forliket. Fremskrittspartiet må endre sin politikk på dette området for å bli tatt alvorlig av resten av Stortinget.

Presidenten: Representanten Ketil Solvik-Olsen har hatt ordet to ganger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [16:00:07]: Dette blir en ganske meningsløs debatt når en påstår at en forholder seg til Fremskrittspartiets program, og ikke gjør det.

Inga Marte Thorkildsen må kunne lese mer enn ett avsnitt i et partiprogram. Hvis hun hadde fortsatt med å lese, ville hun ha sett at det står at vi vil være føre var, nettopp fordi en ikke utelukker at dette kan være et problem. Hvis en hadde giddet å lese Fremskrittspartiets Dokument nr. 8-forslag, ville en ha sett hele resonnementet med hensyn til hvorfor vi mener det er viktig å ha en stimulans til en vitenskapelig debatt. Det er nettopp fordi vi ikke vet noen sikker vei. Da må en få bekreftet mest mulig, slik at vi kan gjøre de rette prioriteringene. Hvis representantene fra de rød-grønne partiene hadde giddet å lese dette, ville vi ha fått en annen debatt, der vi kunne ha diskutert hvilke tiltak som er fornuftige, slik at en fikk de beste resultatene.

Når en skryter av at statsråd Kristin Halvorsen skal reise til Polen for å snakke om klimaet, kunne en like gjerne ha skrytt av at hun dagen før hadde sagt at nå må folk shoppe mer for å få i gang økonomien. Det er dobbeltkommunikasjon så det holder! SV har ingen tillit i praksis.

Bård Hoksrud (FrP) [16:01:12]: Statsråd Erik Solheims siste innlegg – han er jo tidligere fredsmegler – var i hvert fall ingen invitt til fred.

Jeg synes at det har vært en interessant debatt. Når det gjelder diskusjonen om gassrør til Grenland, registrerte jeg at statsråden var her oppe og sa at det var et stort statlig engasjement for å forsøke å få til nettopp det prosjektet. Jeg opplever i hvert fall at det er et rimelig sent trøkk, og at vi har en regjering som ikke er veldig aktiv for å få dette på plass. I tillegg vet vi at den tidligere energipolitiske talsmannen for Arbeiderpartiet i 2003 faktisk garan-

terte at staten ville bruke 3 milliarder kr for å få på plass dette gassrøret, og man har også i etterkant sagt at det er viktig å få på plass dette, at det er viktig å ha trukket opp. En av representantene i energi- og miljøkomiteen, Terje Aasland, sa i 2006 at dersom det blir forsinkelser, står industrielle investeringer i Grenland i fare til fordel for utlandet, og at det ville være et brudd med intensjonene i Soria Moria-erklæringen.

Nå må man snart få dette på plass. Jeg registrerer at statsråden sier at han har tenkt å legge fram noe i februar eller mars måned til neste år. Jeg er derfor spent på hva som faktisk kommer, og om det er et engasjement for å få på plass dette gassrøret som man lenge har ventet på, men som man fortsatt opplever at Regjeringen ikke har hatt vilje til å sørge for å delfinansiere fra statlig side.

Presidenten: Den reglementsmessige tida for formiddagens møte er omme. Presidenten vil likevel foreslå at Stortinget debatterer ferdig sak nr. 1 før me tek pause.

– Det er å sjå på som vedteke.

Statsråd Terje Riis-Johansen [16:03:26]: Veldig kort: Jeg mener oppriktig at representanten Bård Hoksrud bagatelliserer prosessene når det gjelder gassrør til Grenland.

Senest for 14 dager siden fikk vi beskjed fra den største private aktøren om at de har endret prosjektet ut fra de vurderingene som de har gjort knyttet til separasjonsanlegget og de markedsmessige behovene. Det viser at dette er ikke et prosjekt som vi bare vedtar, og så gjør det. Det er et prosjekt som faktisk er ganske komplisert, som trenger en prosess. Den prosessen er vi midt oppe i. Og som jeg sa før representanten Hoksrud deltok i debatten, vil jeg komme tilbake til Stortinget med en proposisjon om dette, basert på den forutsetningen at det er grunnlag for å realisere prosjektet, hvilket jeg jobber for, og virkelig håper og tror at vi skal få til.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 1. Då tek Stortinget pause til kl. 18.
(Votering, sjå side 1147)

Møtet slutt kl. 16.05.

Møte mandag den 8. desember 2008 kl. 18

President: Eirin Faldet

Dagsorden:

Sakene på dagens kart (nr. 27)

Sak nr. 2 [18:02:42]

Interpellasjon fra representanten Arne Sortevik til samferdselsministeren:

«Norge har et økende behov for å modernisere sitt transportnett. I veisektoren er investeringsbehovet 500 milliarder kr bare for riksveinettet. En modernisering av dagens jernbanekonsept vil koste 150 milliarder kr. Etterslep innenfor drift og vedlikehold øker og forsterker behovet for modernisering. Med årlige bevilgninger til samferdselsformål knyttet til nasjonale transportplaner vil det kunne ta 50 år å få gjennomført nødvendige tiltak. Hittil har virkemidler fra ulike regjeringer vært årlige bevilgninger i årlig utgiftsbudsjett og økende bruk av ekstraskatter gjennom bompengefinansiering. Det er nødvendig å ta i bruk nye finansielle verktøy som kan sikre avklart, langsiktig og forutsigbar finansiering av investering i nasjonalt transportnett. Det er mulig med raskere gjennomføring enn 50 år og nye finansielle verktøy som gjør bruk av bompengefinansiering unødvendig.

Vil statsråden ta i bruk nye verktøy?»

Arne Sortevik (FrP) [18:04:15]: Det er krevende å holde Stortinget igjen for én sak på en mandags ettermiddag, men det er faktisk en langt mer krevende oppgave å få orden på transportnettet.

Vi har behov for å modernisere transportnettet i Norge. Norges avstandsulempe er i stigende grad blitt en forsterket kostnadsulempe. For stamveinettet, som er hovednerven i det nasjonale veinettet, er investeringsbehovet i 2009-kroner 250–300 milliarder kr. Dersom 80 pst. av det anslåtte investeringsbehovet skal finansieres i løpet av 20 år, ville det være behov for en årlig investeringsramme til stamveinettet alene i størrelsesordenen 10–12 milliarder kr.

For ordens skyld: Regjeringens budsjettforslag for 2009 på dette kapitlet, riksveiinvesteringer, er på 6,4 milliarder kr. Selv posten til alle riksveier er altså ca. halvparten av det beløpet som skal til på stamveinettet alene.

Selv pluss 20 pst. på toppen av budsjettet for 2009 gjør ingen stor forskjell. Det ville bety at de 6,4 milliarder kr økte til knappe 8 milliarder kr – fortsatt en foruroligende lang vei til 12 milliarder kr. Hvorfor bruker jeg 20 pst.? Jo, fordi det er signalet Samferdselsdepartementet selv har gitt når fagetatene har fått hovedrammen for innspill til ny Nasjonal transportplan for perioden 2010–2019 – ti ganger 2007-budsjettet med alternativer henholdsvis minus 20 pst. og pluss 20 pst. La meg også legge til: For hele riksveinettet er altså behovet for investeringer på over 500 milliarder kr.

Det samme bildet finner vi innenfor jernbanesektoren. Vi har et etterslep på stamnettet på 150 milliarder kr. Skulle vi da bruke 20 år, og ikke 35 år som Jernbaneverket selv har lagt til grunn, skulle vi hatt et årlig investeringsbudsjett på 7,5 milliarder kr. For ordens skyld igjen: Regjeringens forslag til budsjett for hele jernbanenettet for neste år er på 3,2 milliarder kr.

Likeså har vi et stort og økende etterslep på drift og vedlikehold. Etterslepet på riksveinettet vil neste år være på 19 milliarder kr, fordelt med en tredjepart på stamveinettet og to tredjeparter på det øvrige riksveinettet.

Alle disse tallene, med fremvist forskjell mellom det som årlig bevilges, og det som årlig trengs, illustrerer mange forhold. Mitt fokus i dag er at det vil ta altfor lang tid – uakseptabelt lang tid – å skaffe Norge et effektivt, sikkert og miljøvennlig transportnett, dersom vi ikke er villig til å ta i bruk nye virkemidler, nye finansielle verktøy. Vi har verken tid å miste eller råd til å vente. Det er samfunnsmessig ulønnsomt dersom vi fortsetter som nå. Dagens vanskelige økonomiske situasjon gjør det om mulig enda viktigere å ta i bruk finansielle verktøy som kobler behov og prosjekter til tilgjengelig kapital.

La meg også gjøre det helt klart at Fremskrittspartiet ikke regner bruk av bompenger som akseptabelt finansielt verktøy, selv om tidligere regjeringer har åpnet for dette, og selv om den nåværende regjering dyrker bompengefinansiering i alle varianter.

Staten har ansvar for finansieringen av statens veier. Derfor er den omfattende bruk av bompenger ikke annet enn ekstraskatt på veibruk, ofte brukt før veien er ferdig, altså forhåndsinnkrevet skatt. La meg bare kort minne om at fra 1990 til og med 2007 har det vært krevet inn hele 46 milliarder kr i bompenger. Det er en dyr finansieringsmåte, spesielt for dem som betaler ekstraskatt. Av de 46 milliarder kr har 30 milliarder kr gått til prosjekt, 10 milliarder kr har bilistene betalt i renter, og innkrevingskostnadene er på hele 5 milliarder kr.

Fremskrittspartiets finansieringsverktøy for å bygge et moderne, effektivt, sikkert og miljøvennlig transportsystem uten bompenger i løpet av en periode på 20–25 år er

- flerårige budsjettvedtak
- infrastrukturfond
- lånefinansiering ved statlige lån
- omgjøring av etater til selskaper, gjerne statlige selskaper om man vil
- Offentlig Privat Samarbeid
- offentlige utbyggingsselskaper
- prosjektfinansiering
- innføring av periodiseringsprinsipp

Flerårige budsjettvedtak betyr at det treffes forpliktende vedtak for flere budsjettår fremover. Det kan bidra til at store prosjekter gjennomføres fullt og helt, ikke stykkevis og delt. Jeg har bl.a. merket meg at statsministeren er blant dem som har antydnet en slik løsning tidligere.

Infrastrukturfond innebærer at deler av oljeinntektene settes av til et fond hvor avkastningen brukes til investeringer i norske vei- og jernbaneanlegg, eventuelt lånes ut til slike investeringer. Fremskrittspartiet har merket seg at

LO og NHO er blant dem utenfor Stortinget som også tar til orde for en slik løsning.

Lånefinansiering betyr at staten gjør det som er vanlig for privatpersoner og for næringslivet. Store investeringer betales bare delvis med kontante penger – statsbudsjettet føres jo etter kontantprinsippet – men folk flest og næringslivet låner resten og betaler over tid fordi nytte og avkastning varer langt inn i fremtiden. Dette finansielle verktøyet brukes av statlige selskaper i Norge, f.eks. Avinor.

Omgjøring av Jernbaneverket og Statens vegvesen til statlige aksjeselskaper eller statsforetak vil gi etatene – selvsagt innenfor politisk vedtatte rammer – handlefrihet til å gjennomføre Stortingets prioriteringer. Også dette prinsippet brukes innenfor samferdselssektoren gjennom Avinor-ordningen.

Offentlig Privat Samarbeid – OPS – som betyr at private overtar ansvaret for å bygge og vedlikeholde bestemte vei- eller jernbanestrekninger, er ett verktøy. Vi kjenner tre slike prosjekter i Norge. Evalueringen foretatt av eksterne peker på fordeler knyttet til gjennomføring av prosjekter organisert på denne måten. Stortinget venter på Regjeringens evaluering. La meg understreke at Fremskrittspartiet mener at OPS-modellen er en god modell, men at den ikke på noen måte betinger at bompenger brukes. Etter vårt syn er den ikke først og fremst en finansieringsmodell, men brukt i finansiell sammenheng er det interessant fordi andre kan finansiere, bygge og drifte veianlegg mot betaling av så vel investeringskostnader og driftskostnader innenfor et avtalt tidsperspektiv.

Offentlige utbyggingsselskaper kjenner vi. Det kan brukes for avgrensede og særlig store prosjekter, f.eks. nye jernbanelinjer. I Norge kjenner vi dette fra bygging av hovedflyplass og bygging av flytoget. Selskapene finansierer utbyggingen via lån som tilbakebetales over lang tid, f.eks. 40 år. Vi kjenner dette fra andre land.

Innføring av periodiseringsprinsippet er en metode som innebærer at investeringer blir avskrevet over levetiden. Denne metoden kan også synliggjøre forringelsen av veikapitalen.

Noen av disse finansielle verktøyene krever omlegging av statens budsjetttrutiner og/eller regnskapsføring – andre gjør det ikke. Og det er nettopp et viktig poeng. Politisk er det mulig ganske fort å ta i bruk flere finansielle verktøy i tillegg til det hovedverktøyet som brukes i dag: årlige budsjett. Den viktigste fordelene med å ta i bruk nytt og annet finansieringsverktøy innenfor samferdselssektoren er at man får en avklart, forutsigbar og langsiktig finansiering av investeringsprosjekter. Det gir penger til raske og sammenhengende utbygging. Mange ser fordelene. Ingen bygger hus slik staten i dag bygger veier, etter årlige utgiftsbevilgninger.

Jeg sier som tidligere finansminister Per Kleppe sa det i Dagens Næringsliv i juli i år:

«Det ville være litt av en fallitterklæring om man ikke greide å forene hensynet til balanse og muligheten for å få gjort viktige investeringer.»

Det er selvfølgelig mulig. Det er stor forskjell på bruk av penger til investering som varer i 50 år, og bruk av

penger som er brukt i løpet av fem måneder. Det er mulig med raskere gjennomføring enn 50 år, og det er mulig med gjennomføring uten bruk av bompenger. Vil statsråden ta i bruk nytt verktøy?

Statsråd Liv Signe Navarsete [18:14:36]: Me kan vere einige om at det er eit stort behov for å modernisere transportnettet i landet vårt. Me skal ha eit transportsystem som dekkjer behovet for transport i heile landet, som fremjar regional utvikling, og som gir tryggleik for dei som skal ferdast på vegane. For å dekkje desse behova er det nødvendig å bruke mykje meir ressursar enn i dag til å halde vedlike eksisterande infrastruktur og til å sikre ei raskare utbygging av nye anlegg enn det me har sett dei seinaste tiåra. Me skal òg ha meir miljøvenlege og sikrere transportløyningar. Hovudutfordringa er altså å få tilført meir ressursar i form av pengar. Dette utgangspunktet kan me ikkje organisere oss bort frå.

Det er viktig at me set oss realistiske mål, og at me gjennomfører tiltak som er tilstrekkelege for å nå desse måla. I Nasjonal transportplan for 2010–2019 er det slike prioriteringar som er viktige. I planen vil Regjeringa gjere greie for sitt syn på utfordringane innanfor transportsektoren, for målsetjingane, vurdere verkemiddel og føreslå planrammer og finansieringsløyningar som er eigna for å nå måla. Eg kan love representanten Sortevik at den transportplanen som skal leggjast fram, vil synleggjere at denne regjeringa er villig til å byggje vidare på den satsinga som har lege i budsjetta me har lagt fram så langt i perioden.

Debatten om mål, økonomiske rammer, finansiering og andre verkemiddel i transportpolitikken heng saman. Denne samanhengen vert viktig å få fram i Nasjonal transportplan for å få ein debatt om heilskapen i transportpolitikken.

Denne regjeringa har auka løyvingane til samferdsle kraftig og har overoppfyllt planrammene i eksisterande Nasjonal transportplan. Me har sytt for eit lyft i løyvingnivået på 11 milliardar 2009-kroner til oppfølging av Nasjonal transportplan samanlikna med framlegget til den førre regjeringa. Når interpellanten viser at det kan ta 50 år å få gjennomført nødvendige tiltak, nemner han ikkje at det var med løyving- og ambisjonsnivået til den førre regjeringa. Til liks med representanten Sortevik meiner eg det hastar med å gi samferdslesektoren eit solid lyft.

Interpellanten viser til at det er eit aukande behov for modernisering av veg- og jernbanenettet i Noreg. Eg går ut frå at dei tala han refererer, er henta frå stamvegutgreiinga og stamnettutgreiinga, som Statens vegvesen og Jernbaneverket har gjort. Begge utgreiingane har vore utførte som ein del av førebuingane til Nasjonal transportplan og er berre ein del av grunnlaget for meldinga.

Regjeringa har i arbeidet med Nasjonal transportplan dessutan lagt opp til ein open og inkluderande prosess med lokale styresmakter, næringsliv og ikkje minst med etatane. Dette er viktig for at Regjeringa kan gi Stortinget det best moglege grunnlaget til å fatte vedtak for transportpolitikken for dei neste ti åra.

Interpellanten meiner det er nødvendig å ta i bruk nye finansielle verktøy som kan sikre avklara, langsiktig og

føreseieleg finansiering av investeringar i det nasjonale transportnettet. Samstundes vil han ha bort bompengar. Han vil altså ta bort eit verktøy som har gitt framgangsrike resultat både i distrikta og i sentrale strom.

Eg er samd i at bompengefinansiering har fått eit stort omfang. Fleire av prosjekta er fremja av representanten Sortevik sine partifeller i Framstegspartiet. I ei tid då sær mange prosjekt står for tur og behovet for utbygging er stort, vil investeringar berre finansierte med statlege midlar ikkje strekkje til. For å møte dei lokale ynska om realisering og fortgang i prosjekta vert bompengefinansiering eit reelt verkemiddel. Bompengeneinnkrevjing byggjer som kjent på lokale initiativ, og ordninga har ført til forsering av vegprosjekt som ikkje ville vorte gjennomførte eller gjennomførte seinare dersom det skulle vore finansiering med berre ordinære løyvingar. Det trur eg Framstegspartiet òg innser, sjølv om dei i alternative budsjett sjølv sagt har løysingar for det meste. Mange vegar og kollektivprosjekt har vorte realiserte ved hjelp av bompengar. Mange av bompengeprojekta har vore med på å finansiere bru- og tunnelloysingar som kjem i staden for ferjesamband i Distrikts-Noreg.

Også forskottering og tilskot har vore brukt, spesielt for vegprosjekt. Me har også prøvd ut modellen med Ofentleg Privat Samarbeid, OPS, på tre vegprosjekt. Finansiering av desse prosjekta skjer i fyrste omgang gjennom det private OPS-selskapet og uavhengig av statsbudsjettet, medan rekninga for staten kjem på eit seinare tidspunkt. OPS er altså veg på avbetaling.

Viss eg kjøper ein bil på avbetaling, vil eg måtte betale atskillig meir for den bilen enn om eg kjøper han og betaler kontant. Me reknar no på kor store kostnader det systemet har påført dei tre vegprosjekta. Eg har ikkje fått svaret på det, men det skal verte interessant å samanlikne det med ei kontantfinansiering, som me elles brukar i Noreg.

Eg vil ikkje her gå vidare inn på vurderinga av nye finansielle verktøy for investeringar i transportnettet. Det vil eg som nemnt kome attende til i Nasjonal transportplan. Som eg sa innleiingsvis: finansielle verktøy kan aldri bøte på manglande vilje til å satse på bygging av veg og bane.

Men eg kan nemne at transportetatane i planforslaget til Nasjonal transportplan for 2010–2019 har teke opp spørsmål om finansiering av større prosjekt for å få til ei optimal framdrift. Eit overordna omsyn må vere at me har eit system som sikrar at investeringsprosjekt får midlar, slik at me har rasjonell framdrift under heile byggjeprosessen.

Denne regjeringa har gitt samferdsle eit lyft som langt overgår både ambisjonane og evnene til dei regjeringane som har vore før oss. Det har ført til ein kraftig auke i ressursane til vedlikehald av det eksisterande transportnettet, samstundes som me har hatt fullt trykk på utbygging av dei prosjekta som er starta opp.

Eg kan love at Regjeringa har eit høgt ambisjonsnivå når det gjeld modernisering av transportnettet i landet vårt. Dette vil kome klårt fram i Regjeringa sitt framlegg til Nasjonal transportplan. Eg kan òg love at me vil leggje fram ein plan som sikrar finansiering av desse ambisiøse planane.

Arne Sortevik (FrP) [18:21:01]: Jeg takker statsråden for svaret, som var skuffende og ikke særlig overraskende.

Både Fremskrittspartiet og jeg er klar over at vi er i en prosess med å lage ny Nasjonal transportplan for et nytt tiår. Det er et viktig dokument, det er helt klart. Vi er redd for at en rekke viktige forhold av prinsipiell og strukturell karakter drukner i prosjekter og beløp nok en gang når vi behandler ny Nasjonal transportplan. Derfor mener vi det faktisk er svært viktig at vi får drøftelser av bl.a. viktige ting som andre og nye finansielle verktøy parallelt med, og i tillegg til og ved siden av prosessen omkring ny Nasjonal transportplan.

La meg kort få sitere Matz Sandman, som skulle være kjent i dette hus:

«NTP i sin nåværende form er bare en tiårig plan over hva man håper å få gjort. Vi er gode på planer i Norge, men vi er også gode på ineffektiv framdrift. Prosessene er ofte uendelige.

En betydelig økning av rammene i NTP er nødvendig, men samtidig et utilstrekkelig svar på de oppgaver landet nå må gjennomføre for å rette opp forfall og utbyggingsbehov. Uten systemendringer er vi ikke kommet særlig langt.»

La meg også trekke forbindelsen til årets finansdebatt i Stortinget, torsdag den 27. november, hvor statsråden sa om Fremskrittspartiets budsjett:

«Framstegspartiet opererer i sitt alternative statsbudsjett som vanleg i ei anna økonomisk verd».

Men både næringslivet og folk flest kjører og transporter i den verden som Fremskrittspartiet beskriver, og det er slik at de reseptene vi har, det verktøyet som er nevnt, og som statsråden i svært liten grad berørte, er etterspurt av næringsliv og folk flest.

Så til statlige lån. – Lånefinansiering med statlige lån er etterspurt. Omgjøring av statlige etater til selskaper som kan opptre i det finansielle marked og få langsiktig og avklart finansiering, er etterspurt, og offentlige utbyggings-selskaper, som vi har brukt i Norge tidligere, er etterspurt, både av næringsliv og av folk flest. Vi mener at vi må ha en diskusjon om dette parallelt med Nasjonal transportplan, som har en beklagelig tendens til å bli en stor mannjevning om mange prosjekter og prioritering av mange prosjekter. Vi må ha nytt finansielt verktøy som kobler den rikdommen Norge har, til statlig finansiering.

Statsråd Liv Signe Navarsete [18:24:31]: Det manglar ikkje på kreative forslag til korleis me skal auke aktiviteten på samferdsleområdet. Men, som eg sa i stad, det er ikkje mogleg å kome forbi at om ein skal auke aktiviteten, har det ein pris, og den prisen må ein betale anten ein vel den eine eller den andre kreative måten å løyse det på.

Framstegspartiet har kome med mange kreative forslag. Det har vore fondsløysingar, utanlandsbudsjett, OPS, statlege lån samt omgjøring av transportetatane til statlege føretak som kan ta opp lån. Det er jo freistande å sitere slagordet til butikkjeda REMA 1000: «Det enkle er ofte det beste.»

Regjeringa har sidan me starta arbeidet vårt, føreslege

ein kraftig auke i løyvingane til både veg og jernbane. Det er ingen tvil om at det er både den beste og den billigaste måten å styrkje innsatsen på samferdsle på.

Denne statsråden er ikkje prinsipiell motstandar av OPS eller andre løysingar, men det må jo vere lov å stille spørsmål ved opposisjonspartia si framstilling av fordelane ved OPS. Når særleg Høgre og Framstegspartiet snakkar varmt om OPS, kan ein jo få inntrykk av at private selskap både skal byggje og drifte vegar utan at det kostar staten og skattebetalarane ei einaste krone. Det er faktisk slik mange oppfattar det ute. Når eg snakkar med folk rundt om i landet, har dei oppfatta det slik at OPS kostar ingen ting. Det er på ein måte sjølvfinansierande. Det er sjølvsagt ikkje tilfellet. Skattebetalarane må betale det same anten rekninga går over statsbudsjettet eller gjennom bompengar. Som alt anna kredittkjøp har dette ein pris. Kjøp på avbetaling er ikkje gratis.

Me vil kome tilbake til dette spørsmålet i Nasjonal transportplan. Det reknar eg med at òg representanten Sortevik visste at eg kom til å svare, så eg går ut frå at debatten her i dag handlar meir om å ta ein ny runde, som me hatt mange av før. Det gjer me gjerne. Då får eg fortelje om alt det gode som denne regjeringa har gjort for å auke aktiviteten på veg og jernbane, og representanten Sortevik får seie kor frykteleg han synest utviklinga er. Men når eg er rundt om i landet og snakkar med folk, har dei ikkje den bastante motstanden mot bompengar som Framstegspartiet gir inntrykk av. Det er faktisk slik at folk er glade for dei prosjekta som har sett dagens lys, og dei fleste innsers at mange av dei prosjekta hadde dei måtta vente veldig lenge på viss ikkje bompengar hadde vore nytta. Det tek folk inn over seg, og dei synest det er bra at det er stor aktivitet.

Steinar Gullvåg (A) [18:27:41]: Jeg er i og for seg ikke spesielt overrasket over at interpellanten og representanter fra hans parti ynder å ta spørsmål ut av sin helhetlige sammenheng. Det er vi etter hvert blitt ganske vant med. Men jeg går ut fra at det aldri har streift interpellanten at de oppmagasinerte behovene for investeringer, for drift og for vedlikehold av vår infrastruktur også har sin bakgrunn i vedtak som han selv og hans parti er ansvarlig for. Det er f.eks. en nær sammenheng mellom stortingsflertallets beslutning om å legge ned Vegvesenets produksjonsavdeling i år 2003, den videre byråkratiseringen av veiforvaltningen, kostnadsøkningen og forringelsen av standarden på veivedlikeholdet. Det har også en nær sammenheng med det lave investeringsnivået under Bondevik-regjeringens tid – en regjering som interpellanten gjerne ville beholde. La meg derfor minne interpellanten om at det altså var et forlik som han selv var med på, som gjorde at vi i denne perioden fikk hevet henholdsvis vei- og jernbaneinvesteringene med 1 milliard kr årlig – et forlik som hans parti senere har hatt stor hast med å løpe bort fra.

Forskjellen på da og nå er at vi har fått en regjering som oppfyller transportplanens forutsetninger, og som dermed gjør transportplanen til et reelt verktøy for infrastrukturplanlegging og planlegging av framtidens vedlikehold.

Jeg er fullt ut enig med statsråden i at det blir ikke mer penger av at man forsøker å finne på alternative løsninger for vei- og jernbanefinansiering. Jeg har selv vært opptatt av det, men da ut fra en helt annen innfallsvinkel. Jeg har vært opptatt av at finansieringsløsningene også har betydning for effektiviteten i utbyggingen av vei og jernbane, at man får mer vei og mer jernbane for pengene dersom man har forutsigbare finansieringsvilkår.

Hvordan er det så med Fremskrittspartiets forhold til dette? Jo, interpellanten avsverger den formen for finansiering som kanskje gir mest forutsigbare investeringsvilkår, nemlig bompengene. Dermed avsverger han også 5 milliarder kr årlig som brukes til investeringer, men for et parti som ikke har noen grenser for sin egen pengebruk – verken i gode eller nær sagt onde dager – er det selvfølgelig lite problemfylt å avsverge et slikt beløp. Derfor kommer Fremskrittspartiet aldri i nærheten av regjeringskontorene. Hvis de mot formodning skulle komme til å gjøre det, må de, som alle oss andre, akseptere brukerfinansiering av infrastruktur.

Jeg vil bare minne om at dersom interpellanten og hans parti hadde hatt styringen med veitviklingen i løpet av de siste årene, ville vi fortsatt hatt tofelts vei fra Oslo til Tønsberg på grunn av dette partiets frenetiske motstand mot bompengefinansiering.

Så må jeg til slutt bare få lov til å minne om at vi har en historie også i Tønsberg, der interpellantens parti fortalte folket at vi skulle få vei uten bom. Resultatet kjenner vi alle: Vi fikk bom, men ikke vei.

Trond Helleland (H) [18:32:43]: Dette kunne vært en artig oppvarming til budsjettdebatten på torsdag eller en ouverture til behandlingen av Nasjonal transportplan, som vi hadde regnet med skulle komme tidlig på nyåret, men det ser ut til at vi må vente, i hvert fall på transportplanen.

Representanten Sortevik har fokusert på et ømt punkt hos regjeringspartiene. Talerlisten i dag gjenspeiler det litt, for når den eneste posisjonspolitikeren bortsett fra statsråden som har bedt om ordet, er en som ikke engang sitter i transportkomiteen, viser det at idétørken er total. Det har ikke kommet en ny idé fra regjeringspartiene om finansiering og organisering av norsk transportsektor de siste tre årene. Den eneste ideen de har lagt fram, la de fram i Soria Moria-erklæringen, nemlig forslaget om prosjektfinansiering. Det ble jo effektivt skutt ned i Gul bok i 2006–2007-budsjettet. Siden den gang har til og med representanten Gullvåg innordnet seg og omtaler rosende den storstilte innsatsen Regjeringen nå gjør.

Jeg har stor forståelse for at representanten Sortevik tar opp denne interpellasjonen. Jeg har heller ikke, som han, forventet å få noe svar, for alt blir jo utsatt.

Vi har snakket lenge og mye om OPS i opposisjonspartiene. Jeg hadde egentlig skrevet et innlegg som gikk mye på OPS. Jeg kan godt holde det, men dere har hørt det før, så jeg tar ikke det nå. Regjeringen sa selv at de skulle ha en evaluering av OPS når rapporten forelå fra TØI og Dovre. Rapporten var veldig positiv. Den konkluderte med at byggetiden var halvert, og at kostnadsbildet var litt uklart. Det var i hvert fall ingen store besparelser,

fastslo TØI i den sammenheng. Så gjentar statsråd Navarsete i dag at det er ingen «quick fix», ingen mulighet, til å få mer penger ut av systemet. Det beste er å bevilge som før. Samtidig har altså Regjeringen selv sagt at de skulle evaluere OPS-ordningen. Det skulle komme i statsbudsjettet for 2008, men ble utsatt. Så skulle det komme i budsjettet for 2009. Nå blir det henvist til Nasjonal transportplan. Nasjonal transportplan skulle komme i desember 2008. Vi fikk en melding på fredag om at den kommer tidligst i slutten av februar 2009. Grunnen var at det har kommet inn noe som heter kvalitetssikring av prosjekter over 500 mill. kr. Derfor blir den utsatt. Det er vel en av de dårligste begrunnelsene jeg noen gang har hørt for ikke å kunne si at det er intern uenighet, at man slåss så fillene fyker, og at man ikke er enige om innretningen på og innholdet i den nasjonale transportpolitikken de neste fire år. Det er greit å utsette planen. Det har vi stor forståelse for. Vi håper på en god plan, og at den blir fylt opp bra med midler. Men å skylde på et organisatorisk virkemiddel som har vært kjent for Regjeringen i hele denne perioden, blir litt vel enkelt.

Fra Høyres side er vi glad for at opposisjonen har samlet seg om OPS som et godt virkemiddel. Vi er glad for at de fleste partiene nå er på leting etter nye måter å organisere Vegvesenet og Jernbaneløst på. Vi er glad for at det er en bred enighet om å satse på utradisjonelle virkemidler. Vi har også som opposisjon stått samlet om å få utredet et veitilsyn, som vi foreløpig ikke har sett snurten av. Det burde vel også snart bli lagt fram for Stortinget. Det kommer vel i NTP det også, en gang rundt påsketider.

Det er klart at det ikke er så interessant ikke å ha noen å diskutere med, for opposisjonen er enige om ganske mye. Når til og med representanten Langeland lener seg litt tilbake og inntar tilhørerens rolle, da blir det ganske stusslig. Da er det ingen debatt lenger i denne sal – og det beklager jeg sterkt.

Bård Hoksrud (FrP) [18:37:39]: Jeg tror kanskje vi skal spole litt tilbake. Det var interessant å først høre representanten Gullvåg, som sa at Fremskrittspartiet alltid kan bruke mye mer penger enn det andre kan. Hvis vi spoler enda litt lenger bakover, kan vi høre statsråden si at vi må bruke mye mer enn vi har brukt, på infrastruktur. Det er litt rart at den ene sier at Fremskrittspartiet alltid har mye mer penger, mens den andre sier at Regjeringen skal satse milliarder. Både statsråden og statsministeren har sagt at nå skal det satses milliarder på infrastrukturbygging.

Så sa statsråden fra talerstolen her tidligere i dag at hovedutfordringen er å klare å få tak i midler til å satse på infrastruktur, men i NTP skal denne regjeringen vise at de vil gå videre med den satsingen som Regjeringen har hatt. Og man er veldig opptatt av å få fram at man har oppfylt rammene i Nasjonal transportplan. Det er bra, men når etterslepet på riks- og stamveinettet øker med over 1,1 milliard kr, er det jo helt tydelig at ambisjonene som har ligget til grunn for Nasjonal transportplan, er langt lavere enn de behovene man har innenfor samferdselssektoren.

Statsråden viser også til at bompenger er et godt virkemiddel til utbygging over hele landet, både i byene og i dis-

triktene. Ja, det kan sikkert være at man kan mene at det er bra, men for Fremskrittspartiet er det i hvert fall ikke tvil om at det er en dyr måte å finansiere infrastrukturbygging på i dette landet.

Vi ser, som Sortevik var inne på, at nesten 15 milliarder–16 milliarder kr forsvinner ut i form av renteutgifter og finansieringskostnader. Jeg synes heller ikke at det å satse på bompenger og så sende regningen over til bilistene er å vise vilje til handling og å se på andre og nye virkemidler. Det skulle jeg gjerne sett at Regjeringen var klarere på. Representanten Sortevik har i dag pekt på andre mulige løsninger, som gir langt rimeligere og bedre effekter. Ikke minst slipper bilistene å bli flådd enda en gang, som de allerede er blitt, i form av skatter og avgifter på bil og bilrelatert aktivitet.

At bompenger er i orden for den regjeringen som sitter nå, har vi skjønt etter å ha sett alle prosjektene som er kommet fram. Utgangspunktet har vært at bompenger har vært et supplement til investering i infrastruktur, men med den sittende regjeringen er det ikke tvil om at det har gått fra å være et supplement til å bli hovedinntektskilden for å investere i nye veiprosjekter. Men det er faktisk mulig å ta i bruk andre virkemidler hvis man har vilje og vil satse.

Så var statsråden inne på at det ikke er mulig å satse som Fremskrittspartiet vil, og det sa for så vidt representanten Gullvåg også. Statistisk sentralbyrå er vel ikke akkurat sett på som Fremskrittspartiets løpegutter, for å si det forsiktig, når det gjelder økonomisk politikk. Når SSB sier at man i løpet av ti år faktisk kan investere 230 milliarder kr mer i infrastruktur, er det rart at man til enhver tid opplever at representantene for regjeringspartiene er ute etter å skyte ned alle andre måter å finansiere veiutbygging, infrastrukturbygging, på i dette landet.

Som sagt, representanten Sortevik har vist til mange nye muligheter som vi har gitt Regjeringen, ja, faktisk lagt i fanget på Regjeringen. Hvis en er villig og ønsker å ta i bruk andre måter å finansiere infrastrukturbygging på, er virkemidlene der. Mulighetene er der. Det blir spennende å se om vi har en regjering som vil være moderne og ta tak i en del av de nye virkemidlene som vi både i denne debatten og i tidligere debatter har vist fram. Hvis det er politisk vilje, er mulighetene der. Pengene har vi, så det er bare å sette i gang, sende ut gravemaskinene, begynne å bygge veien, sende ut asfalten og få rullet den utover.

Jan Sahl (KrF) [18:42:26]: La meg først takke representanten Arne Sortevik for å ta opp et svært aktuelt og viktig tema i forkant av behandlingen av Nasjonal transportplan.

Det er et stort behov for ny og bedre infrastruktur over hele landet, og er det en tid da vi trenger å bruke mer oljepenger, er det nettopp nå. Derfor har Kristelig Folkeparti store forventninger til Regjeringens tiltakspakke, som er varslet på nyåret. Men en diskusjon om budsjettammer må også ses i nær sammenheng med styringsstruktur. Det er nødvendig med nye grep for å sikre et varig og solid samferdselsløft.

Stoltenberg-regjeringen har nå hatt ansvaret for samferdselssektoren i tre år. Det som forbauser meg, er at

denne regjeringen har vist så liten vilje til å vurdere alternative finansieringsformer, på tross av utallige oppfordringer fra opposisjonen og diverse interesseorganisasjoner og på tross av at LO faktisk har meldt seg sterkt på banen for nye finansieringsløsninger.

En økning i de årlige budsjettene er viktig, og det håper jeg vi kan enes om når Nasjonal transportplan kommer. Men det er i seg selv ikke nok. Det er nødvendig med en grunnleggende omstrukturering i måten vi planlegger og finansierer større prosjekter på. Utbygging av transportsystemet må gjøres mer forutsigbart, mer effektivt, og vi må sørge for langt mer sammenhengende utbygginger. Derfor er Regjeringens skepsis til alternative finansieringsformer lite framtidsrettet.

Kristelig Folkeparti har foreslått å omorganisere transportetatene til statsforetak. Samtidig vil vi opprette en statlig låneordning for samferdselsformål. Vi vil legge til rette for at etatene kan ta opp lån, enten fra en statlig låneordning eller fra private långivere. Vedlikeholds- og investeringsrammene må utvides, og vi må legge til rette for at investeringstakten både på vei og bane kan økes.

I dag er både investering og vedlikehold prisgitt prioritertene i de årlige statsbudsjettene. Det gir dårlig forutsigbarhet for prosjekter som går over lang tid. Avbrudd i utbygginger som følge av omprioriteringer på de årlige statsbudsjettene er lite effektivt og irriterende for folk som rammes. Derfor må vi få på plass et finansieringssystem der planlagte og påbegynte prosjekter kan gjennomføres som en sammenhengende utbygging.

Jernbaneverket, Statens vegvesen, Kystverket og fylkene må gis større handlefrihet til å løse sine oppgaver. Finansiering av investeringer må skje ved en kombinasjon av statlige midler og nødvendige låneopptak som avskrives over prosjektets levetid. Betjeningen av investeringene må skje i form av bevilgninger over statsbudsjettet i kombinasjon med alternative finansieringsordninger der kreative lokalsamfunn legger opp til det.

Kristelig Folkeparti vil sikre en storstilt utbygging av veier og jernbane i årene som kommer. Jeg tror vi kan enes om betydelige økninger av de årlige rammene, men jeg er betydelig mer bekymret for om Regjeringen vil åpne for nye finansieringsformer.

Kristelig Folkeparti har som mål et effektivt, tilgjengelig, sikkert og miljøvennlig transportsystem som fremmer regional utvikling. Men skal vi få til dette, er det nødvendig med nye grep. Jeg har store forventninger til Nasjonal transportplan. Både statsministeren og samferdselsministeren har gått høyt på banen med løfter om økte rammer, men det som gjenstår å se, er om Regjeringen innfrir når det gjelder strukturelle grep og bruk av nye finansielle verktøy. Her ligger selve testen på om Regjeringen virkelig vil satse på et løft for samferdselssektoren.

Kristelig Folkeparti har i høst foreslått å øke rammene for transportetatene med 1 milliard kr. Det har vi gjort fordi vi mener at finanskrisen og truende arbeidsledighet gjør det helt nødvendig.

Så registrerer jeg at Regjeringen, ifølge pressemelding fra samferdselsministeren utsendt i dag, på nyåret vil øke innsatsen «monaleg», som det står. Dette vitner om en

samferdselsminister som er klar over at hun kommer altfor sent med tiltakene, og derfor prøver å bøte på den dårlige samvittigheten ved å forhåndsvarsle hva som kommer en gang på nyåret.

Et veinett som forfaller, sviktende kollektivtilbud og utbygginger som stanses midt i anleggsperioden, kan ikke lenger aksepteres. Det må grunnleggende endringer til. Derfor er det nå viktig at det legges til rette for alternative finansieringsformer, og at rammene for transportetatene økes betydelig, slik at vi kan få en mer rasjonell, effektiv og forutsigbar utbygging av infrastrukturen.

Hallgeir H. Langeland (SV) [18:47:48]: Me kan jo ikkje skuffa Helleland og Høgre med ikkje å ta ordet, så dermed må eg ta ein liten runde på denne saka eg òg. Men eg ville eigentleg heller ha brukt tida mi på å jobba med den tiltakspakka som Regjeringa kjem med i januar, som verkeleg kjem til å gjera seg gjeldande på samferdselssektoren òg. Eg trur det er viktigare enn å diskutera med dei partia som har sete i maktposisjonar før, og høyre på kvifor me skal rydda opp i det dei ikkje klarte å rydda opp i. Det er ein lærdom eg har trekt etter tre år i regjering. Me forsøker å plussa på budsjetta, no med eiga regjering, få til handling, byggja jernbane, byggja meir vegar når me sit i posisjon, mens det tydelegvis er slik for opposisjonen at dei må ut av kontora før dei kan koma med idéane. Det synest eg er veldig rart, Helleland, at du må ut av regjeringskontora for å fortelja kva den raud-grøne regjeringa med SV i spissen skal gjera. Høgre, Venstre og Kristeleg Folkeparti åtvare sterkt mot den NTP-en me no realiserer. Det var altfor ambisiøst, sa dei. Ja, me hadde ambisjonar, og me gjennomførte ambisjonane våre slik som Stortinget vedtok dei. Det er ein lærdom dei partia som er i opposisjon no, bør ta til seg i tilfelle dei skal inn i kontora igjen, at dei faktisk handlar når det gjeld.

Og til Framstegspartiet – eg pleier å seia at opposisjonen trekkjer sigarar opp av verktøykassa, for dei har ikkje noko anna i den, dei burde bruka verktøykassa når dei er i posisjon – kor var forslaga til Bondevik II då de forhandla med dei? Kor blei det av reduksjonane i bompeng einnsatsen til bilistane? Kor blei det av reduksjonen i bilavgiftene då de forhandla om budsjettet? Det de klarte på tre budsjett i Framstegspartiet, var å få 1 mill. kr meir til vegvedlikehald. Det er vanvittig bra! Det er stort! At ein då no klagar på oss for at me ikkje gjer nok, er greit, men eg vil minna dykk om at det svarar seg å gjera ting når ein faktisk har makt sjølv.

Eit par innspel, eller kommentarar, til slutt: Eg meiner OPS er ei dårleg løysing, fordi den er veldig vanskeleg å anvenda på noko anna enn vegar. Derfor heller eg meir til kontantprinsippet, og er òg litt interessert i det som Sortevik tek opp i forhold til langsiktig fleirårsbudsjettering, som me diskuterer stadig vekk òg i regjeringspartia. Men OPS er ikkje det eg ønskjer meg. Dersom du har pengane, lagar du ikkje eit lånesystem som blir dyrare for deg. Det synest eg verkar veldig usmart. Eg ville jo tru at dersom du har pengar og betaler kontant, og det blir billigare for deg enn å låna pengar, ja så gjer du det som er billigast.

Men som sagt, eg synest at noko av det som interpell-

lanten tek opp, skal me tyggja vidare på, òg i forhold til det som blir lagt fram i februar i tilknytning til NTP, og me tygg sjølv sagt vidare òg på mange av dei tinga som opposisjonen no tek opp overfor regjeringspartia i samband med den tiltakspakka som me legg fram i januar.

Så Helleland, det er ikkje slik at Langeland lener seg tilbake. Tvert imot prøver han å bruka tida si på å få ting gjort i forhold til den finanskrisa me har, i forhold til dei klimaproblema me har, i forhold til skikkeleg togsatsing i Noreg. Eg er glad for at Høgre no, når dei er ute av regjeringskontora, òg er på linje med SV når det gjeld satsing på tog og høg fartstog i Noreg. Så det er veldig bra at Høgre held seg vekk frå regjeringskontora. Då skjer det mykje i landet.

Presidenten: Det er slik at all tale skal rettes til presidenten. Det kan være fristende å gjøre annerledes.

Borghild Tenden (V) [18:52:11]: Venstre synes det er viktig å se på nye verktøyer for å få fortgang i utbyggingen av vei og jernbane. Jeg deler ikke interpellanten og Fremskrittspartiets syn på bompenger, men derimot deler jeg representanten Sorteviks utålmodighet når det gjelder modernisering.

Når det gjelder bompenger, har det vært en suksess i den forstand at lokaliterte prosjekter har sett dagens lys raskere. Det er til og med lokale bompengeprosjekter som har blitt realisert uten at staten har vært inne med tilskudd i det hele tatt. Den type spleis og dugnad er i god Venstre-ånd.

Bruk av bompenger på vei har fått fart på byggingen og utviklingen av veisektoren i Norge. Det er heller ikke så upopulært – folk er stort sett villige til å betale bompenger når de vet at de får igjen en tryggere og bedre vei. Der er statsråden og jeg enige. Selv sitter jeg nært på Oslo-pakke 3, og jeg er sikker på at uansett regjering ville ikke de nødvendige framkommelighetstiltak og miljøtiltak på E18 i Vestregionen blitt realisert uten at brukeren selv er med på å betale.

Så til modernisering. Det har stoppet helt opp under denne regjeringen. Regjeringen har historisk mye penger å bruke. Det har de brukt mye tid på å skryte av i denne sal, men til syvende og sist er det vel hva man får ut av skattebetalernes penger, som er viktig. Det er ikke moderne å skryte av at man bruker mye penger. Det er moderne å fokusere på hva man faktisk får igjen for de pengene man bruker.

Som gammel konkurranseløper vet jeg at ved konkurranse strekker man seg litt lenger enn det man i utgangspunktet hadde trengt å gjøre, og man kan konkurrere på smarte måter. Konkurranse er ikke et mål i seg selv, men det kan gi positive effekter. Vi har så langt hatt gode erfaringer med å slippe flere til på sporet. Anbudet på Gjøvikbanen i 2006 bidro til 40 pst. flere avganger, flere passasjerer, bedre universell utforming og oppgraderte tog til samme offentlige støtte. Venstre vil ha anbud på flere strekninger.

I et møte med direktøren for Gjøvikbanen merket jeg meg det hun sa om stolthet. De som jobbet på Gjøvikba-

nen, var stolte over å ha vunnet anbudet, og de var stolte over å jobbe på Gjøvikbanen. De følte et eierforhold til banen. Venstre ønsket å fortsette denne anbudsutsettingen, men de rød-grønne stoppet dette av ideologiske årsaker.

Venstre har en visjon om et moderne jernbanetilbud hvor kunden er i fokus.

I det store bildet gjør NSB-konsernet og dets ansatte en god jobb. Selskapet går med overskudd, og det planlegges betydelige investeringer i nytt materiell. Jeg tror likevel NSB som selskap og arbeidsplass hadde hatt godt av å bli utfordret på flere områder. Det har NSB-direktøren selv bekreftet en rekke ganger.

Vi har også gode erfaringer med økt konkurranse i godstrafikken. I 2003 ble jernbanenettet åpnet for konkurranse når det gjelder nasjonal godstransport for jernbaneforetak etablert i Norge. Godsmengdene på jernbanen har hatt en positiv utvikling de senere årene. Kapasitetsproblemer er en viktig grunn til at ikke mer gods fraktes på jernbane i dag.

Jeg har en bekymring knyttet til at fagforeninger og gamle strukturer skal være til hinder for løsninger som åpenbart er positive. Venstre har hele tiden vært en pådriver for modernisering innen samferdselssektoren. Vi ønsker en omdanning av Jernbaneverket til en mer moderne organisasjon. Dette blir en viktig debatt internt i Venstre fram mot Venstres landsmøte nå til våren.

De rød-grønne har stanset omstillingen innen jernbanesektoren og bruk av OPS innen veisektoren. Nye virkemidler har ikke kommet til. Det er skuffende, men det er ennå en sjanse innen denne regjeringsperioden, og det er NTP. Der bør i alle fall prosjektfinansiering ligge inne, og jeg vil benytte anledningen til å anbefale dobbeltspor Oslo–Ski som et ideelt prosjekt, med de erfaringene vi har fra utbygging av jernbane i Vestregionen.

I en pressemelding i dag får vi vite at Regjeringen vil øke investeringene på vei og bane som en del av krisepakken. Det er bra. Det har vi etterspurt over tid. Nå gjenstår det å se hvor klokt man har tenkt å bruke disse pengene.

Tor-Arne Strøm (A) [18:56:54]: Dette får være en god oppvarming til samferdselsdebatten på torsdag!

Jeg har lyst til å skru tiden litt tilbake, for når man hører på opposisjonspartiene, blir jeg litt skremt av at de nær sagt tror på det de selv sier her om hvordan man skal håndtere det som går på samferdsel. Hvis man skrur tiden litt tilbake, var jo både jernbane, veier, havner og farleder under enhver kritikk. Faktisk var det stor forvitring både på jernbanesiden og på veisiden. Og så stiller man seg opp på denne talerstolen og har alle mulige slags løsninger nå og nye verktøy. Da skjønner jeg ikke hvorfor man ikke brukte verktøyet da man hadde muligheten. Bondevik II-regjeringen var i posisjon med Fremskrittspartiet som støt-teparti. Da var det jo bare å sette i gang. Men det gjorde man ikke. Man klarte ikke engang å følge opp den NTP-en som man hadde laget selv. Det var faktisk forholdet, og det synes jeg nå noen snart bør ta inn over seg. Man klarte ikke å levere i det hele tatt.

Så skal jeg legge en liten visitt innom budsjettet som ligger nå. Vi har vært gjennom høringen. Jeg har regist-

rert – og jeg tror jeg har vært på de fleste høringene – at det er veldig mye positivt som kom ut av høringene om budsjettet. Det er klart at man kunne ha ønsket seg enda mer, men situasjonen er i hvert fall den at vi innfrir den nasjonale transportplanen som ligger der pr. i dag, og vi har overoppfylt den.

Da den forrige regjeringen la fram Nasjonal transportplan, kalte representanten Jan Sahl flertallets påplussninger – jeg vet at representanten Jan Sahl ikke liker å bli påminnet om det – for «luftmilliarder». Det var ordet han brukte – «luftmilliarder». Men jeg synes vi var i en situasjon der det var bra at vi hadde de «luftmilliardene» som vi fikk brukt. I tillegg har vi altså overoppfylt i forhold til Nasjonal transportplan som ligger der i dag.

Når det gjelder modernisering av samferdselssektoren, kan man nå diskutere finansieringsmåter til man blir blå. Men situasjonen er faktisk slik at det handler om hvorvidt man ønsker å bevilge mer penger. Vår partileder og statsminister og samferdselsministeren har lovet store løft i forbindelse med Nasjonal transportplan. Det kommer. Jeg tror man også i forbindelse med de tiltakspakkene som kommer nå, får se en fin utvikling av samferdselssektoren i dette landet. Så vi får se fram til fortsatt å ha en konstruktiv debatt, men jeg synes man snart bør gå ut og si at vi i hvert fall har holdt det vi har lovet. Det synes jeg opposisjonen også bør være så romslige at man kan si.

Øyvind Halleraker (H) [19:00:34]: Det er greit å få ordet i en så viktig debatt. Jeg synes det er en veldig viktig interpellasjon som er reist her i dag, med viktige temaer som peker framover mot en modernisering av transportsektoren i Norge, som vi ser fram til å komme i gang med når vi kommer i posisjon igjen.

Grunnen til at jeg tok ordet, var først og fremst de av posisjonens politikere som omsider kom på banen. Det er nødvendig igjen å minne Tor-Arne Strøm om at Bondevik II-regjeringen overtok regjeringsmakt i en situasjon hvor store deler av norsk eksportrettet næringsliv var på vei ut av landet. Vi var nødt til å foreta en skikkelig ryddesjau og sørge for å holde kostnadsnivået nede i offentlig sektor. Det er de historiske fakta, og det er det ingen som bestrider i dag. At vi da ikke hadde penger til alle gode formål, kan man jo beklage, men slik var det. Nå har flere vært innom at situasjonen er litt annerledes i dag, så det skal ikke jeg komme inn på.

Langelands ønske om å holde opposisjonspartiene ute av kontorene synes jeg var litt sjarmerende, for da skjedde det så mye, og så skjedde det lite da vi var i kontorene. Da tror jeg jeg må få spole litt tilbake i hr. Langelands hukommelse og minne om hva som skjedde innenfor luftfarten, minne om hva som skjedde innenfor jernbanen med CargoNet, med NSB, som opprettet anbudsstrekninger osv., minne om hva som skjedde innenfor organisering, innenfor hvordan vi løste store prosjekter: OPS-løsninger, som alle etater nå sier at det vil de gjerne ha mer av. Selv Gullvågs gamle etat Statens vegvesen vil jo gjerne ha OPS. Så lanserer man Prosjektfinansiering som et nytt mantra i Regjeringens egne dokumenter, og året etter skyter man det ned igjen.

Nei, dette er egnet til forvirring. Det er nok slik at Helleland satte fingeren på noe litt ømfintlig: Her er det stor, stor uenighet i regjeringspartiene. Derfor får vi heller ikke en nasjonal transportplan fram til det berammede tidspunkt. Det er nok saken. Å skyldte på KS1, som vi har hatt en stund, blir for tynt.

Så snakkes det om NTP og hvor foretrefelig man er der. Ja, man oppfyller sin egen plan, og det er bra. Men det man ikke gjør, er å ta hensyn til den enorme kostnadsøkningen som har vært. Det gjør at vi ikke får nok penger til de mange gode tiltak. Nå viste Bård Hoksrud til en lang liste med prosjekter som man ikke har kommet i mål med i henhold til handlingsprogrammene til fylkene – 23 prosjekter faktisk. Grunnen er at selv om man har kommet med mer penger, bygger man færre kilometer veg, man asfalterer mindre. Det synes jeg man skal være ærlig nok til å si. Så sier man at det er en stor overoppfyllelse. Store deler av den overoppfyllelsen skyldes at det bevilges nær 1 milliard kr mer til ferjer. Det er bra. Der har Regjeringen gjort noen smarte grep i rabattstruktur, men det er det som koster. Det er dieselomkostningene for ferjene som drar dette opp i nesten en milliard. Det slår også inn på den totale oppfyllelsen. Men det blir ikke mer veg av det.

Den andre grunnen til at jeg tok ordet, var at jeg ønsket svar fra statsråden på et forhold som representanten Gullvåg tok opp. Han ble litt ivrig, og så sier han at selv omorganiseringen av Vegvesenets utbyggingsavdeling var jo en fiasko, i hvert fall kunne det oppfattes slik – han brukte nok ikke akkurat det ordet. Men da har jeg et lite sitat nede på kontoret mitt hvor statsråden har uttalt at opprettelsen av Mesta og omorganiseringen i den sammenheng, med nedlegging av utbyggingsavdelingen, har staten tjent 580 mill. kr på, det mener jeg beløpet var. Det uttalte statsråden på LO Stats konferanse. I tillegg kommer omorganiseringen og regionaliseringen, slik at besparelsen ble nesten 1 milliard kr. Det kunne være greit å få statsrådets bekreftelse på det.

Truls Wickholm (A) [19:05:42]: Jeg takker alle ærbødigst for muligheten til å ta ordet her i dag. Nå har jo representanten Sortevik påført skattebetalerne en regning ved å invitere til denne debatten der han har annonsert at han ikke visste om han ønsket eller trodde han skulle få noen svar. Det er de sikkert veldig glad for, men da bør vi også sørge for at de får valuta for pengene, og at alle deltar. Så er også representanten Helleland glad.

Det jeg reagerer litt på, er representanten Halleraker, som tok ordet og gjerne ville gå i rette med Strøm fordi han var så oppgitt over at vi nå tok opp at de ikke hadde penger til alle gode formål. Men så vidt jeg skjønnte, handler denne debatten om hva slags verktøy man skal bruke i samferdselssektoren, og det var vel ingen som hindret Torild Skogsholm eller andre i den forrige regjeringen, Bondevik II-regjeringen, å komme opp med nye gode ideer og andre måter å finansiere utbyggingsprosjekter på innenfor samferdselssektoren. Hadde det da vært som det her hevdes, at ved bruk av disse verktøyene ville man fått mye mer igjen, ville det jo vært ekstra lurt å benytte seg av disse i

en situasjon hvor man hadde mye lavere bevilgninger enn det man har i dag.

Jeg reagerer også på Borghild Tenden, som framhever at det er fagforeningens skyld at vi ikke får til noe her i Norge. Ja, hvis det er fagforeningens skyld at vi ikke får gjort nok innenfor vei eller innenfor NSB, må det jo være det at de krever anstendige lønns- og arbeidsvilkår som er problemet. Og hvis Borghild Tenden har tenkt å ta til orde for sosial dumping fra denne talerstolen, synes jeg det er veldig alvorlig.

Så er det også sånn at denne regjeringen har kommet med nye ideer. Dette er jo også den første regjeringen som har en statsminister som har brukt mye tid på å si at vi trenger nettopp nye verktøy i samferdselssektoren. Det er sikkert ikke alle i denne salen som hadde glede av å være til stede på Arbeiderpartiets landsstyremøte, men det hadde undertegnede, og der kunne Jens Stoltenberg trekke opp en del viktige momenter, bl.a. at vi skal bruke tiltalls milliarder mer på samferdsel i neste NTP. Han tok også opp at vi nå har et behov for å bygge ut vei- og jernbanestrekninger mer helhetlig, og at det er behov for at Regjeringen, staten, forplikter seg utover de enkelte budsjettårene. Og sånn jeg har skjønt det, er jo nettopp det mye av det representanten Sortevik spør om i sin interpellasjon. Men da kunne det vært en idé å vente og se hva som kom fra Regjeringen, før man følte det nødvendig å invitere til en interpellasjonsdebatt der man på forhånd annonserer at man ikke venter seg noen svar. Det synes jeg er å kaste bort veldig mye tid for veldig mange, og ikke minst kaste bort veldig mye av skattebetalernes penger – på en debatt der man ikke forventet noen svar.

Arne Sortevik (FrP) [19:09:33]: Hvis det er noen som kaster bort skattebetalernes penger, så er det jammen både denne regjeringen og tidligere regjeringer, som bruker bompengefinansiering for alt det er verdt. Jeg nevnte at fra 1990 til 2007 har bilistene betalt 46 milliarder kr, men 15 milliarder kr har gått til helt andre ting enn veier. Det har gått til å betale kostnadene ved å bygge vei på avbetaling.

Dette er en viktig debatt, og den bør etter Fremskrittspartiets syn skje i tillegg til og parallelt med at vi nå får en ny nasjonal transportplan. Det er en for viktig debatt til å ha inne i selve planbehandlingen. Dette er en viktig debatt om viktige verktøy, og Fremskrittspartiet er opp-tatt av å bruke verktøy som gjør at vi kobler statlige penger til statlige oppgaver. Det er en statlig oppgave å bygge vei, og det er ikke minst en statlig oppgave å finansiere veibygging. Derfor avviser vi det som er hovedpilaren for denne regjering, i tillegg til de løpende budsjettene, nemlig å hente pengene hos bilistene.

Det har vært tre innlegg fra regjeringspartiet Arbeiderpartiet. Jeg vil anbefale disse representantene å ta seg en prat med Matz Sandman fra Arbeiderpartiet, som jeg tror også har hatt fremtredende verv for Arbeiderpartiet. Han har en helt annen oppfatning av det verktøyet som jeg har omtalt her i dag, enn de tre representantene.

Det er også slik at det verktøyet som jeg har omtalt, og

som faktisk også er Fremskrittspartiets finansieringsverktøy, er ganske likt den anbefalingen som er gitt i en rapport til Østlandssamarbeidet, som består av åtte fylkeskommuner på Østlandet, og som disse åtte fylkeskommunene har stilt seg bak – jeg tror faktisk også at representanten Gullvågs egen kommune har stilt seg bak de anbefalingene – som er anbefalinger som nevnte Matz Sandman markedsfører og fremhever på en utmerket måte, og som Fremskrittspartiet er helt enig i.

Det er viktig at debatten om verktøy fortsetter. Det er også viktig å minne om at her er det egentlig mindre nytt, det er faktisk mer snakk om å bruke verktøy som allerede er i bruk. Jeg tror neppe vi ville bygget flyplassen vår på Gardermoen med bompenger. Den er bygget gjennom et eget selskap som fikk egen finansiering. Det samme gjelder for flytoget. Vi kjenner statlige selskaper, som jeg sa innledningsvis i interpellasjonen, innenfor samferdselssektoren, bl.a. selskapet Avinor, og vi kjenner også ordningen med statlige lån, riktignok fra andre sektorer, men som brukes i dag. Så dette er kjent. Men det er jo frustrerende, spesielt for bilistene, som da får stor ekstraregninger, at denne regjeringen ikke vil bruke dem innenfor samferdselssektoren.

Statsråd Liv Signe Navarsete [19:13:11]: Det er alltid spennende med interpellasjonsdebattar, sjølv om temaet som er teke opp i dag, ikkje er spesielt spennende. Kanskje var det òg årsaka til at det ikkje var så stort engasjement i utgangspunktet frå regjeringspartia. For dette temaet har me diskutert mange gonger før, og eg har problem med å høyre eitt einaste nytt argument i dag som ikkje har vore oppe i denne salen veldig mange gonger før.

Representanten Sahl frå Kristeleg Folkeparti har store ambisjonar om satsing på samferdsle. Ja, me er einige om det, Jan Sahl og eg, men i fire år kunne Kristeleg Folkeparti gjort dette. I fire år kunne Kristeleg Folkeparti, Høgre og Venstre satsa stort, dei kunne gjort Statens vegvesen om til statsaksjeselskap, dei kunne faktisk gjort kva dei ville, og lagt det fram, men me såg berre ingenting til det. Det vart med tanken. Det vart med omorganiseringa, som ein gjentek gong etter gong har gitt svære innsparingar.

Eg utfordra Statens vegvesen i fleire omgangar på å få dokumentert dei innsparingane, men det er ingen som greier å finne dokumentasjon og leggje fram kvar innsparingane er. Eg ville så gjerne hatt dei pengane ut på vegen og sagt at her er faktisk nesten 1 milliard kr meir til vedlikehald, men det er ingen som kan seie at dei er der. Derimot har funksjonskontraktane vorte ei mare fordi dei kostar veldig mykje, og folk rundt omkring klagar og klagar på at vedlikehaldet har vorte mykje dårlegare. Då er det eitt eller anna som ikkje stemmer i argumentasjonen til opposisjonspartia, som er så høge og mørke på dette kvar gong vi møtest her i salen.

Eg sit med resultatet. Derfor brukar eg meir pengar. Eg kom inn i regjering på eit tidspunkt då dei svære prosjekta på jernbanen mellom Lysaker og Sandvika var i ferd med å stanse opp – og dei hadde vorte stansa opp med dei løyvingane som vart lagde fram av førre regjering. Det er

eit godt stykke derfrå og til å skryte av at ein har all verdas verktøy, då fekk ein i så fall ha brukt dei. Og testen er ikkje dei nye verktøya, testen er at prosjekta vert gjennomførte. Testen er at folk får eit betre veg- og jernbanenett. Kva er det som er moderne? Det hadde ikkje vore spesielt moderne å stanse utbygginga av Lysaker–Sandvika, det tviler eg på hadde vore oppfatta som nyskapande iallfall.

Det kan godt hende at ein vil sjå på statsråden og regjeringspartia som ikkje så moderne når det gjeld verktøybruk, men me skaper resultat med dei verktøya me har. Eg er stolt av å vere i ei regjering som til dei grader har levert det ho har lova, det som andre kallar luftpengar. Vel, dei pengane eg har utfordra Statens vegvesen til å finne etter omorganiseringa, finn ein altså ikkje – kanskje var det luftpengar?

Presidenten: Debatten i sak nr. 2 er avsluttet.

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Stortinget går da til votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram 20 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–5, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
 - forslag nr. 6, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti
 - forslag nr. 7, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre
 - forslag nr. 8, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
 - forslagene nr. 9 og 10, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti
 - forslag nr. 11, fra Ivar Kristiansen på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
 - forslagene nr. 12–19, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet
 - forslag nr. 20, fra Line Henriette Holten Hjemdal på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre
- Det voteres over forslag nr. 20, fra Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i statsbudsjettet for 2010 opprette en ny budsjettpost til miljøvernarbeid i organisasjoner som ikke primært er miljøorganisasjoner.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 90 mot 13 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 19.24.28)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 12–19, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide et prøveprosjekt hvor noen kommuner overføres konsesjonsmyndigheten for utbygging av småskala kraftproduksjon begrenset oppad til 3 MW. En evaluering av prosjektet forelegges Stortinget etter 4 år.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme sak for Stortinget om en omlegging av Enovas støtteordninger for energieffektivisering, hvor det primære virkemiddel er reduserte avgifter og/eller skatterabatt ved kjøp og installasjon av teknologi for energieffektivisering.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en evaluering av de naturfaglige og samfunnsøkonomiske konsekvenser av gjennomførte og planlagte skogverneprosesser.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen revurdere og redusere bestandsmålene for ulv og bjørn.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at bestandsmålene for jerv og gaupe ikke i betydelig grad overstiger de vedtatte bestandsmål.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen styrke lokaldemokratiets rett til å delta i forvaltningen av norske rovdyr, herunder tildele skadefellingstillatelser.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen oppheve forvaltningsområdet for ulv.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge det totale antallet ulveynglinger i flokker som helt eller delvis har revir i Norge til grunn for bestandsmålene.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 79 mot 23 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 19.24.46)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 11, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2010 gjenopprette friluftsliv som eget resultatområde i Miljøverndepartementets budsjett.»

Votering:

Forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 76 mot 25 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 19.25.07)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 9 og 10, fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen innføre lønnskompensasjon for jegere i skadefellingslag fra dag 1.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen inkludere retten til å forsvare hund og egen innmark i den varslede endringen i nødvergeparagrafen.»

Høyre har varslet at de ønsker å støtte forslagene.

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 58 mot 44 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.25.46)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 8, fra Fremskrittspartiet og Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag slik at konsesjonsmyndighet for alle kraftverk opp til 1 MW delegeres til den enkelte kommune.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 66 mot 37 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.26.06)

Presidenten: Presidenten: Det voteres over forslag nr. 7, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å utrede en ordning med kjøp av oppsynstjenester fra andre enn staten.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 60 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.26.28)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 6, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gi en statlig garanti for finansieringen av et separasjonsanlegg i tilknytning

til et gassrør til Grenland i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 59 mot 44 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.26.51)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 1–5, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en stortingsmelding om hvordan bekjempelsen av Gyrodactylus Salaris som trussel mot norske villaksstammer er tenkt gjennomført. En slik plan bør inneholde både metodevalg, budsjettmessige konsekvenser og prioritering av smitteområder.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram et skatte- og avgiftsopplegg for å styrke kulturminnearbeidet.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen lage en handlingsplan for å sikre opptrapping av arbeidet med opprydding av forurensning i fjorder, vassdrag og havner.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 fremme forslag om:

- forbedring av rammebetingelsene for kildesortering, materialgjenvinning, energiutnyttelse og biologisk behandling av avfall
- utvidet bruk av produsentansvar, spesielt innen håndtering av farlig avfall
- omlegging av sluttbehandlingsavgiften i tråd med klimapolitiske målsettinger og deponiforbudet.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen på bakgrunn av erfaringene fra Gulen gjennomføre en helhetlig gjennomgang av kontroll og tilsyn med inn- og utskipping av farlige stoffer og avfall i norske havner, og fremme forslag for Stortinget om et forbedret kontrollsystem i Revidert nasjonalbudsjett for 2009.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 53 mot 50 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.27.16)

Komiteen hadde innstilt:

**A. Rammeområde 12
(Olje og energi)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1800		Olje- og energidepartementet		
	1	Driftsutgifter	139 274 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	34 400 000	
	71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	8 500 000	
1810		Oljedirektoratet		
	1	Driftsutgifter	202 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	261 800 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat		
	1	Driftsutgifter	367 280 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	58 000 000	
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under post 60</i>	115 800 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
	60	Tilskudd til skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	10 000 000	
	73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer, <i>kan overføres</i> ...	60 000 000	
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	34 500 000	
	50	Overføring til Energifondet	591 000 000	
	70	Tilskudd til elektrisitetssparing i husholdninger, <i>kan overføres</i>	40 000 000	
	74	Naturgass, <i>kan overføres</i>	30 000 000	
1830		Forskning		
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	22 000 000	
	50	Norges forskningsråd	569 500 000	
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	10 300 000	
1832		Internasjonalisering		
	70	Internasjonalisering, <i>kan overføres</i>	22 350 000	
1833		CO ₂ -håndtering		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	765 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	22	CO ₂ -håndtering, internasjonalt, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
	30	Investeringer, <i>kan overføres</i>	920 000 000	
	50	Overføring til fond for CLIMIT	81 800 000	
	70	Administrasjon, Gassnova SF	70 000 000	
1870		Petoro AS		
	70	Administrasjon	252 000 000	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleums- virksomheten		
	30	Investeringer	25 200 000 000	
	50	Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond	1 500 000 000	
2490		NVE Anlegg		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	-47 000 000	
		2 Driftsutgifter	40 200 000	
		3 Avskrivninger	5 500 000	
		4 Renter av statens kapital	1 300 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
		Totale utgifter		31 401 504 000
		Inntekter		
4800		Olje- og energidepartementet		
	3	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	1 050 000	
	70	Garantiprovisjon, Gassco	1 650 000	
4810		Oljedirektoratet		
	1	Gebyrinntekter	10 100 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	38 100 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	10 700 000	
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat		
	1	Gebyrinntekter	47 900 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	49 000 000	
	40	Flom- og skredforebygging	25 750 000	
4825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon		
	85	Fondsavkastning	431 000 000	
4829		Konsesjonsavgiftsfondet		
	50	Overføring fra fondet	136 000 000	
4833		CO ₂ -håndtering		
	85	Fondsavkastning	91 800 000	
4860		Statnett SF		
	70	Garantiprovisjon	220 000	

Kap.	Post	Formål		Kroner	Kroner
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten			
	24	Driftsresultat:			
		1 Driftsinntekter	191 800 000 000		
		2 Driftsutgifter	-38 900 000 000		
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-3 300 000 000		
		4 Avskrivninger	-17 000 000 000		
		5 Renter av statens kapital	-6 500 000 000	126 100 000 000	
	30	Avskrivninger		17 000 000 000	
	80	Renter av statens kapital		6 500 000 000	
5490		NVE Anlegg			
	1	Salg av utstyr mv.		500 000	
		Totale inntekter			150 443 770 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1800 post 21	kap. 4800 post 3
kap. 1810 post 21	kap. 4810 post 2
kap. 1820 post 21	kap. 4820 post 2
kap. 1820 post 22	kap. 4820 post 40
kap. 2490 post 45	kap. 5490 post 1

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan overskride bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorar og utgifter til faglig bistand ved statlig kjøp/salg av aksjeposter, rådgivning samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i StatoilHydro ASA.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan:

1. utgiftsføre kjøp av aksjer i StatoilHydro ASA uten bevilgning under kap. 1811 StatoilHydro ASA, post 96 Aksjekjøp.

2. utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning pro et contra-oppgjør i forbindelse med salg av SDØE-andeler under:

- a) kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, post 25 Pro et contra-oppgjør.
- b) kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, post 1 Pro et contra-oppgjør.

3. utgiftsføre uten bevilgning tilskudd til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen under kap. 2442 Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen, post 70 Tilskudd.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt udekket ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	
	50	Overføring til Energifondet	400,0 mill. kroner
	74	Naturgass	20,0 mill. kroner
1830		Forskning	
	50	Norges forskningsråd	33,0 mill. kroner

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan pådra seg forpliktelser utover gitte bevilgninger innenfor følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter	7,0 mill. kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	22	Flom- og skredforebygging	50,0 mill. kroner
1830		Teknologi og internasjonalisering	
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling	10,0 mill. kroner
1833		CO ₂ -håndtering	
	70	Administrasjon, Gassnova SF	20,0 mill. kroner
1870		Petoro AS	
	70	Administrasjon	35,0 mill. kroner

VII

Fullmakt til leie av lokaler

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan gi Oljedirektoratet fullmakt til å inngå avtale om leie av lokaler som pådrar staten forpliktelser på inntil 10 mill. kroner utover hva som dekkes innenfor gjeldende bevilgningsnivå under kap. 1810 Oljedirektoratet, post 1 Driftsutgifter.

VIII

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan gi Gassco AS garanti innenfor en samlet ramme på inntil 1 mrd. kroner for skader og tap ved mottaksterminalene på kontinentet som har oppstått som følge av forsettlige handlinger hos ledende personell i Gassco AS.

IX

Forpliktelser under avsetningsinstruksen og øvrige driftsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, knyttet til:

1. løpende forretningsvirksomhet i interessentskapene, samt deltakelse i annen virksomhet som har tilknytning til leting og utvinning av petroleum.
2. avsetning av statens petroleum etter avsetningsinstruksen gitt Statoil ASA.

X

Utbyggingsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, hvor øvre grense for SDØEs forholdsmessige andel for det enkelte prosjekt/fase utgjør 5 mrd. kroner knyttet til deltakelse i:

1. utbyggingsprosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel.
2. utviklingsprosjekter under Gassled.

XI

Forpliktelser før plan for utbygging og drift og for anlegg og drift er behandlet

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten knyttet til kontraktmessige forpliktelser i fasen før plan for utbygging og drift er godkjent eller før tillatelse til anlegg og drift er gitt, herunder forpliktelser knyttet til en pre-interessentskapsfase.

XII

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan godkjenne prosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer per prosjekt utgjør 10 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

XIII

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

XIV

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan godkjenne overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE i utvinningstillatelser der det antas at samlede utvinnbare ressurser i forekomstene er mindre enn 10 mill. tonn oljeekvivalenter.

XV

Overdragelse og samordning av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 i tråd med forutsetningene i St.prp. nr. 41 (2003–2004) kan godkjenne at Petoro AS kan delta i:

1. overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler i interessentskap hvor en rettighetshaver velger å tre ut av interessentskapet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.
2. forenklet samordning av utvinningstillatelser med SDØE-andeler.
3. ny/endret plan for utbygging og drift av forekomster innenfor et samordnet område med SDØE-deltakelse.
4. overdragelse av deltakerandeler for å oppnå fortsatt harmonisering av deltakerandeler i utvinningstillatelser som er samordnet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.

XVI

Overdragelse av andeler i rørledninger til Gassled

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan godkjenne nødvendige transaksjoner for overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE for å innlemme rørledninger med SDØE-andel i Gassled. Statens andel i Gassled skal justeres for å gjenspeile innlemmelsen.

XVII

Opphevelse av generalforsamlingsklausulen

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og erstattes av en vetorett i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriftens § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 78 mot 23 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 19.27.50)

Videre var innstilt:

B. Rammeområde 13 (Miljø)

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1400		Miljøverndepartementet		
	1	Driftsutgifter	195 156 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	174 757 000	
	22	Spesielle driftsutgifter knyttet til lokalt miljøvern og universell utforming, kan overføres	2 000 000	
	70	Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner	40 240 000	
	71	Internasjonale organisasjoner	41 257 000	
	72	Miljøverntiltak i nordområdene, kan overføres	1 800 000	
	73	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, kan overføres	25 750 000	
	74	Tilskudd til AMAP, kan overføres	3 700 000	
	75	Miljøvennlig byutvikling, kan overføres	31 000 000	
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, kan overføres	22 471 000	
	79	Den nordiske verdensarvstiftelsen	5 000 000	
	80	Tilskudd til universell utforming og tilgjengelighet for alle, kan overføres, kan nyttes under post 22	600 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	81	Tilskudd lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	26 000 000	
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåking		
	21	Miljøovervåking og miljødata	143 428 000	
	50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	131 460 000	
	51	Forskningsprogrammer m.m.	144 518 000	
	53	Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning	5 000 000	
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	19 738 000	
	72	Tilskudd til GenØk - Senter for biosikkerhet	12 400 000	
	73	Infrastrukturtiltak til miljøinstituttene	8 132 000	
1425		Vilt- og fisketiltak		
	1	Driftsutgifter	27 842 000	
	61	Tilskudd til kommunale vilttiltak, <i>kan overføres</i>	3 500 000	
	70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i> ...	10 000 000	
	71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	37 600 000	
1426		Statens naturoppsyn		
	1	Driftsutgifter	95 498 000	
	30	Tiltak i nasjonalparkene, <i>kan overføres</i> ..	18 891 000	
	31	Tiltak i naturverns- og kulturlandskapsområder, <i>kan overføres</i> ...	30 671 000	
	32	Skjærgårdsparker mv., <i>kan overføres</i>	22 695 000	
1427		Direktoratet for naturforvaltning		
	1	Driftsutgifter	124 733 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	224 326 000	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	34 405 000	
	31	Tiltak i friluftsområder, <i>kan overføres</i>	22 500 000	
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	19 450 000	
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	25 100 000	
	35	Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	137 881 000	
	49	Statlig erverv, kjøp av forsvareieendommer, <i>kan overføres</i>	850 000	
	60	Tilskudd til lokalt utviklingsfond	6 000 000	
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i>	88 000 000	
	71	Forvaltningstiltak i verdensarvsområder, <i>kan overføres</i>	9 600 000	
	72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	116 895 000	
	73	Forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovviltforvaltningen, <i>kan overføres</i>	80 500 000	
	74	Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	17 520 000	
	75	Internasjonale avtaler og medlemskap	1 010 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	76	Tilskudd til informasjons- og kompetansesentre, <i>kan overføres</i>	13 400 000	
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre, <i>kan overføres</i>	14 600 000	
	78	Friluftsrådernes landsforbund og interkommunale friluftsråd, <i>kan overføres</i>	8 000 000	
1429		Riksantikvaren		
	1	Driftsutgifter	99 258 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 72 og 73</i>	26 915 000	
	50	Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid	3 000 000	
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> .	195 130 000	
	73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> .	11 953 000	
	74	Fartøyvern, <i>kan overføres</i>	42 004 000	
	75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i> .	1 100 000	
	77	Verdiskapingsprogram på kulturminneområdet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	18 400 000	
	78	Tilskudd til beslutningsgrunnlag for myndighetsutøvelse innen arkeologi, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> .	6 500 000	
1432		Norsk kulturminnefond		
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	43 680 000	
1441		Statens forurensningstilsyn		
	1	Driftsutgifter	257 376 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	32 195 000	
	22	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimavoter	13 183 000	
	39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres</i>	94 280 000	
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	166 320 000	
	76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	50 000 000	
1445		Miljøvennlig skipsfart		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 000 000	
1447		Miljøhensyn i offentlige innkjøp		
	21	Spesielle driftsutgifter	8 000 000	
1465		Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk		
	21	Betaling for statsoppdraget, <i>kan overføres</i>	378 823 000	
1471		Norsk Polarinstitutt		
	1	Driftsutgifter	143 969 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	66 271 000	
	50	Stipend	498 000	
1472		Svalbard miljøvernfond		
	50	Overføringer til Svalbard miljøvernfond	11 550 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2465		Statens kartverk		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	-823 823 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	814 712 000	
		3 Avskrivninger	6 887 000	
		4 Renter av statens kapital	2 224 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 000 000	
		Totale utgifter		3 911 279 000
Inntekter				
4400		Miljøverndepartementet		
	2	Ymse inntekter	327 000	
	3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	926 000	
4410		Miljøvernforskning og miljøovervåking		
	50	Refusjon fra diverse fond	4 000 000	
4425		Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond		
	51	Refusjoner fra Viltfondet	61 942 000	
	52	Refusjoner fra Statens fiskefond	17 000 000	
4426		Statens naturoppsyn		
	1	Ymse inntekter	138 000	
	2	Oppdragsinntekter	1 000 000	
4427		Direktoratet for naturforvaltning		
	1	Ymse inntekter	7 221 000	
	9	Internasjonale oppdrag	4 973 000	
	54	Gebyrer	3 074 000	
4429		Riksantikvaren		
	2	Refusjoner og diverse inntekter	3 694 000	
	9	Internasjonale oppdrag	1 365 000	
4432		Norsk kulturminnefond		
	85	Avkastning fra Norsk kulturminnefond ..	43 680 000	
4441		Statens forurensningstilsyn		
	2	Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	13 314 000	
	4	Gebyrer	25 759 000	
	5	Leieinntekter	313 000	
	6	Gebyrer, fylkenes miljøvernavdelinger ...	12 000 000	
	7	Gebyrinntekter (Kvotesystemet)	7 200 000	
	9	Internasjonale oppdrag	5 431 000	
4471		Norsk Polarinstitut		
	1	Salgs- og utleieinntekter	8 559 000	
	3	Inntekter fra diverse tjenesteyting	20 858 000	
	21	Inntekter, Antarktis	10 537 000	
4472		Svalbard miljøvernfond		
	70	Diverse inntekter	125 000	
		Totale inntekter		253 436 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2009 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1400 post 1	kap. 4400 post 2
kap. 1427 post 1	kap. 4427 post 1
kap. 1427 post 21	kap. 4427 postene 9 og 54
kap. 1429 post 1	kap. 4429 postene 2 og 9
kap. 1432 post 50	kap. 4432 post 85
kap. 1441 post 1	kap. 4441 postene 4, 5, 6 og 9
kap. 1441 post 22	kap. 4441 post 2
kap. 1471 post 1	kap. 4471 postene 1 og 3
kap. 1471 post 21	kap. 4471 post 21
kap. 1472 post 50	kap. 4472 post 70 og kap. 5578 post 70

2. overskride bevilgningen under kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med et beløp som tilsvarende regnskapsførte inntekter fra salg av anleggsmidler under kap. 5465 Statens kartverk, post 49 Salg av anleggsmidler. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved utregning av overført beløp.

III

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2009 kan utgiftsføre uten bevilgning fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverntiltak og energiøkonomiseringsformål som staten er juridisk forpliktet til å dekke, under kap. 1400 Miljøverndepartementet, post 77 Oppfyllelse av garantiansvar.

IV

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2009 kan omdisponere inntil 5 mill. kroner mellom kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk, post 21 Betaling for statsoppdraget, og kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2009 kan foreta bestillinger:

1. av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1426		Statens naturoppsyn	
	32	Skjærgårdsparker mv.	6,5 mill. kroner
1441		Statens forurensningstilsyn	
	39	Oppryddingstiltak	25,0 mill. kroner

2. av kartgrunnlag utover gitt bevilgning under kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk, post 21 Betaling for statsoppdraget, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 90 mill. kroner.

VI

Tilsagnsfullmakter

Kap.	Post	Nemning	Samla ramme
		Miljøverndepartementet	
	78	Miljøtiltak i nikkilverka på Kola	218,5 mill. kroner
		Direktoratet for naturforvaltning	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	80,0 mill. kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	34,7 mill. kroner
	34	Statlige erverv, nasjonalparker	185,0 mill. kroner
	35	Statlige erverv, nytt skogvern	140,0 mill. kroner
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre	2,0 mill. kroner
	79	Kompensasjon ved flytting av oppdrettsanlegg	6,75 mill. kroner

Kap.	Post	Nemning	Samla ramme
		Riksantikvaren	
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	35,0 mill. kroner
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	2,0 mill. kroner
	74	Fartøyvern	8,0 mill. kroner
	77	Verdiskapingsprogram på kulturminneområdet	2,0 mill. kroner

VII

Fullmakt til overskridelser

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet kan fravike spesifikasjonene av bevilgningen under kap. 2465 Statens kartverk, post 24 Driftsresultat ved bruk av reguleringsfondet i 2009.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

VIII

Stortinget ber Regjeringen på bakgrunn av erfaringene fra Gulen orientere Stortinget om gjennomgangen av

kontroll og tilsyn med inn- og utskiping av farlige stoffer og avfall i norske havner.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: I sak nr. 2 foreligger det ikke noe voteringstema.

Sak nr. 3 er, som meddelt ved møtets begynnelse, bortfalt.

Sak nr. 4 [19:29:12]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Forlanger noen ordet i henhold til forretningsordenens § 37 a før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 19.30.